AHMET CEMİL AKINCI
PEYGAMBERLERİMİZİN HAYAT HİKÂYELERİ

KABE'YE DOĞRU

BÜYÜK KISAS-I ENBİYA

23

HAZRETİ ZÜLKİFL (A.S.)

FAYDALANILAN ESERLER :

(KABE'YE DOĞRU) adh (Tefsirli Büyük Kısas-ı Enbiya) için müracaat edilen eserlerin başlıcaları şunlardır:

1. **Kur'an-ı Kerim**
2. **Kur'an-ı Kerim'in çeşitli tercümeleri S. Kur'an-ı Kerim'in çeşitli tefsirleri**
4. **Muhtelif Hadîs-i Şerif kitapları**
5. **Muhtelif İlmihaller**
6. **Taberî Tarihi**
7. **Kamus-ül Âlâm**
8. **Muhtelif İslâm Ansiklopedileri**

B. Diğer müsbet Tarih ve Coğrafya kaynakları

Hazreti Zülkifl (A.S.) m Kur'an-ı Kerimde bahsolnndu&ı sure ve âvet-i tRrimoU. .
^»
sûre ve âyet-i kerimeler : Sâd : 48, 49, 50 Enbiya : 85
Bakare : 259 - *260* (Mealenj
Dikkat :
Bu eserde (Hazreti Danya!) ve (Hazreti Üzeyr) anlatılmıştır.

HAZRETİ ZÜLKtFL (A.S.) LN **HAL** TERCÜMESİ

Adı : Asıl adı (Hazkıya - Hazini - Hezekiel-
Hazakel) dir.

(Hazak) Kuvvet, (El) Allah olduğuna *göre* (Allahım beni kuvvetlendir)
mânasına gelir. Bu ismi bir kız ismidir.. Niçin böyle konduğu eserde açıklanacaktır.

Lâkapları:

1. (Kocakarının oğlu).. Hazreti El-yesa' gibi, ki amca çocuklarıdır, ona da böyle dediler.. Maksat anlatılacaktır.
2. (Zulkifl).. Arapça, Hanya'nın karşılığıdır. (Haz - Nasip) demektir. Başka bir anlatışta da, kendisi Hazreti Elyesa'm iki kere arzusuna kefil olunca (Zulkifl) adı ile lakablan-mıştır. Yahut yüz mümine kefil olduğundan.

Hatırlatma :

Ondördüncü kitabın başında büyük bir açıklama yapılarak Hazreti Bişr

(A.S.) ile (Hazreti ZüIMfl) in karıştırılmaması izah olunmuştu. Bilhassa o açıklamanın tekrar okunması faydalıdır, îkiyüz bini aşkın peygamberler içinden Hazreti Allah (C.C.) in örnek diye tanıttıkları ulema arasında (27-36) arasında değişir. Kur'-an'ı Kerimde ismen ve mealen peygamberlikleri ilân edilen yirmi yedisini yeterli bulanlar olduğu gibi, (Şit, Hızır, Zülkarneyn, Lokman üzeyr, JDanyal ile üc tane de isimsiz olanlar dahil) edilerek otuz altıya çıkaranlar olmuştur. Biz eserimizde (sevgili Peygamberimiz hariç) yirmi yedi Peygamberi esas aldık. Buna rağmen Hızır ve Zülkarneyn'i Hazreti Musa'da, Lokman'ı Hazreti Davut'ta inceledik. Bu kitabda da Üzeyr, Danyal ve diğer üç isimsiz peygamberi inceleyeceğiz. Böylece noksan bırakmayacağız. Elbette bütün bunların doğrusu Hazreti Allah (C.C.) ın.yed-i kudre-tindedir.

Hazreti Zülkifl'in (îiyas, Yuşâ, Zeke-riya) Peygamberlerden birisinin lâkabı olduğunu üeri sürenler de çıkmıştır. Eserimizi inceleyenler bunun olamayacağı kanaatine varırlar. Hazreti Zülkifl'in llyas (A.S.) dan önce geldiği de bildirilir. Hazreti Elyesa'ın amca çocuğu olduğuna göre mümkün değüdir. Esasen Kur'am Kerimdeki

Baba Adı
Annesi
Doğumu
Doğum yeri Peygamberliği
Yaş!
Vefatı Bölgesi
Ailesi
Mezarı
âyetlere dikkat edilirse (Ilyas, Elye-sa' Zülkifl) diye sıralanmıştır. ' Buzi. Hazreti Elyesa'm amcasıdır.
Zekeriya kızı Abiye'dir. Hicretten önce 1288 (M. Ö. *666)* dır. O tarihte Elyesa' (60) yaşındaydı.
: İsrail Devletinin başşehri Samiriyye. Hicretten önce 1263 (M. ö. 641) de yirmibeş yaşındayken peygamberlikle müjdelenmiştir.
74 yıl yaşamıştır. Buna göre (49) sene peygamberlik yapmıştır. Bazıları ise (29) derler. Bu bir rakam hatasıdır.
■ Hicretten önce 1214 (M.Ö. 592)
Doğuda Asur, batıda Akdeniz, güneyde Mısır, kuzeyde Toroslar.
îlk ailesinin adı bilinmiyor. Peygamberliğinin altıncı yılında vefat etmiştir.
İkinci ailesinin ancak lâkabı bellidir. (Yena)dır bu lâkab. Elbette evlâtları olmuştur.
Bunlardan da ancak (Minşa) adlı oğlu bilinmektedir.
(Kudüs, Şam, Bitlis, Ergani) de olduğunda fikirler vardır. Belki makamlarıyla karıştırılmaktadır.

HAZRETİ ALLAH (C.C.) TARAFINDAN İHSAN BUYÜRULAN HUSUSİYETLERİ

1. Endamlı ve çok alımlıydı.
2. îyüikten haz duyardı.
3. Nasib'e boyun eğerdi.
4. Devamlı oruç tutardı.
5. İbadeti bedence ve kalbce sürekliydi.
6. Asla sinirlenmezdi.
7. Adaletle iş görürdü.
8. Allanın ilham ve izniyle Hazreti Elyesa'ın devrettiği emaneti severek kabul etmiştir. Neticede de peygamberlikle mükafatlandırılmıştır.
9. Sabrm yüceligindeydi her zaman. Hele Mescid-i Aksa tahrip edildiği zaman bu zırhı giyinerek nefsini korumuştur.
10. Kapanan Mescid-i Aksâ'yı (Davud'un Evijni tekrar ibadete açmak ona nasip olmuştur.
11. israil kavminin yüz sene ölümden beter hallere düşeceği dahi ona üham edilmiştir.
12. Çiftçilikle geçinir ve çok çalışırdı.

HAZRETÎ ZÜLKÜ7L (A.S.) KUKANDA İSMİ GEÇEN HAYATI VE ÇALIŞMALARI AÇIKLANAN PEYGAMBERLERDENDİK.

GİRİŞ
Yüzyıllar öncesi, ta Hazreti Musa (A.S.)dan beri incelediğimiz gibi, Israiloğulları kendilerine peygamber üstüne peygamber vazifelendirildiği halde, bu sakındırıcı-larm öğütlerine, böylece Allah (C.CJ emir ve yasaklarına gittikçe artan bir şiddetle karşı koyarak, bilhassa komşu sapık devletlerin putlar sevgisine özenerek, ilk semavî kitaplar olan Tevrat ile Zebur'u bir yana bıraktılar.. Hem peygamberlerine, hem kendilerine ettiler.
Bu enseleri kalın ve kendilerini diğer insanlardan üstün gören azgınlar, neticede düştükleri uçurumu bile far-kedemez hale geldiler.
Gözleri dünya malından başka bir şey görmedi. Zaman zaman İlâhî gazaba uğradıkları halde umursamadı-lar. Tevbe etmediler.
İsrail ve Yahuda diye iki devlete bölündükleri zaman, dış düşmanlardan çok, birbirlerij'le uğraştılar.
Bu sapık topluluk içinde kalan bir avuç imanlı insan arcık gizli ibadetle yetiniyor, gözyaşlarını içlerine akıtıyorlardı.
Bulaşıcı hastalıklar, Asurluların onyedi senelik yurtlarını işgalleri onları uyandırmadı.
Dainja ırkçılık, daima üstünlük, daima altın düşündüler.

.üiğer insanları köle gibi kullanmakta, binbir hile ile çalıştırmakta, onlara tepeden bakmakta, ahnterlerini çalmakta, zina, kumar, içki ile zehirlemekte ustalaştılar.
Bütün ortak emelleri Hazreti Süleyman (A.S.)m devrini diriltmek, ortadoğuya, daha sonra dünyâya hâkim olmaktı. Buna kuvvet ile değil, her devletin içine sızarak, onları mahkûm etmekle ulaşmayı hedef edindiler... Ve muvaffak da oldular. Daha o tarihlerde bilinen devletlerin ekonomisi ellerindeydi oralara gidip yerleşenlerin. Perde gerisinden iş görüyorlardı. O kadar ki bazıları yüksek mevkilere bile yerleşmişlerdi. Hem o günler ve hem şimdi, yeryüzünde insanlığı zehirleyici, mahvedici neler icat edilmişse hep onların eseridir.
Nitekim bu kuvvetleriyle değil midir ki nihayet kırk sene kadar önce yine Filistin topraklarına, büyük devletlere baskı yaparak yerleştiler ve ikibin yıllık hedeflerine ulaşma gayretine düştüler.
Bunun en açık misali meclislerinin kapısındaki ırkçılıklarını perçinleyen yazılardır. Ve devletlerinin sınırlarını Mısır'dan Hazer Denizi'ne kadar gösteren haritalarıdır.
*** ****
Hazreti Zülkifl (A.S.) İsrail oğullarının çöküş devrine rastlayan, sarsıntılı yıllar içinde peygamberlikle görevlendirilmiştir. Çok çalışmış, çok yorulmuştur. Fakat Ali ahin (C.C) takdir ettiği akibeti durduramamış, îsra-iloğullarını imana çevirememiştir. Tıpkı diğer peygamberlerde olduğu gibi.
Mescid-i Aksa'yi tekrar ibadete açtığı, Kudüs'ü düşmana karşı koruduğu ve düşmanı püskürttüğü, derin hitabet kudretiyle geleceğin neler yüklü olduğunu haber verdiği, israil ile Yahuda devletlerinin birleşmesinin faydalarını anlattığı halde, azgınlar gülüp geçmişler on-

da insan üstü bir kudret sezmemişlerdir. Her zaman yapıldığı gibi görünen ilâh düemişlerdir. Bu ilâhları kendi elleriyle yapmışlar ve utamp sıkılmadan tapınışlardır.
Hazreti Zülkifl (A.S.) onu horlayanlara, alay edenlere, taşlayanlara, hattâ ölümle tehdit edenlere karşı hep iyilikle karşılık vermiş, sabretmiş, Hazreti Elyesa'dan devraldığı emaneti sıkı sıkıya korumuş, yüksünüp sirtodan atmayı düşünmemiştir.
îsrailoğullarının başlarına gelecekler kendisine vahy edildiği zaman elbette üzülmüştü, her peygamber gibi, fakat nasibe inandığından yüz seneyi aşacak olan bu ilâhî gazap emrinin sonunda îsraüoğullarmin akıllarını başlarına toplayacaklarını ummuştu, ilâhi gazab belki kendi peygamberliğinde olacaktı, belki daha sonra, fakat o sabretmesini, ümitlenmesini son nefesine kadar bilmişti.
îsrailoğullan zaman zaman onun sinirlenmemesine, güler yüzle kötülüklere karşı durmasına şaşarlardı. Bundan bile ders almazlar, onun akıl eksikliğine verirlerdi.
Günlerini, sapan sürerken bile ibadet ve oruç ile geçiren Hazreti Zülkifl (A.S.), sevgili Allahından ümmeti için zaman dilerdi hep. Bu zamanın verildiğini sanarak sevinirdi.. Daha şevkle peygamberlik görevini yürütürdü.
Ama neye yarardı bu!..
O, bataklıkta artık ne oldukları belirsiz Israiloğulla-rma pırıl pırıl temiz elini uzatıp kurtarmaya gayret ettikçe, eli çamura doğru çekiliyordu.
» **
Zülkifl (A.S.) in devrinde Ortadoğu ayrıca en kancık yıllarını yasamaktaydı.
Mısırlılar, İranlılar, Asurlular, Babilîler, Romalılar, birbirleriyle daha sıkı kapışmışlardı, ihtiras kasırgaları esiyordu Ortadoğumra **her** tarafında. Bu kasırgaların Is-

rail oğullarım silip süpürmemeleri için tek kurtuluş yolu Vahdaniyetti... Allah'a teslim omak, birleşmek, hem kendi hayırlarına, hem bütün insanların hayrına çalışmaktı. Fakat aksine kasırgaları artırıcı amellerde bulunuyorlardı.
Hazreti Allah (C.C.) dediğini yapmış, vaad edilen toprakları yine onlara yurt yapmıştı ama, o yurt baştan başa kötülük kokan, yaşanması zor bir ülke olmuştu. De-ğü devlette, ailede, iki kardeş arasmda bile düşüşte bir yarışma başlamıştı.
İsrail topraklarından gelip geçen kervanlar, görünüşte mal boşaltıyor ve yüklüyorlardı ama, asıl getirip götürdükleri hem Israiloğullarmı, hem diğer insanları mahvedecek sapıklığın her türlüsüydü.
İşte bunlarla mücadele ediyordu Zülkifl (A.S.).
O, doğup büyüdüğü kasabada çok şeyler görmüştü. Hep acıydı bunlar. Daha çocukken büe insanların böylesine canavarlaşaeaklarına bir türlü inanmak istememişti.
Meydan bir avuç kuvvetlinindi... Çok olan zayıfları eziyordu onlar. Kısacası bütün bir insanlık sapıklık denen canavarın pençesi altında kan kusa kusa ölümü, yenip yutulma zamanım bekliyordu.
Büyük insan hasletindeki Zülkifl (A.S.) henüz o çocukluk yıllarında bile korkmamış, insanlığın selamete ulaşması uğruna neler yapılabüeceğini düşünmüş ve fırsat doğunca amcazadesi peygamber Hazreti Elyesa' (A. S.) a koşmuştu.
Orada aradığım bulacağı yerde beteriyle karşılaşmış, bir Israiloğlu kolundan geldiğinden utanmıştı. Buna rağmen Hazreti Elyesa' (A.S.) a elinden gelen her yakınlığı göstermiş, bir numaralı adamı olmuştu.
• *

Itıı bakımdan şimdiki nesiller için îsrailoğullarının İmvııı hikâyesi önem taşımaktadır. Esasen böyle olmasa
eti Allah (C.C.) örnek diye bunları ve peygamberle-ıını bizlere bildirmezdi. Şimdi gaye ve maksat daha iyi Anlatılmaktadır.
In.M.ıııIık tarihi öyle bir mekteptir ki, hiçbir millet bu Okulun merdivenlerine basıp çıkmadan yükselemez. Tarihi inkâr edenler, lüzumsuz sayanlar, geçmişleri olmayan devletlerdir. Onların madde başarılan gelip geçicidir... ı zamanda son bulmaya mahkumdur.
Netice olarak tsrailoğulları tarihini Zülkifl (A.S.) /ıın.ıımda da okumaya devam etmeliyiz. Merdivenlerden **gÜU**| bİM çok şey kazandırır. Daima sevgili Allahımıza, Yaratanımıza yaklaşırız.. Mâna Aleminin yeşilliklerinde İMihlıyar olur, kulluğumuzu engin bir huzur içinde yapa-

24 Ekim 1975 Esentepe/tstanbul

Ahmet Cemil Alana

Rloretten önce 1343 (M.Ö. 721) yılının sonbaharın-.»ceydi.
AInl. ııı/.'nı d<ığu kıyısındaki Sayda şehrinin güneyin-bulunan Tsarefat kasabası durmak bilmeyen dalgala-ıııı ■«■İtriyle çıldıracak hale gelmişti.
m zaman kudurmuş dalgaların gürültülerine, •ı, dayanamayıp yıkılan evlerin, devrüen ağaçların U 11la11 da karışıyordu.
M la k ı evlerin, kıyıya yapılmış birisinde iki ki-t)l VArdl Ana, oğuldu bunlar.
Ana İhtiyar, oğul ise henüz beş yaşında kadardı. Çocuk, annesine sarınmış, titriyordu. Sık sık ev sal-. landlkoa ağlıyor, «korkuyorum ey güzel annem,» diyordu. Kadın aldırış etmez gibiydi. Cevap veriyordu:
«Korkma oğlum Elyesa'... Deniz bu, zaman zaman fırtına il<' coşar, kudurur.»
♦ Ama bak evler yıkılıyor, ağaçlar kırılıyor.» «i'.izim eve bir şey olmaz.» «Olmaz mı?.. Niçin?..»
«Rahmetlik baban Yahtup (ühtup) onu pek sağlam yapmıştı.»
«Demek öyle.»

«Evet... Bu fırtına bir şey mi?.. Evimiz bin beterine karşı koydu.>•
Elyesa' adlı çocuk sükûnet buldu.
Titremesi geçince yine sızlandı :
«Ne zaman dinecek bu fırtına .. Sesi korkutuyor, uyutmuyor beni.»
«Uyuyacak zaman çok Elyesa'.»
Elyesa' hatırlattı:
«Fakat uyumazsak yarın sabah dedeme nasıl gideriz .. Yeni doğan oğlunu, amcamı, görmeyi öyle istiyorum ki.»
«îyi şeyler düşün Elyesa'.. Fırtınayı işitmez, uyursun.»
Elyesa' Öyle yaptı ve hakikaten uyudu.
Fakat aradan çok geçmedi, evin kapısı tekmelenmeye, bağrışmalar duyulmağa başlandı.
Elyesa'ın çok yaşlı annesi Hezekiel oğlunu yavaşça kendisinden çözüp, kapıya gitti.. Açtı.
Kapıda yirmi kadar kadın - kız vardı.
Elyesa'ın annesini görür görmez etrafını çevirdiler.
Kimi yakasına sarılıyor, kimi elbisesini çekiyordu.
İstekleri aynıydı :
«Ey kocakarı!.. Bu senin işin. Büyünle denizi, gökyüzünü, kudurttun. Maksadm bizden öç almak mı? Ne yaparsan yap, kes bu âfeti.»
Hezekiel yalvardı :
«Susun, yavaş konuşun, oğlum uyuyor.»
Kadınlar bağrıştılar :
«Uyuyor mu?.. Elbette uyur. Bu yaşta doğurduğun çocuğunu düşünürsün sadece. Kimbilir hangi tılsımla uyuttun ?»
Hezekiel sakindi :
«Ona iyi şeyler düşünmesini söyledim.»

idınlar daha çok sinirlendiler.. «Kimi kandınyor-«ıın ♦ dediler. «Eğer hemen büyüne son vermezsen, leşi-
ttpcklere atacağız.»
KlycMiı'm mınvsi ne yapacağının perişanhğı içindeydi.
(îclnılrr gibi, sapık değil mümindi.
I.. geçirip Allahına yalvardı :
•Bana değil, oğluma acı Sevgili Allahım. Ben çok ıılını. ölümüm yakındır. Fakat Elyesa' henüz hayata itiliyor. Benden sonra bu sapıklar onu yaşatmazlar.?
İrin irin ettiği dua Sevgüi Allah'ı tarafından kabul ılımış olacaktı ki fırtına ansızın durdu.
< Menler Hezekiel'in çevresinden korkuyla açıldılar.
<> halleriyle bile söylendiler :
ıCkJrdün mü?.. Dilediğin anda büyüyü bozdun. Sende İm kaaaba halkına acımak yok mu? Ya yıkılan evler, parçalanan kayıklar, devrilen meyve ağaçları.. Sabahtan te-.•I v>k aeni kiralımıza şikâyet edeceğiz. İster öldürsün, kovsun şehirden.»
« Yakınlarınıza inanmaz.»
«Hu kadar kişiyiz. Gördüğümüzü anlatacağız.»
Ne desindi Elyesa'ın annesi?..
Acı acı güldü ve ilhamlandı :
Suçlu fcira?
Yeryüzü bir yeşil daldır.
Biz ise sapıklıkla kirli ellerimizle
Onun yapraklarını sıyırır dururuz.
Evet, suçlu kim?
Dal nihayet kuruyunca
Feryadı basarız
Avucumuzdakileri görmeden
Uyanın artık.
Yeşili talana bir son verin.

Yoksa gün gelecek
Birbirinizi yiyeceksiniz.
Her âjette,
Sebep yerine
En kolayına sarılıyorsunuz,
Kurban arıyorsunuz,
Ben hazırım sabaha,
İster kirala.
İster putlara götürün.
Kadınlar, kızlar bağrıştılar:
«İşte bir suç daha işledi.. Kuraldan ve putlardan kinmiyor.»
Henüz sözlerini bitirmişti ki gür bir ses duydular:
«Ne var, ne oluyor orada?.»
Kadınlar açılıp duvar dibine çömeldiler.
Gelen kasabanın kumandanıydı, peşinde askerler vardı. Sorusunu tekrarladı.
Bir kız ayağa kalkıp olanları anlattı bire bin katarak. Kumandan kızı itti ve gelenleri tersledi :
«Ben size kaç kere emir verdim Hezekiel'e sataşılmasın diye.. Hâlâ onda sihir, büyü vehmediyorsunuz. Ben onu da, kocasını da tanırım. Sanki yüz yaşını aşmış ve doğurmuş başka kadın yok mu?. Bu olay şehrimiz için şereftir. Bir yalvarmasıyla fırtına durduysa, putlar onu koruyorlar, bizden çok seviyorlar demektir. Elbette ne kıral-dan, ne putlardan çekinir. Çünkü suçsuzdur, temizdir. >
Kadınlar verecek cevap bulamayıp kaçıştılar.
Kumandan, Hezekiel'i teselli etti :
«Gücenme onlara, hepsi cahil.»
«Biliyorum.. Aksine seviyorum onları.. Sadece acıyorum.»
«Kayınbiraderin bir oğlan sahibi olmuş dediler.»

«Evet. Sabaha görmeye gidecektim sözde.» «GiL... Eteğinden tutan yok ki.» «Nöbetçiler aksilik çıkaracaklar yine.» «Ben tenbih ederim..» «Sağol...»

*** ****

Elyesa'ın annesi, acuze (kocakarı) diye lâkablandı-rılan Hezekiel, kasaba kumandanmı uğurladıktan sonra odasma döndü.

Elyesa' derin ve tatlı bir uykudaydı. Arada gülümsüyor, sanki sabah olmuşcasına yüzünde ışıklar gezmiyordu.

Hezekiel, onu daima böyle görür ve hazla seyrederdi, îçi genişler, ferahlayarak : «Oğlum ilerde büyük bir İdam olacak.» derdi. Hemen eklerdi: «Ama zalimler gibi değil.. Allahımm sevgisinde büyüyecek.»

Hezekiel, nihayet uzandı.. Mademki sabaha yola çıkacaktı o da bir az olsun uyumalıydı.

Ne kadar uğraştıysa kirpikleri kapanmak bilmediler.

Aklı hep o kasırgaya ve bilhassa kumandana gidiyordu. Durumu eşeledikee büsbütün karıştırıyordu. Evet, o evler yıkan, ağaçlan söküp atan fırtına niçin gelmiş, Akdenizi karıştırmış, doğu kıyılarım alt üst etmişti .. Acaba içerilere, Sayda kırallığından ötelere, İsrail Devletine de gitmiş miydi ? Orada nelere sebep olmuştu? Hezekiel neden İsrail Devletim düşünüyordu?

Devlet umurunda değildi ama, oradaki insanları hak yoluna sokmaya çalışan Hazreti îlyas (A.S.)a zarar gelmesin diye endişedeydi. Fakat onun Hazreti Allahın koruyuculuğunda bulunduğunu idrak edince rahatladı.

Bir de fırtınanın ansızın duruşuna takılmıştı. Nihayet bunu da çözmekte gecikmedi. Çok sıkışık bir anında Allah'a yalvarmıştı. Elbette Allah'ın lütfü eseriydi kasırganın duruşu. Bunlar güzel şeylerdi.

Lâkin nasıl olmuştu da o azgın kadın ve kızların karşısında kirala ve putlara isyan etmişti?. Hele kasaba kumandanı hangi cesaretle, halkı tutacağına, onu savunmuştu?. Başka zaman olsa şahitlerin ikisini yeterli görür ve (uğursuz, büyücü, sihirbaz.) diye tanınan, her musibetin anahtarı bilinen onun boynunu kapı önünde vurdururdu.
Evet niçin ters davranmıştı?..
Hal ve hareketlerinde Hezekiel'e yaranma vardı .
Ama neden?..
Hezekiel, düşüne düşüne bazı ipuçlarına tutunabildl «Bunda önemli bir sebep var.» dedi. «Çok önemli bir sebep. Düşmanlarımı bana dost kılan olaylar.»
Nihayet gerçeği kavrayınca önce yüzü aydınlandı, sonra tekrar gölgelendi.
îçiai peş peşe kovalayan sevinç ile hüzün yapıyordu bunu. Tıpkı kaylardaki gölgeler gibi.
Kayalar ışıkla ısınır, aydınlanır, sonra güneş yer değiştirince çevrelerine gölgeler düşerdi.. Aynısıydı yaşadığı ruh haleti.
Artık iyice biliyordu, Sayda KıralIığYnda ve ona bağlı bu kasabada önemli değişmeler olacaktı. Bunu dışardan gelecekler yapacaklardı. Elbette gelecek olanlar buradaki düşman bilinenlerin dostluğuna baş vuracaklardı. Hezekiel'e bu sebepten kumandan yakınlık göstermişti. İlerde canını kurtarmak uğruna hazırlıklarda bulunmuştu.
Kimdi gelecekler?..
Bir yıl kadar önce (Hicretten 1344, Müaddan 722 yıl önce) Asur orduları israil Devletine girmişlerdi. Demek orasını düzene sokmuşlardı ki şimdi Sayda Kırallığı'na akıyorlardı.. Akdeniz'e dayanacaklardı. Kırallığın halkı umursamıyordu bunu, ama Akdeniz'den kopan kasırga, sanki halka ihtarda bulunmuştu. «Beni takip edin.» demişti. «Gelecekleri kovalım. Fakat Al-

Iıılıııım bir şartı var, imana gelirseniz olur bu. Aksi hal-<lı- !m;jınızdaki zalimler yer değiştirir o kadar.»
Hczekiel kararsızdı.. Hâlâ bir kayaydı görünüşte ve İlikli gölge yer değiştirip duruyordu.
Eğer Asurlular, vehmettiği gibi, gelirlerse sevinmeli miydi, yoksa üzülmeli miydi?.. Arada kalmıştı.
Nihayet Miıbah oldu." Hezekiel hâlâ uzandığı yerdeydi.
Kayınpederine gitmeli mi, kalmalı mıydı?.. Hangisi hayırlıydı?.
Kayınpederi şu pencereden görünmeye başlayan te-ptler arasında vadide otururdu. Nihayet iki saatlik yoldu. Mecburdu gitmeye. Doğan oğlu dolayısıyla kutlamaz-'»I, doğum yapana yardımda bulunmazsa, ilerde onların yllzüne nasıl bakardı?
Kendi kocası bir kaç yıl önce vefat ettiği zaman, kayınpederi bütün tehlikeleri göze alarak kasabaya gelmiş, uzun günler başlarında kalmamış mıydı? Halkın alay ve tahditlerine göğüs germemiş miydi?
Gitmeye karar verdi Hezekiel.
Hem Asurlularm gelmekte olduğu kesin değildi ki... Kendi fikriydi.
Az sonra oğlu Elyesa' da uyandı. Annesine sarılıp öptükten sonra, hemen pencereye koştu denize baktı.
«Oh!..» dedi. «Deniz durulmuş.. Neydi o fırtına anneciğim. Nerdeyse çıldıracaktım. Bak Yunus balıkları yine su yüzünde uçuşuyorlar.»
Annesi aynı şeylerle ilgilendi ve Elyesa'ı yıkayıp yedirdi giydirdi. Gülerek hatırlattı :
«Haydi bakalım Elyesa', torbayı al, yeni doğan, senden beş yaş küçük amcanı görmeye gidiyoruz.»
Elyesa' yine pencereye sokuldu, Yunus balıklarını seyrederken teklif etti:
«Yarın gitsek olmaz mı ey güzel annem?.»

«Niçin değiştin yine?»
«Baksana balıklara.. Onlardan kopamıyorum.»
«Balıklar her zaman var.. Önce vazifemizi yapalım oğlum.»
Elyesa' : «Peki.» dedi.
Beş dakika sonra evlerinin kapısmdaydılar.
Dışarda alışılmamış gürültüler başlamıştı.
En çok duyulan ses şuydu :
«AsurJular geliyor.'..»
Hezekiel kapıyı açınca yükte hafif bahada ağır neleri varsa yüklenmiş insanlarla karşılaştı.
Nereye gidiyorlardı?..
Bir ömür boyu dağlarda, mağaîarda yaşanmazdı ki.
Seslendi :
«Evlerinize dönün.. Ateşten bir gömlek çıkarıp diğerini giyeceksiniz. O kadar. Gömleğin yakmamasını istiyorsanız kalbinizi imanla doldurun. Oradan fışkıracak su her ateşi söndürür.»
İşitenlerden birisi cevap verdi:
«Ey acuze, sen niçin kaçıyorsun öyleyse?.»
«Ben kaçmıyorum. Dir doğum ziyaretine gidiyorum. Dönüp geleceğim.»
Bir başkası atıldı:
«Elbet gelirsin ey acuze. Asurlular senin dostlarındır.»
«Hayır, ne gidecek zalimler, ne gelecekler dostlarım değildirler.»
«Öyle olsun, büyücülüğün yeter. Belki de Asur ordularını sen davet ettin. On kişilerse bin yaptın. Geceki kasırga, şimdiki Asur hücumu kimin eseridir? Elbette senin.. Putlarımızın olamaz ya.»
«Demek ben putlarınızdan daha kudretliyim öyle mi?»
«.....»

«Cevap veremedin.»
«Değmez. Putlarımız hem bizi hem seni sınıyorlar. İlerde yaptıklarının hesabım vereceksin.»
Hezekiel onlara artık karşılıkta bulunmadı. Elyesa'-m elinden tuttu ve ilerledi.
Çeyrek saat sonra kasabanın sur kapılarından biri-sindeydi. Ortalıkta ne asker vardı ne kumandan. Sadece sur dışına akan insanlar göz alabildiğine uzanıyordu.
Hezekiel, onlan takip etmedi, yoldan çıkarak ilk tepeye yöneldi. Döne dolaşa tepeyi tırmanışı saati aldı.
Nihayet bir ağaç altına oturdu kasabaya karşı.
Elyesa' da yanma diz çöktü. Hemen sordu:
«Asurlular kimdir ey annem?..»
«Bu yolunu şaşırmış insanlara Allahın gönderdiği gazap ordulan.»
«Neredeler?..»
«Gelecekler.» . «Onlar da geceki kasırga gibi midirler? Evleri yıkacak, ağaçlan devirecekler ve hep uluyacaklar mı? Eğer öyleyse biz evimize dönemeyiz artık.»
«Belki taş taş üstüne komazlâr, belki hiçbir şeye dokunmazlar. Sadece baştaküeri değiştirirler.»
Elyesa' başını önüne eğdi... Üzülmüştü.» Yunus balıklarımı bir daha göremeyeceğim demek.»
■ «Niçin?. Daima görürsün. Büyük babanın kulübesi şu tepe gerisidir. Deniz oraya da sokulur. Balık daha çoktur.» Elyesa' sevindi Aynı anda eliyle yollan gösterdi:
«Ey annem, Asurlular halka karşı çıktılar... Onlan evlerine çeviriyorlar.»
Hezekiel baktı, doğruydu oğlunun gösterdikleri
Cevap verdi:
«Demek **Asurlular halka bir** şey yapmayacaklar, sa-

dece baştaki zalimleri değiştirecekler. Biz de dilediğimiz zaman evimize döneriz.» •
Doğru muydu?... öyle mi olacaktı? Kimbilir?.
Hezekiel bunlara cevap ararken, ağaçların derinliklerinden bir avcının ilhamını işitti.
ilhamdan ziyade olayları hicv ediyordu avcı:
Korkmayın ey küçülmüş insanlar, Çırpınıp bağrışmayın. Hep kendi kendinize ettiniz Yaratıldığınız günden beri.
Sizi yaratanın engin kudretine Koşuşacağınız yerde, Size uzatılan allı pullu Kafesleri seçtiniz.
Şu dörtbir yanı surlarla çeıri$ Burçlarında askerler bekleşen kasaba Bir kafes değil de nedir f
Kapılarından emirsiz çıkmak mümkün mût..
Kafes hep o kafestir, Başka türlüsünü ümitlenmeyin. Sahipleri el değiştirecek sadece Nöbeti dolana kadar.
Yeni gelenler ne verecekler sizef Bundan da habersizim. Belki emeğiniz daha çok artacak, Ekmeğinizse kısıldıkça kısılacak.
Dedim ya, korkmayın ey küçülmüş insanlar, Çırpınıp bağrışmayın, Hep kendi kendinize ettiniz Yaratıldığınız günden beri.
»

Elyesa' ile annesi bir haftadan beri büyük babasının yanındaydılar.
Elyesa', burasını da sevmişti. Beş yaşında bir çocuğun oyalanacak her şeyi vardı. Dere, orman, kum, her türlü hayvanlar.
«Bir de denize gidebilsem...» diyordu Elyesa'.
Ayrıca üç haftasını dolduran amcasını da pek sevmişti. Ona (Buzi) adı takılmıştı.
Zaman zaman beşiği basma gidiyor, sevip okşuyor ve diliyordu:
Ey benden beş yaş küçük amcam, haydi çabuk büyü de seninle doyasıya oynayalım. Deniz kıyısına gidip Yunusları seyredelim.»
Buzi de onu pek sevmiş olacaktı ki her gelişinde el açıyor, tepmiyor, gözlerinde ışıklar kaynaşıyordu.
Elyesa'm annesi Hezekiel, kaymbabasma daha gelir gelmez Asurlulann şehre girdiklerini haber vermişti.
Kayınbabası umursamamıştı. «Bizi ügilendirmez.» diye kesip atmıştı. Hezekiel sormuştu:
«Seni ne ilgilendirir ey babam?..»
«Allabın emir ve yasaklan... öyle bir müjde verseydin alnından öperdim.»
«Beni pek sevirdirdin.»
Konuşmaları devam etmişti:
«Oğlumu beğendin mi ey gelinim?..»
«Bir sırla yüklü gibi geldi bana... Nuru dışarıya vuruyor.»
«Elyesa' ise sadece nurdur.»
«Evet, tıpkı benim gibi görüyorsun.»
«Allahımız ilham ediyor. Elbette aynı ühamlarda değişiklik olmaz. Elyesa' göreve namzettir. Bizi ise göreve namzet olacak birisine aracılık yapacak hazırlıklardadır.»
«Bizim bir görevimiz yok mu acaba?...»

«Göçmek üzere olduğumuzu unuttun mu?.»
Ne garib bir konuşmaydı bu!...
Acuze diye alay edilen Hezeikel ile kaymbabasını dinleyen olsa sapıttıklarına hükmederdi.
Bir anne veya bir babanın evlâtları üzerinde en güzel ümitleri beslemeleri tabiiydi şüphesiz. Fakat görevden veya görev aracılığından bahsetmek bambaşkaydı.
iki ihtimal düşünülebilirdi:
Birincisi bu iki geçkin kadın ile erkeğin, mümin olmaları dolayısıyla insanlığın sapıklığı karşısında iç dünyalarında durmadan volkanlann patlamasıydı... Kimbilir genç olsalar neler yapacaklardı bu uğurda!... Her gün benzeri görülen putlar önünde yakılmayı dahi *göze* alacaklardı. Bunları yapamadıklarına göre evlatlarından bekliyorlar, böylece avunuyorlardı.
ikincisi, bu daha kalbe yakındı, her ikisi de ilâhî mazhariyete, ermişliğe naildiler. Hazreti Allah (C.C.) gaybı gizli tuttuğu, ancak peygamberlere ve dilediği velilere yeterince faş ettiği hakikati karşısında, bunlara da malum olmuş olacaktı.
Gerçek böyle tecelli edince iş değişiyordu.
Hazreti Elyesa', şu anda beş yaşında bulunan çocuk, vakti gelince peygamberlik görevine memur edilecekti.
Üç haftalık Buzi ise daha ilerde zuhur edecek bir peygambere aracılık yapacaktı... Yani oğlu, veya torunu bu mertebeye erecekti.
Hem Hezekiel, hem kayınbabası aynı anda: «îlyas» diye söylendiler... Ve devam ettiler:
«Tekrar gelmesi gecikti.»
O Hazreti îlyas ki Kocakarı denilen ve doğurduğu çocuğun yaşamayacağını söyleyen halkı yalancı çıkarmış, oğlunu kurtarmıştı. Elyesa' böylece şimdi beş yaşındaydı.
Normal dışı olaylardı bunlar.

Hazreti Allah (CC.)'ın ilerisi için emirlerine uygundu ancak. O halde düşündükleri doğruydu. Yine birlikte söylendüer:. «Sevgili Allahımıza binlerce şükürler olsun.»
Duaları bitince Buzi'nin babası sordu:
«Aklıma Hayser'in bir sözü geldi bilmem duydun mu güzel gelinim?» dedi.
«Hayser'in mi?.. Bu adamı tanımam.»
«Çok kimse tanımaz... Nerede oturduğu da belli değildir. Bana üç beş senede bir uğrar, yaptığım testilerden satın alır, gider. O arada konuşuruz. Ondan çok hikmettendim.»
«Sana tesir eden sözünü dinlemek isterdim.»
«Dinle o halde.»
Hezekiel'in kaymbabası içli içli okudu:
YeryüzündeMlere olsun,
Gökyüzündeküere olsun,
Hattâ hepsini göremediğin
Toprak ve ummanlar içindekilere olsun,
Ustünkörü bakma.
Aldanırsın.
Yaratılmış ne varsa
Ayrı ayrı durdular
Başka hayatta yaşarlar gibi gelir sam.
Halbuki birbirlerine
Et tırnak gibi yapışıktırlar.
Varlıkları birbirine bağlıdır.
Biri yoksa diğeri olmaz.
Karşiliklı muhtaçtırlar kudretlerine.
Gerçek böyleyken
Açı değil midir biz insanların

Tozutup dağılmamız, savrulmamız? O'na Bir'e dönerek yığılmak, dağlanmak, KimbilİT şimdiye kadar Bize O, nur dolu yolumuzu Buldurrnuştu şüpfeesiz.
Yazık oldu, geciktik her seferinde. Buna devam da ediyoruz. Kim birliğe çağırsa Koşuşacağımıza, Horluyoruz, taşlıyoruz.
Hezeikel dinlerken gözyaşlarını tutamamıştı.
Kaymbabası onu kendi haline bırakıp dışarıya çıktı.. Mesleği olan çömlekçiliğin basma gitti.
Orada, hiç ümit etmediği halde, Elyesa' ile karşılaştı.
Henüz beş yaşındaki bu çocuk, çamur karmış, tablaya koymuş ve tablayı çevirerek, çamura şekil vermeye ça-lışi3'ordu.
Elyesa', dedesini görünce, işini bırakıp ona koştu. Gerçeği konuştu:
«Senin çamuruna dokunmadım ey dedem.» dedi. «Bu-n ukendim yaptım.»
Dedesi çamuru inceledi, şaşırdı.
Elyesa' buraya bir kere gelmişti ancak... Fakat kardığı çamur kuvvetliydi. Takdir etti:
«Güzel olmuş... Ne yapacaktın?.»
«Küçük bir bardak.»
«Kime?.»
Umduğu cevabı aldı:
«Buzi'ye.»
«Daha pek gerekli değilki.»
«Olsun, damlatırım.»
«Onu çok mu seviyorsun?...»

«Evet... Fakat ne zaman büyüyecek?.» «Hiz nasıl sabrettikse sen de et Elyesa'.»
♦ Muska çare yokki.»
Dedesi onu karşısına aldı, gözlerinin derinliklerine uzun uzun. Doyamadı. Elyesa'nın gözleri sanki maun ninnine açılan derinlikteydiler. Dedesi oralarda gezinin, ye kunamıyordu.
<,'<>k sonra kendisine gelerek ağzından kaçırdı bir ço-**Outfn** «öylenmeyecek sözleri:
«İteni iyi binle Elyesa'...» dedi. «Deden ve annen çok
lık. Sanırım sen ve Buzi yalnız kalacaksınız. Birbiri-
lyi sarının. Elele verip kendi dertlerinizi değil, insanlı» m dertlerini gidermeye çalışın.»
Blyesa': «Elbette ey dedem.» karşılığını verdi, «öy-|(blı ıiazırlık içindeyim.»
I »edesi rahatladı. Demek vakitsiz konuşmamıştı. Elye-
vıujmdaa çok ilerde bir hayattaydı.
Huna ulaşmca mevzuu değiştirip sordu:
«lOlyesa', güzel torunum, seninle çok ilgilenemedim. Mit; «ıkınma bir düeğin varsa söyle bana.»
Kiyesa' nazlanmadı, açıkladı:
«I »enizi özledim ey dedem.»
« Demek bizi bırakıp kasabaya dönmek istiyorsun. Hatıl Huzi'yi ve beni seviyordun?...»
♦ öyle değil ey dedem.» «Ya nasıl?...»
«Deniz şu tepe arkasındaymış... îzin verirsen gide-
♦ Yüzecek misin?.»
♦ Yüzerim ama. Asıl iki sebep var.» «Nelerdir?...»
«Yunus bahklannin uçmasını görmek ve Buzi'ye tenkil çakıllar, **hayvan** kabuklan, toplamak.»

I>3desi Elyesa'ı kıramadı... Biraz düşündü. Nihayet: «Olur.» karşılığını verdi. «Fakat beraber gideceğiz. Hele yolu öğren ilk seferinde, gerisi kolay.»
Elyesa' sevindi:
«Ne zaman ey dedem?.»
«Hemen şimdi.»
«Annem habersiz.»
«Geçerken söyleriz.»
Öyle yaptılar... Haber verip tepeyi aştılar. Hakikaten deniz, tepe gerisinde küçük bir koy yapıyordu. Bakir bir kumsal ışıl ışıl parlıyordu. Yalnız enginde değil, sanki El-yesa'm geleceğini haber almışlar gibi, bir yunus balığı sürüsü de koydaydı, oynaşıp duruyorlardı.
Elyesa' pek sevindi ve ağzından kaçırdı:
«Ey dedem, bir oğlum olursa adını (Yunus) koyacağım.»
«îyi düşünmüşsün.»
Dede torun kıyıda iki saatten fazla yüzdüler, eğlendiler. Elyesa' söylediği kabuk ve taşlan toplayıp koynuna doldurdu. Hayatından pek memnundu ki şarkı bile söyleniyordu.
Elyesa' birdenbire oturduğu kaya gölgeliğinden kalktı.
Diledi:
«Artık gitsek ey dedem.»
«Daha erken değil mi?.»
«Buzi'yi arzuladım, hem senin de müşterilerin uğrar.»
Dedesi bir hoş oldu... Daha doğrusu Elyesa' hakkında gururlandı. Başını gökyüzüne kaldırdı, muradını dile getirdi:
«Allahım yarattığın bu cevherin sönmesine fırsat bıraktırma, aksine karanlık insan kalplerini aydınlatmasına emir buyur.»
• * —

Dede torun döndüklerinde evin kapısında bir adam Brdüler. Hezekiel ile konuşuyordu.
Elyesa', içeriye girdi Buzi ile buluşmak için.
Dedesi kapıda kaldı, gelen adam ile konuştu:
«Selâm ey Zerraka.» dedi. «Sanırım ısmarladığın kti-l>u almaya geldin.»
«Evet.»
«Ben ummuyordum.»
«Niçin?...»
«Asurlulardan.»
«Beklediğimiz gibi çıkmadılar.»
«Garip.»
«Gerçeği konuşuyorum... Bize idarecilerimizden daha İyi davranıyorlar. Esasen idarecileri yerlerinde bıraktılar.»
«Başlangıçta hep öyle yaparlar.»
«Sanmam... Evleri dolaşıyor ve boş olanlara kızıyorlar. Kaçanları kendilerine hakaret etmiş sayıyorlar.»
Hezekiel telâşlandı: «Bana da uğramışlardır.» dedi. • Beni çekemeyenler kimbilir neler uydurmuşlardır?.»
Kayınbabası dudak büktü:
«Sanmam... Telâşlanmana sebep yok. Hemen gitmeye kulluna, aksine, işler yoluna girene kadar kal.»
Ne diyebilirdi Hezekiel ?. Sustu.
Kayınbabası, müşterisiyle atelyeye yürüdüler.
Hczkiel ortada kalmış, kararsızdı... Eve girmek canı bitmiyordu. Hiç değilse kasabayı uzaktan görmek baş »rıiiBuydu ama, en azmdan çeyrek saat yürüyecekti.
Nihayet bunu göze aldı.
Yol kısalsın diye ilk aklına geleni diline doladı; hem il <n az dört defa:
Kamıştan yaptığı kulübede oturan En çok ellerini kottamalıdır.

Kamış örtü de olur, düdük te ama, Zaman gelir çatlayınca Kılıçtan keskinleşir.
Dil de öyledir...
Kalabalıkla yaşayan kişi
Konuşmaktan çok,
Dinlemesini bilmeli.
Ne yardlanmalij ne yaralamalıdır.
Hezekiel, henüz kasabayı gören bir yere varmış o-turnıaya hazırlamyordu ki, kendisine doğru gelen bir toz bulutu gördü yolda. *Az* sonra bunun atlı olduğunu anladı
Hele atlı, önünde durup üzerindeki inince şaşırdı.
Kasaba kumandanıydı gelen... Dün gece konuştuğu kendisini kurtaran kumandan. Ne perişanlıktı o hali!...
ilk yaptığı, ağlamaklı bir sesle yalvarmaktı:
«Ey annem yerine koyduğum muhterem kadın beni kurtar. Tek ümidim sendedir. Gecikme, arkamdan geliyorlar.» Hezekiel yine kasabaya baktı. "
Hakikaten aynı yoldan gelenler vardı.
Öğrenmek istedi:
«Kim onlar?.»
«Asurlular.»
«Fakat duyduğuma göre, kimseye dokunmamışlar.»
«Halk beni kötülemiş... Bire bin katmış, ölümüme emir çıkmış.» Hezekiel'in canı sıkıldı.
Kumandan hakikaten kasabalılara çok etmişti. Fakat ne çareki Kumandan dün gece Hezekiel'i kurtarmıştı. O da karşılığını vermeli, ödeşmeliydiler...
Ama nasıl olacaktı bu?.
Kumandan yalvarmasına devam ediyordu:
«Nerdeyse gelecekler, hâlâ bekleyecek misin?.»
«Ne yapabilirim sana?..»

ıDilediğini... Sihir veya büyü ile beni taş haline ge-tlmıcınc bile razıyım, yeter ki ölmeyeyim.»
• I temek halkın hakkımda çıkardıklarına inanıyor-•
«Dâima inandım. Haydi durma.» «Ben hepiniz gibi sıradan bir insanım.» Konuşma henüz bitmişti ki altı atlı sardüar onları. Bağlarındaki subay kendi düîeriyle emir verdi: < Kumandan, hemen atma bin ve bekle.» Kasaba kumandam son bir defa daha Hezekiel'e bak-ıı. bir ümit ışığı göremeyince, emri yaptı.
Diğer atlılar onu at üstündeyken bağladılar ve atlımı başını tuttular.
Ancak o zaman Hezekiel sordu:
«Onu nereye götürüyorsunuz?. Suçu nedir?.»
A.surlu subay cevap verdi:
♦ Şehre, orada boynu vurulacak.» «Niçin?...»
«Kasaba halkı öyle istedi.»
«Hani siz bizi kurtarmaya gelmiştiniz... Kılımıza delin nmayacaktınız, ne oldu bu sözlerinize?. Uç beş düşmanın kasaba kumandanını kötülemesiyîe niçin kendinizi le-lırliyorsunuz?.»
Asurîu subay bir hoş oldu ve farkında olmadan yanında getirdiği bir atlıya baktı.
Onu Hezekiel derhal tanıdı.
Kasaba kumandanının yardımcısıydı.
Çok sinirlendi ve üzerine yürüdü... Bağırdı:
«Yazık sana!... Kumandanın yerine geçmek için de-ınık onu kötüledin. O belki zalimdi, fakat sen bir cana-vurdın.»
Asurlu subay hayret etti ve öğrenmek istedi:
«Bu adam kumandanın yardımcısı mıdır?.»

«Evet... Asker elbisesini çıkarmış.»
A.surlu subay da kızdı... «Aldatıldım...» diyerek, kasaba kumandanını serbest bıraktı, yerine yardımcısını bağlattı. Hep birlikte kasabaya dönerlerken Asurlu subay olacakları kasaba kumandanına anlattı:
«Yardımcın meydanda kılıçlanacak ve sen eski mevkiinde kalacaksın. Ben gerçeği âmirime anlatacağım.»
Hezekiel, kafüe uzaklaşana kadar orada kaldı. Dilinden: «İlâhi takdir.» sözünü düşürmüyordu. Kumandanın geceki iyiliğine karşılıkta bulunduğu için rahattı. O ruh haletiyle eve döndü. Kayınbabasına olanları anlatınca, ummadığı bir cevapla karşılaştı:
«Ey iyi kalpli gelinim, belki davranışın şimdilik doğrudur. Keşke gitmeseydin tepeye. Halk esasen seni sevmiyor... Ürküyor, korkuyor. Yıllar çabuk geçer. Fakat olanlar unutulmaz. Buraları, senin de bildiğin gibi çok düşman ayaklan altmda çiğnendi. Asurlular da elbet döneceklerdir. Korkarım o zaman kayalardaki gölgeler gibi duran şehir halkı sana karşı ateş püskürmesinler. Bu hadiseyi bin bir yalanla doldurup basma iş açmasınlar.»

Elyesa'ın dedesi çok doğru düşünmüş ve ilerisini **iyi** görmüştü.
Asurlular gerek Finike'nin başşehri Sayda'da, gerek-HC diğer yerlerde yıllar geçtikçe baskılarını artırdılar. **Halk eski günlerini arar oldu.** Çeşitli bahanelerle tepeden ıışağıya idarecileri değiştirdiler. Halka sebepli sebepsiz u.ıkonce **ettiler.**
HezekieFin kasabası da bundan kurtulamadı.
Halk büyük bir şaşkınlıktaydı... Kim Asur taraflısı, kim değildi bilinmiyordu. Çünkü bugün öyle sanılan yarm öldürülüyordu.
Halk nihayet Msbütün sapıttı... Adeta delirdi. Kasaba her türlü sefahat ve rezaletlerin işlendiği yerlerden **oldu. Hezekiel de olaylara karışmıştı.**
Kasaba kumandanım kurtarması gizliden gizliye yüzüne vuruldu.
Zamanı gelip kumandan tekrar bir bahane ile yok e-dilince iş yine ondan bilindi.
Vakit vakit yalvaranlar da çıkıyordu. «Bir şeyler yap Asurlular gitsinler^ diyorlardı.
Hezekiel susuyordu sadece. Bazan da kasaba ve çev-

resinde bulunan müminlerle dertleşiyordu. Artık toprağa düşmek üzereyken hiç değilse onlardan cesaret alıyordu. varlıklarına tutunuyordu.
Böylece Asurlulann gelişi üzerinden altı yıl kadar, bir zaman geçti. Oğlu Elyesa' on bir yaşındaydı. Elyesa'-ın amcası Buzi de altı yaşını sürüyordu.
Hezekiel Elyesa'ıı tam bir mü'min oluşundan pek memnundu. Fakat Buzi için kuşkudaydı.
Elyesa* ile Buzi iyi dost olmuşlardı.
Denebilirdi ki içtikleri su ayrı gitmiyordu. .
Bazan Buzi kasabaya geliyor aylarca kalıyordu, bazan Elyesa' çömlekçi dedesine giderek karşılık veriyordu.
Buzi'nin garip bir davranışı da vardı. Nedendir bilinmez. Elyesa'nm annesi Hezekiel'i çok seviyordu... Kendi annesinden önde tutuyordu.
Fakat vurdum duymaz bir hali vardı.
Hiç bir olayla ilgilenmiyordu beş yaşım geçtiği halde.
Hattâ babası, Elyesa'm çömlekçi dedesi öldüğü zaman bile pek içlenmemişti. Bazan Elyesa' onu Allah'a yaklaştırmak hazırlıklarına girişiyordu. O zaman bile ümursamıyordu.
Elyesa' bunları annesine anlatınca annesi **onu avutu**-tuyordu:
«Daha küçük oğlum...»
«Ama ben o yaştayken Allattın birliğine inanmıştım. Putlardan kaçmıştım.»
«Her yürek bir olmaz oğlum Elyesa'. Allahın sana verdiği görev ile onunki başkadır.»
«Sen birşeyler biliyorsun ey annem.»
«Bilmek değü, ilham.»
«Demek Buzi'den soğumamalıyım.»
«Arkadaşlığını, yakınlığını, aksine ilerlet.»
«Her geyde uyuşuyoruz, **ancak inançta ayrıyız.»**

«Beklemeni istedim ya oğlum.»
«Peki.»
Bazan mü'mmler bir araya geliyorlardı gizlice. Al-lahtan, peygamberi îlyastan konuşuyor tatmin oluyorlardı. Tekrar ayrılırlarken ışıl ışıl parlıyorlardı.
Elyesa'ın..annesi bir keresinde onlara şöyle demişti:
Sağa sola serpilmiş incilerin Bir avuç olduklarına bakmayın. Onlar öyle aydınlıktadırlar ki Zamanla kendilerine benzetecekler.
Çok geç mi, bekleyemez misiniz? Hayır, doğru değil bu sitem. Erken ve geç sözleri Acelecilerin uydurmalarıdır. Allah ise sabredenleri sever.
O yıl Hezekiel hiç ümit edilmediği bir anda vefat etti.
Elyesa' yalnız basma kalmıştı... Deniz kıyısında boş bir ev ve kendisi... Fakat Buzi HezekiePin vefatından sonra, sanki kendi annesini kaybetmişcesine yasa büründü. Sık sık eve geldi, havasım, eşyalarını kokladı, öptü «evdi.
Elyesa' pencereden yine Yunus balıklarım seyrederken mahzun mahzun, Buzi ona hep aynı geyi seslenirdi:
«Ey Elyesa', ey yeğenim!. Sen nasıl oğlun doğunca adım (Yunus) koyacaksan, ben de Hezelde! (Hastaya -Hazkıl - Hazekei - Zülkifl) koyacağım.
«Ama bu bir kız ismidir.»
«Olsun.»
«Sen bilirsin.»
«Yunus (Yuna) ne demektir sanki?. Uçan kuş, güvercin değil mi?» .
Elyesa', bir kaş yıl evde kaldı. Geçimini kasabada çe-

şitli çıraklıklarla temin etti. Pek güzelleşiyordu. Daha şimdiden şehirde en yüksek tabakadan, en alt tabakaya kadar kadınlar ve kızlar arasmda adı geçiyordu. Muhtelif bahanelerle çağrılıyordu.
Onu kıskananlar hemen yapıştırıyorlardı:
«Ne olacak büyücünün oğludur o. Güzelliği de sihirdir. Gelip geçecek.»
Samiriyye Başşehrinde oturan israil devletinin krallarından Ahab'm karısı Izebel'in babası sayda kiralı öldürülmüştü o yıllarda. Asurlular Izebel'in ağabeysini kıral yapmışlardı.
Saydanın yeni kiralı saraydaki kızların, kadınların, tesiri altında Elyesa'ı bir gün sarayına çağırdı... Kimsesizliğini hatırlatarak sarayda çalışmasını söyledi.
Elyesa' sebep sordu. Şu cevabı aldı:
«Pek güzelsin... Sarayımı süslersin.»
Elyesa' hazır cevaptı, hatırlattı:
«Ben bir büyücünün oğlu değil miyim?, öyle bilmez misiniz?»
«Evet.»
«O halde görünüşüme aldanmayın. Ben kendimi öyle bilmiyorum. Fayda yerine zararım dokunur.»
Sayda kiralı bu sözlerden, ürktü ve Elyesa'ı serbest bıraktı. Aradan yine bir kaç sene geçti.
Bir gece Elyesa' yanık kokusuyla uyandı... Gerçeği gördü. Evi yakılmıştı. Kendini güç dışarıya attı. Sabaha kadar evin yanışını sabırla seyretti.
Bu arada yanma yaşlı bir kadın sokulmuş ve teklif etmişti:
«Ey Elyesa'!.. Evini yakanlar seni kıskananlardır. Kumandana şikayet et. Ben kim olduklarma şehadet ederim.»
Elyesa' bunları sormadı bile yerinden kalktı ve şehirden çıktı... Doğruca amcası Buzi'ye gitti. Bir zaman onlar-

<lu misafir kaldı. Kasabadaki evinin arsasını şehir dışında bir tarlayla değiştirince tarlaya kulübe yaptı ve. çalışmaya başladı.
Henüz iki yıl çalışmamıştı ki on yedi yıldır Sayda kı-rallığını işgal eden Asurlular ansızın çekildiler. Peşinden (k- Hazreti îlyas geldi, Elyesa'ı arayıp buldu. Beraberce Samiriyye'ye dönmelerini teklif etti. Elyesa' bunu sevinçle kabullendi.
Bu sırada yanlarına Elyesa'm amcası Buzi de gelmişti. Şimdi on altısını geçmişti Buzi. Hazreti îlyas'a kendisini de götürmesini diledi.
Hazreti îlyas (A.S.) bir ilhamla yüklüydü muhakkak şu cevabı verdi:
«Şimdilik sen annenle kal.»
«Sonra çağıracak mısın?.»
«Ben belki çağırmayacağım ama, Elyesa' çağıracak. O zaman derhal koş ona.»
«Olur.»
Elyesa', tarlasını ve kulübesini Buzi'ye bağışlayıp Hazreti îlyas (A.S.) ile yeni hayatının yolculuğuna başladı.
' **.
Bu olayın üzerinden tam yirmi altı sene geçmişti. Şimdi Hicretten önce 1800 (M.Ö. 678) yıh yaşanıyordu.
Elyesa'm amcası Buzi kırk üç yaşındaydı ve aynı yerdeydi. Hem Elyesa'dan aldığı tarlayı işliyor, hem babasının mesleği çömlekçiUği yürütüyordu. Demek o sırada Elyesa' da kırk sekiz yaşını bitirmişti.
Henüz evlenmemiş miydi?. Hayır.
Annesi bunu arzuladıkça kestirip atıyordu:
«Ey annem, ne zaman yeğenim Elyesa' evlenirse ben ondan dört sene sonra evleneceğim.»

«Niçindir bu?...»
«Bana söz verdi, yanma çağıracaktı... Kalabalık olmak istemiyorum. O, annesine vefasından evlenmesini geciktirdi. Ben annesini daha çok severdim, ondan baskın çıkacağım.»
Annesi: «Haydi öyle olsun...» diyerek susardı.
Aynı yıl, bir akşam üstü Buzi çömlek işlerinde çalışırken annesi çıkıp geldi. Oturur oturmaz konuştu:
«Bugün şehre indim ey oğlum.»
«Duydum... İstediklerimi aldın mı?.»
«Aldım.»
«İyi.»
«Sana bir haberim de var.»
«Nedir?.»
«Hazreti Ilyas (A.S.) ölmüş.»
«Öyle mi pek sevmiştim onu.»
«Yerine yeğenin Elyesa' (A.S.) memur edilmiş.»
«Ne demek bu?.» -
«Ilyas (A.S.) peygamber değil miydi?... Vefat edince Hazreti Allah (C.C.) îsrailoğullannı sapıldıktan kurtarmak için Hazreti Elvesa'ı memur etmiş. Esasen Hazreti îlyas ölmemiş, göğe bedeniyle canlı alınmış.»
Buzi dudak büktü, elindeki çamuru tablaya vurarak söylendi:
«Hep o laflar... Ey annem anlıyorum ki sen de aynı yoldasın. Biraz düşünsene şehirleri, dağlan, taşlan, dolduran bunca insan sapık da siz beş on kişi doğrulukta mısınız?... Ben çokluk nerdeyse oradayım.»
«O halde Hazreti Elyesa'ın çağırmasını boşuna bekleme. Kalbinde ancak bir yumuşama olursa çağırır.»
«Nereden bilecek?»
«Büir.»
«Elyesa' annesi ve sen, hattâ sizin gibiler beş yaşım-

dan beri üzerime yürüdünüz.,. Anlattınız anlattınız. Kâr «ıtıtuHİi. Beni kendi halime bırakın.»
«Olur oğlum. Lâkin günü gelir içinde bir aydınlık duya man ilk müjdeyi bana ver.»
«Boşuna bekleyeceksin demek.»
Huzi'nin annesi sustu. Epeyce bir zaman dalıp gittik-icıı sonra ilhamlandı:
Toprağa serpilen her tohumun Yeşereceğini sanırsan aldanırsın. Toprağı temizlemek, eşelemek ister.
Tohumladıktan sonra örtmek,
Korumak gereklidir.
Hele su, hele güneş
Baş ihtiyacıdır onun.
Sen de sağlam bir tohumsun.
Yakınların ise yorulup usanmadan
Yeşermene gerekli şeyleri hazırlıyoruz.
Yine aradan üç yıl daha geçti.
Bir akşam yemeğinde Buzi'nin annesi haber verdi:
«Hazreti Elyesa" (A.S.) evlenmiş.»
«Kiminle?.»
«Afette (Mette) adlı bir kızla.»
«Demek yâd ellerden seçti.»
«Buradan mı seçecekti sanki?. Hepsi sapık. Mümin olması yeter.»
«Peki peki... Demek benim de evlenmeme dört sene kaldı.»
«Elli beşine doğru ha?.»
«Kararım kesindir.»
Ertesi yıl annesi bir haber daha ulaştırdı Oğlu Buzi'-ye:

«Ey Buzi, peygamberimiz Elyesa'm bir oğlu olmuş. Adını Yunus koymuş. (H.Ö. 1296 — M.Ö. 674).»
«Sözünde durmuş demek. Ey annem göreceksin, Elye-sa'da bu Yunus balığı sevgisi varken buralara dönüp gelecek.»
«İmkân var mı buna? Kendisi peygamberdir... İşini bırakamaz.» Buzi üzüldü. Nihayet içini döktü:
«Onu pek göreceğim geldi ey annem.»
Annesi bu açıklamada çok şeyler buldu. Müjdeledi:
«Senin haberin yok ama, kalbin yumuşuyor... Aydınlanıyorsun.»
«Ümitlenmek güzel galiba.»
«Evet, daima güzeldir. Ey oğlum, Hazreti Elyesa' seni çağırsa gider misin?.»
«Hiç durmam.»
«O halde ikinci haberim de budur. Hazreti Elyesa' bizi acele istiyor.»
Buzi'nin gözleri parladı. İnanamayıp sordu:
«Doğru mu ey annem?.»
«Hiç yalanımı yakaladın mı?.»
Anne oğul sarıldılar birbirlerine.
Sonra?. Sonra ne olacak hemen neleri varsa sattılar ve yola çıktılar.
Daha Samiriyye'ye vardıklarının ayı dolmadan Hazreti Elyesa' amcası Buzi'yi imana soktu. Artık Buzi de diğer müminlerle birlikte halkı uyarıyordu.
Aradan üç yü daha geçti.
Nihayet Buzi Zekeriyya kızı Abiye ile evlendi ve ertesi yıl (H.ö. **1288** — M.Ö. 666) bir oğula kavuştu ve yıllar öncesi verdiği sözü tuttu, adım **Zülkifl (Hezekiel - Hazkıya Hazlal - Hazakel)** koydu.
Memleketinden ticaret için gelenler Buzi'nin oğlunu böyle adlandırdıklarım öğrendikleri zaman, hemen dönüg-

IH

l.ıiMilr komşularına yetiştirdiler... Ve o günden . sonra 'AliliniI lakabı, Hazreti Elyesa'm annesi gibi kız adı alındım (Kocakarının oğlu) oldu. Ne garipti ki, sapık halk Hazreti Elyesa' misali bir ptygambere. ve en yakm fedaisi Zülkifl'e aynı lâkabı ver-Bllfll. Elbette bunda yine bilinmez bir hikmet vardı.

**

İlerde Zülkifl adını alacak olan Hezekiel hiç bir sevilen habersiz büyümekteydi.

Hazreti Elyesa' (A.S.)m evi İsrail Devleti Başşehri Hamiriyye'nin dışındaydı... Amcası Buzi'yi de yanma almıştı. Buzi yine çömlekçilik yapıyor ve çiftçilikle uğraşıyordu.

Hezekiel, anne, baba, peygamber ve peygamber oğlu yaşı henüz sekiz olan Yunus'un engin sevgileri ve ilgileri arasında elbette halinden memnundu.

Fakat henüz zaman zaman sokaktaki bağrışmaları ve unlara niçin taş atıldığım, kovalandıklarını, anlayacak yaş-ta değildi.

Evet, gün geçmiyordu evleri çevresinde gürültüler kopmada-n... Buna sebep Buzi'nin ona kız adı takrnasıydı.

Sayda kırallığmdan gelen tüccarlar nasıl ki (Kocakarının oğlu) demişlerdi ona, komşu çocukları da, büyüklerinden duymuş olduklarından sık sık kapı ve pencere önlerinde bağırıp kaçışıyorlardı:

«Kız çocuk!... Kocakarının oğlu!...»

Elbette bunlar sapıkların çocuklarıydılar.

Mümin aileler üzülüyorlardı... HatLâ Buzi'nin karısı Abiye bile. Zaman zaman kocası Buzi'ye teklif ediyordu:

«Ey Buzi, çocuğumuzun adım değiştirelim. Oğlan çocuğuna kız ismi verilmesi nerede görülmüştür?.. Oğlumuz daha şimdiden halkın diline düştü. İlerde bir aşağılık

duygusu altında hayatına istikamet veremeden sönüp gidecek.»
Buzi kabul etmiyordu: «Bu benim en büyük emeli di.» diyordu.
«Sevgili peygamberimiz Elyesa'ın annesi Hezekiel canından çok sevebilirsin, bir şey demem, lâkin bu sevgi} oğlunu mahvetmeye kadar götürürsen anneliğimi incitir sin.»
«Bir şey olmaz ey Abiye... Sabret kısa zamanda al şılır ve sataşmalar durur.»
«imkânsız bu. Oğlunu Jrile bile damgaladın. Kölelere vurulan kızgın demir işaretlerinin izini çıkarmak belki mümkündür ama, oğlumuzunki, tedbir alınmazsa, asla.>
Buzi ile Abiye'nin çömlek yapılan tablanın başında geçen yine böyle bir konuşma esnasında Buzi sustu, düşündükten sonra sordu:
«Sana Hazreti Elyesa'm annesi Hezekiel'in bir ilhamını tekrarlayayım mı?... Cesaretini kazanırsın.»
Cevap beklemeden tekrarladı:
Sapık yüreklilerin dilleri Kale surlarında gezinen Askerlerin oklarından Daha sivriydiler. Lut Denizi'ne baitrûmışcasına Sapık yürekliler geldiler Zehire bulaşmıştılar.
Hedefleri de çok değildi.
Bir kişiydi.
Onun karşılık verecek
Küçük bir taşı bile yoktu.
Tek imkânı ağzından
Bal akarcasına konuşmasıydı.
— 50

Babah olup gözlerini açmasiyle birlikte-{'< ı *renin bin bir çeşit kuşu honarlarâı en yakın dallara, Bekleşirlerdi şarkılarım. Sanki ders alırcasına Öterlerdi aynı nağmelerle.*
Yine bir sabah vakti
Toplanmışlarken
Kuşlar onu bir zırh gibi sardılar hemen.
Dillerinden ok ok zehir kustular.
Zırha çarpan, her söz
Dönüp sahibini buldu ve öldürdü.
Ahiye, kocasının konuşması bitince, «Güzel, çok gü-Hl Karşılığını verdi. «Fakat bununla oğlumuzun ne vur?... Ben oğlumun hayatı boyunca, başkalarına n m M uç olmasını istemiyorum.»
Bu »ırada yanlarına Hazreti Elyesa' (A.S.) geldi.
Buzl ile Abiye mevzuu kesip onu karşıladılar.
Iluzreti Elyesa', sakindi güleç yüzlüydü... O haliyle t. ı ıiiiHinin hatırlarını sordu. Sonunda: «Oğlumuz nasıl?.» **d mi ı**
Karı koca şaşırdılar, neden sonra birlikte: «Çok iyi..» lılı-r. «İstersen gör ey peygamberimiz.»
»Hlbette göreceğim. Fakat önce ikiniz arasındaki an-Imfiıuı/.lığı çözelim.» Abiye atıldı:
. Anlaşmazlık değil. Sakın incinme ey peygamberim.
ıı ufkudur konuştuğumuz.»
»Nasıl bir kuşku?.»
Ituzi cevap verdi:
«By peygamber yeğenim, Abiye oğlumuzun geleceğin-I. n Uuıjkulamyor. Güya ona sevgili annenin ismini koy-ın hasına çok işler açacakmış.»

«Haklı ey amcam Buzi.»
«Haklı mı?. Halbuki memnun olacağını sanmıştım. Bunu küçükken bile konuşmuştuk.»
«Kendim için çok memnunum. Sık sık (Hezekiel) adını işitmekle en aziz hatıralarımı yaşamaktayım. Fakat daha şimdiden yapılan sataşmaları gördükçe inciniyorum. Abi-ye'nin ıztırabını tekdir ediyorum.»
«Eğer böyleyse adım hemen değiştirelim.»
«Geçti artık. Yayıldı, değişse de tutmaz yeni adı.»
«Ey peygamber yeğenim, tek bir çözüm yolu kalıyor.»
«Nedir?.»
«Oğlumun ismini değiştirmekle beraber buradan göçmek. Senden ayrılmak zor gelecek ama, katlanırız.»
O anda içerden bir ağlama işittüer. Ağlayan Buzi'nin oğluydu.
Hazreti Elyesa' güldü:
«O razı değil...» dedi.
Arkalarından bir ses yükseldi:
«Ben de değilim.»
Dönüp baktılar... Hazreti Elyesa'ın sekiz yaşındaki oğluydu bu. Yunus sözünü tekrarladı yaklaşırken-:
«Ben de razı değilim ey peygamber babam, ey büyük amcam ve ey yengem.»
Elyesa' öğrenmek istedi:
«O halde yeni bir çare düşündün, veya buldun.»
«Yalnız ben değil, arkadaşlarımla bulduk.»
«Nedir?...»
«Tonlu halde sapık oğlanları yıldıracağız, bir daha alay etmeyecekler, buraya sokulmaya yeltenmeyecekler.»
Elyesa' oğlu Yunus'un saçlarını okşadı... Diledi:
«Kaçmak, çekilmek, bir çözüm yolu değildir. Mücadele şarttır. Kazanacaksınız.»
«Beni sevindirdin ey babam.»

• Yıllar sonrasında da elbette Hazreti Allah (C.C.) bir m in 11 İmik eder.»
Nitekim öyle oldu.
Yunus ile arkadaşlarının karşı koymalarıyla her yıl
arılar azaldıkça azaldı, nihayet yedi sene dolunca büs-I»n11m kesildi... Hattâ bu kız ismi öylesine benimsendi ki,
ıı yeni doğan oğlan çocuklarına bile kondu.
A
I Iızreti Elyesa' vazifesi icabı evinde pek az bir zaman atlıyordu. Her fırsatta gerek Yahuda Devleti içinde, ge-lsrail Devletinde aylar süren gezintiler yapıyor, gizli m; ı k halkı hak dinine davet ediyordu. Baelbek'e kadar
l İKİ dahi oluyor, meydanları kirleten yüzlerce putla->in fuydasızlığını ilân ediyordu.
Buzi'nin oğlu Hezekiel büyüdükçe serpilmiş, bir güzelini, kuvvet ve iyi ahlâk, cesaret, örneği olmuştu. Artık »ıimi dört yaşını sürmekteydi. Bir zamanlar Hazreti El-(A.S.)'ı Sayda kiralı sarayına nasıl almak istemişse, |lmrii de aynısını İsrail ile Yahuda sarayları arzuluyorlar-ı!ı Kak at Hezekiel hepsini ret ediyordu. Yunus ile beraber
<ti Elyesa' nereye gitse onu izliyor, fedaiüğini yapı-
lıı
'.imdi İsrail'e ölen babası Yoram yerine Yehoas, Ya-ıyıı ise Yoaş hükmediyordu.
Her iki devlet çığırından çıkmış haldeydiler. İç ve dışlı» tam bir savaştaydılar. Kudüsteki (Davud'un Evi) ı I Aksa, hâlâ kapalıydı. Bunlara rağmen halkta bir. ıtıif başlamıştı. Müminler artıyorlardı. Aradan üç ay daha geçti. Hazreti Elyesa'ın oğlu Yunus bir gün Hezekiel ile
iMiuıtu. Ummadığı bjr haber verdi:
t Ey yeğenim, bundan sonda peygamber babamın yi-
ı ıi 11,;mi yalnız başına yapacaksın.»

«Neden?..»
«Ben Ninova'ya gidiyorum.»
«Ninovaya mı?... Niçin?. Orası neresi, burası neresi?»
«Deniz sevgimi bilirsin.»
«Peygamber baban izin verdi mi?..»
«Bana son günlerde bir hüzün çökmüştü... Sebebini keşfetti ve o teklifte bulundu.»
Hezekiel sıkılmıştı ama, bu işte ilâhî bir ilham bulunduğunu kesinlikle anlayarak, avundu.
Çok geçmedi, Yunus gitti ve peş peşe Ninova'da olduğu haberi geldi
Gerek artık seksen beş yaşma giren Hazreti Elyesa', gerekse Hezekiel memnun oldular.
Hazreti Elyesa' sık sık hastalanıyordu... Böylece görevine yakınları yardım etmek mecburiyeti doğuyordu.
Yine böyle bir akşamdı.
Hazreti Elyesa' dermansız yatıyor, ev halkı ve Hezekiel baş ucunda bekleşiyorlardı.
Buzi'nin ailesi Abiye tatlı sesiyle Tevrat'tan bazı şiirleri okuyordu.
Bitirmişti ki Hazreti Elyesa': «Daha.» dedi.
Abiye bir yenisine başladı:
Haydi çağır, sana cevap verilecek mi?
Ve mukaddes olanların
Hangisine yöneleceksin?
Çünkü öfke sefihi öldürür,
Bön adamı da kıskançlık öldürür.
Bc7i sefihi kök salmad-an gördüm, Yurduna hemen lanet ettim. Onun oğulları artık Emniyetten uzak oldular.
Abiye tekrar sustu.

Hazreti Elyesa' devam işareti verdi.
Ahiye'nin okudukları Hazreti Eyyüb (A.S.)'ın ilham-
■ lı İsteğe uyup bıraktığı yerden sürdürdü:
Oğulları böylece Kapıda ezilirler. Kurtaran da yoklar. Ekinlerini aç adamlar yer. Dikenler arasından bile onu alırlar. Onların mallarına tuzak
Ağzım açmıştır artık.
Çünkü dert topraktan çıkmaz,
Hele zahmet yerden bitmez.
Lâkin insan zorlukla sava§ için dağar.
Kıvılcımların
Yukarılara sıçradıkları gibi.
A biye üçüncü kere sustuğu vakit, Hazreti Elyesa' (A.
ı h.ıka. Sevgili peygamberi uyumuştu.
<) anda kapıdan birisi girdi, yavaşça Hezekiel'e sokulup birşeyler söyledi. Beraberce derhal dışarı çıktılar.
Hızlı hızlı şehre giderlerken, gelen anlatıyordu:
«Bunu yapanlar komşularımız sapıklardır, iftira etti-!«•• Müminlerin ev ve tarlalarına sahip olmak gayeleridir. \ ııı.ıkları büyük bir tuzaktır. Şehir kumandam onlara i-• ııı ıM ıi, az değü bin mümin kardeşimizi toplattı. Koral Yeho-
ı da ölümleri için izin aldı. Onlan ancak sen kurtaranı ey Hezekieî!...» -
Hezekiel sordu:
«Nerdeler?.»
«Zindanda... Sabahla birlikte putlara kurban edilecek-
ı,ı .
Hezekieî onları nasıl kurtaracaktı?. Henüz bilmiyordu ama, hedefi saraydı.

Kapıya vardıkları zaman kapı muhafızı subaya açıkladı:
«Ben Euzi oğlu Hezekiel'ün... Kiralımızı acele görmek istiyorum.»
Subay oralı olmadı:
«Krral bahçede gece eğlencesindedir... Rahatsız edemem.»
Hakikaten bahçeden erkek-kadın şarkı ve kahkahaları, şarkılar, çalgı sesleri yükselmekteydi.
Hezekiel ansızın karar verdi ve bir ok gibi ileri atıldı.
Sanki uçmuştu.
Kapı muhafızı subay kendisini toparlayana kadar, Kiralın bulunduğu yere ulaştı.
Kıral Yehoas'ın çevresi kadınlarla doluydu.
Onu ilk gören bu kadınlar oldular.
Gözleri parlayarak bağırdılar:
«îşte şehrimizin en güzel delikanlısı nihayet eğlencemize katıldı. Anlaşılan bu gece sabahlayacağız.»
Kıral Yehoas, Hezekiel'e baktı.. Yumuşak bir bakıştı bu.
Hezekiel cesaret alarak önünde diz çöktü ve **konuştu:**
«Ey devletimizin hükümdarı!... Seni kirli **bir işten** sıyırmak için böyle bir zamanda rahatsız ettim. Ellerinin boş yere kana bulanmasını istemem.»
Kıral ilgilendi:
«Nedir bu iş?..»
«Şehir kumandam, bazı açıkgözlere uymuş, **sana** yanlış rapor vermiş, inceletmeden.»
«Anladım ey Hezekiel, putlara yapılacak **saldırıdan** bahsedeceksin sanırım.»
«Evet. Ey hükümdarım, değil şimdi, atalarından **bile** işittin mi böyle bir baskmı. Puta tapmayanlar **neden** onları kınp döksünler ellerinde **tam bir** imkân **yokken?. Bu-**

mı İbrahim paygamber yaptı ama o peygamberdi. Sana rapor edilen bin kişi masumdur. Komşuları evlerine, tarlalarına göz diktiler, öldükleri zaman talan edecekler. Mesele lııdur. Bağışla onları. Kanlı bir yol açılmasın.»
Kıral Yehoas, yanıbaşında oturan kıraliçeye baktı.
Kıraliçe, Hezekiel'in kusursuz endamı, çehresi, güzelliği, sesiyle, esasen havasma girmişti.
Derhal cevap verdi:
«Anlattıkları doğrudur.»
«Bana da öyle geliyor. Başımızda çok gaile var, bir de bu açılmasın.»
«Evet, yol olunca artık herkes birbirine iftira eder.»
Kıral, Hezekiel'e sordu:
«Onları bırakacağım, fakat kendilerine kefil olur mümin?.»
Hezekiel sevinçle cevap verdi:
«Daima kefil olurum.»
«Bir daha tekrarla.»
«Daima kefil olurum.»
«Peki, onları bırakıyorum..»
Kıraliçe istedi:
«Hezekiel de bu gece eğlencemize katılsın.»
Hezekiel kabul zorunda kaldı.
Sabaha kadar görenler eğlendi sandılar ama, çektiklerini sadece kendisi biliyordu.
Gün ışırken, saraydan kurtulabildi.
Koşarak kenar mahallelere gitti. Onu mümin aüeler karşılayıp öptükçe artık kuşkusu kalmadı... Kıral bin mümini bırakmıştı. Hep ihtar etti:
«Yapmazsınız ama, kurala sizin için iki kere kefil oldum.. Daima dikkatli olun.»
Alkışlıyor **ve** bağırıyorlardı:
«Sağ ol ey **Zülkifl (îkikere kefil olan).»**

O günden sonra yavaş yavaş Hezekiel adı unutulmaya başladı. Onun yerini Zülkifl adı aldı.
Buna bilhassa babası Buzi, annesi Abiye ve Hazreti Elyesa' (A.S.) pek memnun kaldılar.
O yıl H.Ö. 1263 (M.Ö. 641) yılıydı.
Hazreti Elyesa' seksen beş, Zülkifl ise **yirmi beş** yaşındaydı.
Hazreti Elyesa' oir kaç kere hastalığım atlattı. **Hattâ** seyahatlere bile çıktı. Nihayet büsbütün takatten düştü.
Artık ayrılacağını anlamıştı.
Müminlerin ileri gelenlerini topladı. Onlara uzun uzun öğütlerde bulundu. Sonunda gerçeği konuştu:
«Öyle bir ühamdayım ki aranızdan ayrılacağımı söylüyor. Seksen beş yaş az mıdır? Benden sonra sakın bana verilen emaneti düşürmeyiniz.»
Hıçkırıklar arasında soranlar oldu:
«Biz o en büyük inciyi nasıl taşıyabiliriz?.»
«Hepiniz irili ufaklı incilersiniz, birle'şmektir bunun çaresi.»
«Yeni bir peygamberimiz de yok.»
«Hazreti îlyas (A.S.) göğe alınırken var mıydı?. Elbette Sevgili Allahımız görevlendirecektir.»
Dinleyenler yatıştılar.
Hazreti Elyesa' sordu:
«Emaneti içinizden birinin tekellüf edip baş olması gereklidir. Bunu kim yapacak ?...»
Yirmibeş yaşındaki Zülkifl derhal cevap verdi:
«Ben tekeffül ediyorum.»
Hazreti Elyesa'm yüzü parladı. Diledi:
«Bir daha tekrarla.»
«Ben tekeffül ediyorum.»
Hazreti Elyesa' memnun kaldı. Allahtan ona yardım . diledi

Gerçekten bir kaç gün sonra Hazreti Elyesa' ruhunu
I. Iııı etti.
Igte o zaman Zülkifl ürktü.
Kirala müminlerin putlara dokunmamasına kefil ol-İİİMJİİ ama, emanet için kefil oluşunda büyük bir sorumluluk vardı. Zülkilf bunun altında sanki ezilecek gibiydi.
Bu ikinci kefil oluşundan sonra artık Hezekiel adı tamamen unutuldu. Ona (Zülkifl) diye hitap edildi sadece. lapıklar bile böyle dediler.
O, hem müminler, hem sapıklar tarafından bu lâkapla gıtKTildıkça sanki kendisine hatırlatılıyor sanıyordu.
Sapıklar şöyle demek istiyorlardı:
«Bin mümin için kefil olduğunu unutma.>
Müminler de emanete önem veriyorlardı:
«Sevgili peygamberimiz Elyesa'a emaneti taşıyacağına söz verdiğini unutma.»
Zülkifl bu ruh haleti içinde iki hafta kadar, kendisim lulmeyecek derecede dünyasından kopmuş, tenhalarda gezindi durdu.
Nihayet bir gece, peygamber olduğu müjdesini aldı.
Çok sevindi.
Artık Hazreti Allah (C.C.) m baş yardımcısı olacaktı. Elbette emaneti daima taşır ve görevini yapardı.
Nitekim, günlerce çok ağırlık veren, altında kalıp e-rJleceğini sandığı emanet öylesine hafifledi ki, yük değil, onu koruyan bir örtü oldu. Ve Hazreti Zükifl (A.S.) öyle bir kudretle peygamberlik görevini yürütmeye koyuldu.
işe nereden ve nasü başlayacaktı?.
Bunu bile düşünmesi gerekmiyordu.
Sık sık, korkmaması, sapıklara açık açık gerçekleri anlatması, son fırsatı kaçırırlarsa Allahın gazabının büyük olacağı vahyedilmekteydi çünkü kendisine.

Vahyler arttıkça Zülkifl (A.S.) son şüphelerini de attı, evet gerçekti peygamberliği.
İsmail'i, tdris'i, Zülkifl'i de (yâdet. Bunların) herbiri de sabr (ve sebat) edenlerdendi.
(Enbiyâ': 85)
İsmail'i, Elyesa'ı, Zülkifl'i de an. (İşte) bütün
bunlar hayırlı (insan)lardı.
Bu, (peygamberler için bir şeref ve) bir sâkr(-i
eemil)dir. Takvaya erenlerin dönüb varacağı
yerde elbette güzel (bir merci)dir.
Adin ceanetleri. Onlar için bütün kapılar testa-
mam açılmıştır.
(Sâd: 48 - 50)

(m)

SUYU ÇEKİLEN KUYU

Hazreti Zülkifl (A.S.) peygamberliğinin ilk yılmda bliyük bir cesaretle ve açıktan açığa bütün İsrail devletini karış karış gezdi. Zekiydi, sabırlıydı, sakindi, ataktı, bilhassa peygamberliğiyle beraber has bir kul örneğiydi. Devamlı denecek derecede oruçlu ve ibadetindeydi.

Gezdiği yerlerde bir tarafa çekilmiş hikmet sahiplerini buluyor, halkı uyarmalarını teşvik ediyordu. Gençlerden dehalarına inandıklarını bu hikmet sahibi âlimlere teslim ediyordu.

Çok acı, yüz kızartıcı şeyler görmüştü seyahatleri esnasında. Hiçbirisini tekrar görmek, hatırlamak istemiyordu.

Hemen hemen bütün îsraU devletinde Allanın emir ve yasakları kalkmıştı. Kullukdan eser yoktu. Putlara bile inanmıyorlardı. Mısır, Asur putlarıyla yarışmak için bir özentiydi diktikleri binlerce put. Bunları altından ve kendi menfaatlerinden başka şey düşünmeyen bakıcılar kö-rüklüyorlardı. Sefih, rezil bir hayat alıp gitmişti. Israil-oğulları en üstün ırk oldukları vehmine kendilerini kaptırmışlar, fakat aksine ayakaltında ezildiklerinin farkma varmamışlardı.

Kırailarından halkına kadar sanki uyur gezerlerdi.
Öyle olmasa Hazreti ZüJkifl'in açıktan açığa hak yoluna davetinden ürkerlerdi. Aksine alay ediyor, önem vermiyorlardı.
Hazreti Zülkifl (A.S.) onların bu halinden faydalanıyor, müminleri çoğaltıyordu ama, üzülüyordu da.
İsrailoğullan bu duruma mı düğmeliydiler?.
Gurur, onur denilen haslete de artık yabancıydılar?..
Vâad edilen topraklara yerleştiklerinden ve şımardıklarından beri sözde devlet kurmuşlardı ama, önce parçalanmışlardı, sonra zaman zaman Mısır'ın ve Asurlularm himayesinde yaşamışlardı. Şimdi bile İsrail Devleti onu onyedi yıl işgal eden ,sonra çekilen Asurlulara her sene vergi ödüyordu.
Kısacası israil'Devleti nerdeyse suyu çekilip tükenecek bir kuyu oluyordu. Zülkifl (A.S.) bu suyu, yani imanı artırmaya çalışıyordu.
iki işi hedef almıştı:
1. Müminleri çoğaltmak.
2. israil Devletiyle Yahuda devletini barıştırıp birleştirerek Mescid-i Aksa çevresinde toplamak.

Fakat nasıl olacaktı bu ?.
Hazreti Zülkifl şimdilik Yahuda devletini düşünmüyordu. Orada her ne kadar Davudun evi kapanmış ve putlara dönüş başlamışsa da, müminler, âlimler, daha çoktu. Kısacası Yahuda kuyusu henüz suyunu bitirmiş durumda değildi.
Gün geçmiyordu ki ıztırabını dağlaştıran sapıklıklarla karşılaştıktan sonra, uzaktan uzağa onu avutan bir ses duymasmdı.
Bu ses nağme halinde kuyu başında su çeken bir genç kızdan, bir çobandan, bir askerden, yahut bir sakat ihtiyardan fışkırırdı.

r rotl Z.ı'kifl için farl:etmezdi kaynak. ı'mlenH dağlaşan ıztırabını azaltmak için:
Fakat ben Allah'ı arardım,
Işnni Ona bırakırdım.
< > A İlah ki yapılamazları
Halk eder,
Yeryüzüne yağmur verir,
Tarlalara su gönderir.
Böylece düşkünleri yüksek yere kaldırır.
Yaşlıları selâmete çıkarır.
O Allah ki hilekârlartn Düşündüklerini bozar, Hilelerini yapamazlar.
*O Allah ki kuvvetli adamın elinden Yoksulu kurtarır, Fakire ümit verir. Kötülüğün ağzını kapar. öyleyse Allahın terbiye ettiği Adam'ne mutludur!.. Ve Allahın verdiği dersi Sen hor görme. Çünkü O incitir, O sarar. O yaralar, O şifa verir. **
Hazreti Zülkifl (A.S.) büyük bir sabırla ve yılgınlık getirmeden tam **yirmi** be*» **yıl** çalıştı İsrail Devletinde. O-ııa uyanlar on binleri aşmıştı. Fakat ne çareki çok doğum oluyor ve gördükleri sapık yolda koşuşuyorlardı.
Hazreti Zülkifl (A.S.) geçen bu yirmi beş yıl içinde lıi'in annesini, hem babasını, hem de evlendiği ailesini kaybetmişti. Yalnızdı.

Şimdi H.ö. 1238 (M.Ö. 616) yılının baharına çıkılmıştı. Bir gün kendisine haber verdiler:
«Ey peygamberimiz, Mısır casusları topraklarımızda dolaşıyorlar.»
«Maksatları nedir?...»
«Bilmiyoruz. Bilhassa saraydaki ileri gelenleri elde etmeye çalışıyorlar. Bu uğurda çok para harcıyorlar. Hattâ kıral ile kıraliçeye mücevherler hediye etmişler.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) derhal durumu kavramış, anlayacağını anlamıştı.
Kıral Yehoâs üe demek görüşmesinin vadesi gelmişti.
Ertesi sabah çekinmeden saraya gitti.
Görüşmek için haber saldı.
Kıral Yehoas her ne hikmetse, onu bekletmedi, çağırttı.
Hazreti Zülkifl (A.S.) taht odasına girdiği zaman kiralın çevresinde devletin bütün ileri gelenlerinin toplu olduğunu gördü.
Buna rağmen ürkmedi, gösterilen yere oturdu.
Kıral Yehoas sordu:
«Konuşacaklarımız gizli midir ey Zülkifl?.»
«Şahsımla ilgili olsa belki gizlüiğini savunurdum.»
«Kimi ilgilendiriyor?.»
«Hepimizi, bütün îsrailoğullarmı.»
Kıral çevresindekilere göz kırparak güldü. «Anladım.» dedi. «Ey Zülkifl sen nihayet bizi de Allahma çağırmaya cesaret ettin. Sana kızmıyorum, çünkü bir akılsız gözüyle bakıyorum. Söyleyebilir misin peygamberliğini ilân ettiğin yirmi beş yıldan beri kaç kişi kazandın?.»
«Onu ancak Allahımız bilir.»
<r Şenin Allahm. Her neyse, sözü uzatmayalım, haydi bizleri de dinine davet et. Bizim ne yapacağımızı merak

»oylcıyeyim. Bol bol güleceğiz ve üzerine şarap
ıi| in luyıımğız.»
II /.lllkifl (A.S.) ayağa kalktı.
mı yukarıya kaldırdı, sonra meclistekilere gözle-
rıll, h<[iMİni dikkatle süzdü, ı» |><-ıı dokunaklı gür sesiyle tekrar konuştu: iOlkfmılzct Mısır casusları sızdılar.» ı nıl İlgilendi: • Ilının nereden çıkardın?.»
iGkrçak ortada.. Başta sen olmak üzere çevrendeki-ıı IİİİİİKİMİ onlardan rüşvet almadığını iddia edebilir?.» .ip.jırl değil, armağan.»
«Adının değişmesi durumu değiştirmez. Bunları ni-■ılar hiç düşündün mü?... Elbette gözlerimize â-lı j ill.ı , •Niçin dersin?. Ben devletler arasında usuldür de-
ı İm *
Bu hediye dediğin şeylerin kokusu yakında çıkacak.»
«İtekliyorum.»
»Ey Yehoas!. Ey çevresindekiler!. Mısır yıllardan be-
ı bunalmış bir haldedir. Asurlular Babililer ile bir devlet
ir Asurlular cengâverdir. Babilîler ise hikmet ve sa-
ı İleridir. En kudretli devlet oldular. Sınırlarını Asya || ı-1 ıno, Akdeniz kıyılarına kadar genişlettiler... Biz bile
. vermiyor muyuz?. Mısır, Asur korkusunu üzerinden ni muiı mtiyor. Bu da ancak Asurlularm ordulanm başka tll M ı in m çekmesiyle mümkündür. Sizlere hediyeler verenimi pizli gizli fesat tohumlarım ekecekler, kulaklarının» barı şeyler fısıldayacaklar.»
«Nedir onlar?...»
»Anurlulara vergi vermemek.»
«Sayıklıyorsun ey Zülkifl.»
«Benden BÖylemesi, sonra **çok geç** kalacaksınız. Eğer

bu yola saparsanız, İsrail Devletinin sonu gelir. Hattâ daha sonra Yahuda devletinin. Asur tarafı da uçurumdur, Mısır tarafı da. Size tek kurtuluş yolunu gösteriyorum. Derhal Yahuda devletiyle birleşin. Aynı kabileler, kardeş çocuklarısınız. Bu iş bitince diğer komşu kırallıkları elde ediniz. Görmez misiniz her canavar avım parçalamadan yutamaz. Biz kendi kendimizi parçaladık.»
Kıral Yehoas burulmuştu: «Başka?...» diyebildi ancak
«Başka mı?. O da var. hattâ daha önemlidir, bedenlerimiz parçalandı, bir de kalbimizin parçalanması var. Kalpler tek bir kudrette birleşmelidir. Nedir binden fazla put çeşidi?... Bizi yaratan Hazreti Allahın birliği etrafında toplanırsak dağlardan sağlam oluruz, bizi hiç kimse yıkamaz. Allahın o kadar çok orduları var ki!...»
Kral Yehoas birdenbire kahkahasını koyverdi, yanındakiler de ona uydular.
Hazreti Zülkifl (A.S.) ortalık yatışmcaya kadar bekledi ve şu ilhamım dile getirdi:

Otlara, sulara, ağaçlara, Yer ve göklerdeki canh cansız Yaratılanların hepsine bakmış Hangisi yalnız yaşar?. Yalnız göçer?..
Onlar bile dağılmanın
Felâket olduğunu
İdrak etmişlerdir.
Madde ve mânada birlik olarak
Selâmete erişmişlerdir..

Kıral Yehoas sinirlendi, bağırdı: «Sus, ey akılsız.'... Derhal git. Söz vermemiş olsaydım, bu kapıdan sağ çıkmazdın.»

Hazreti Ziilkifl (A.S.) cevap verdi ayrılırken." «Peki mısuyor ve gidiyorum. Ama beni tekrar çağıra-ı un, çare soracaksın akılsız dediğin insandan... Lâkin kalınmış olacak.»
*
de-
I)ııha bahann ortalanndayken Hazreti Zülkifl'in M. lıı ı olmaya başladılar.
I inik arasında bir dedikodu gezindi:
• Artık Asurlulara vergi vermeyecekmişiz.» • «Kıral mı emretmiş?.»
«öyle bir hazırlıktayımş... Gelecek Asur vergi me-ın ur imim geri çevireeekmiş,»
♦İyi midir, fena mıdır acaba ?»
• Hi/.im için hepsi bir.»
• Neden?...»
«Ürünümüzü bu sefer kıral alacak.» - tf bununla kalsa iyi.»
Keleri var mı?...» *t* A Kurluları kızdırırsak, yine çiğneniriz.»
• Mısır koruyacağına söz vermiş.» «0 kendi derdinden kurtulsun.»
Bu dedikodular Hazreti Ziilkifl (A.S.)'m kulağına »:■ -ı-in-i zaman pek üzüldü. Haberleri getirenlere anlattı:
• /talk iyiyi kötüden ayırabiliyor da başımızdakiler *ı* II ıı ııd» değil.»
icaba doğru muydu bu yayılanlar?, lla/ıvti Ziilkifl (A.S.) Asurlu casusların marifetleri olduğunu anladı, Onlar halkı da olacaklara hazırlayarak, ikileri bir oldu bittiyîe karşı karşıya bırakacaklardı.
Nereden nereye?. *)*
Aynı günlerde Hazreti Zülkifl Yahuda Devletinden ı haberler aldı aynca. Bunlar iyiydiler.

Oradaki âlimlerden bazıları şöyle diyorlardı:
«Ey Zülkifl, sen yalnız İsrail Devletindeki halkın peygamberliğine meıriur edilmedin. Yahuda devletinin halkına, hattâ komşulara da memur edildin. Niçin hâlâ geliniyorsun?. Burada sana şehadet edecek pek çok mümin var. Kiralımız Yoaş (bazılarına göre Eş'iya) israil kiralına söylediğin sözlerden, yaptığın tekliflerden pek memnun kaldı. Gelirsen seninle işbirliği yapacak.»
Hazreti Zülkifl bunlara uygun cevaplar vererek ilerde geleceğini vaad etti. Şimdi en tehlikeli yer israil Devletiydi çünkü. Ne yapmayı düşünüyordu Zülkifl (A.S.) ?.
Kıraldan ve idarecilerden ümit kesmişti. Sadece halktan hiç değilse bir kısmını daha hak yoluna sokmak arzusundaydı.
Bir gün kırda ağaç altında uzanmış dinlenirken, rüya mı, gerçek mi, yoksa ilham mı olduğunu farkedeme-diği bir ruh haletinde kaldı. Bazı geyler gördü ve sözler işitti.
Güya Hazreti Zülkifl (A.S.) harabeye dönmüş, içinde hiçbir canlı kalmamış bir kasabaya uğramış, eşeği ü-zerinde uzun uzun sokaklarını geziyordu.
Şaşkındı, ilk defa böyle bir olayla karşılaşıyordu.
istemeyerek şaşkınlığını dile getirdi:
«Allah ölümden sonra burasmı acaba nasıl diriltecek!.»
Bu suali üzerine Allah (C.C.) kendisini yüzyıl ölü bıraktı ve dirilttiğinde sordu:
«Ne kadar eğlendin?.»
Hazreti Zülkifl cevap verdi:
«Bir gün, belki de ondan az.»
Hazreti Allah (C.C.) gerçeği buyurdu:
«Hayır, yüz yıl kaldm. Fakat yiyecek ve içeceklerin henüz bozulmadılar. Bunları yapmamız ibret içindir. Mer-

• ıı« buk. Kemikleri nasıl birleşiyor ve etleniyor.» ıiı HU y,uikifl emredilenlere bakıyordu.
Merkebi dirilince, secdeye kapandı:
• A Un h şüphesiz her şeye hakkıyla gücüye tendir.» de-
Vahut o kimse gibisini (görmedin mi) ki (bina-lininin) çatılan çökmüş, duvarları üstüne yıkılmış (kimsecikleri de kalmamış) bir kasabaya uğramış. (Kendi kendine): «Allah burasını ö-1 umden sonra acaba nasıl diriltecek?»- demiş, Allah da onu yüz yıl ölü bırakmış, sonra diriltmiş (kendisine) .• «Ne kadar kaldın?» demiş o da: «Bir gün, yahut bir günden az» diye söylemişti. Allah (ona): «Hayır, yüz yıl (ölü) kaldın. İşte yiyeceğine - içeceğine bak, henüz bozulmamıştır. Bir de merkebine bak. (Böyle yapmamız) seni insanlara ibret nişanesi kılmamız içindir. (Merkebin) kemikler(ine) de bak, onları nasıl birleştirip yerli yerine koyuyoruz. Sonra da onlara et giydiriyoruz.» dedi. O (merkeb dirilip eski haline geldiği ve her şey) kendisine apaçık belli olduğu zaman (şöyle) söyledi: «(Artık şu müşahedemle de) biliyorum ki Allah şüphesiz her şey'e hakkıyla gücüyetendir.»
(Bakare: 259)
Hazreti Zülkifl (A.S.) yattığı yerde kendisine geldiği »ıiiMiııı doğrulup çevresine baktı.
öyle bir kasaba göremedi.
Merkebi az ilerisinde otluyordu.
Güneşle ilgilendi... Daha uzandığı zaman üzerinden l»ıı kaç dakika ancak geçmişti.

O halde neydi ona anlatılmak istenenler?..
Hazreti Zülkifl (A.S.) elbette biliyor ve iman ediyordu, hiç şüphesi yoktu. Bu dünyada ölenler, Hazreti Allah (C.C.) istemedikten sonra asla dirilmezlerdi. Hiç kimsenin buna kudreti yoktu.
Böyle bir rüya, ilham veya başka aracılıkla Hazreti Allah (C.C.) vayh yoluyla ona bir bildirdiği vardı ilerde olacak'gaybdan.
Bunu çabuk bularak gözlerinden yaşlar süzülmeye başladı.
Hazreti Allah (C.C.) Lût kavmine ve benzerlerine yaptığı gibi. artık Israiloğullarma da gazabını yağdıracaktı. Onları darmadağın ettirecek, ölüden farksız yapacak, ancak yüz sene sonra tekrar toparlanmalarına, yeni bir imtihana izin verecekti. Vaad edilen topraklar!..
Hazreti Zülkifl (A.S.) görebildiği kadar onlara bakıyordu. Yüz sene, az değildi... iki nesillik zamandı.
Bu gazaba uğrayacak ümmet. Hazret; Zülkifl (A.S.) m ümmetiydi. Lâkin onlar için af dilemeye asla yüzü yoktu. Çünkü Hazreti Allah (C.C.) onları Mısır'dan çıktıklarından beri çok imtihana tutmuştu. Peygamber üzerine peygamber göndermiş, lâkin bu insanlar doğru yola çıkacaklarına azmışlardı hep. Şimdi ise yüzde biri hariç azgınlığın zirvesindeydiler.
Hazreti Zülkifl (A.S.) başka türlü yorumlayamıyor-du gördüklerini, işittiklerini.
Ne zaman gelecekti bu gazab?...
Kendisi şahit olacak mıydı?.
Hiç istemiyordu ama ona üham vahy edildiğine göre açıktı, görecekti.
(Nitekim o yıl Asurlular önce İsrail Devletini yok ettiler, on yedi sene sonra da Yahuda Devletini, Israüoğul-lannın yetmiş ile seksen yedi sene arasında değişen **yad**

«Ifonlohi maretleriyle tekrar Mescid-i Aksayı yapmalan goıvoltli'n yüz seneyi bulunuştur.)
llu/.ti'U Zülkifl (A.S.), buna rağmen görevine aynı
i" dcvarn etti. Çünkü başka bir yere gitmesi için almamıştı.
Vulnız kaldığı zamanlar üzülüyor, mahzunlaşıyordu. I İnalı a zamanlarda ise hiç kimseye içindekileri belli etme-<;alışıyordu.
Bunlar yetmezmiş gibi, köylerin bazılarında veba
ılığı tekrar baş göstermişti.
Jlazreti Zülkifl (A.S.) boşalmış, yahut, ölülerle dolu ıı'iv Kik sık raslıyordu.
Yine bir gün, yolu vadiden geçerken, mağaralar gör-ıln I*Unı* değildi bunlar. Yaklaşıp baktı.
Hepsi açlıktan dermanları kesümiş, kendilerinden ı ■ ymiH, ailelerle doluydular.
(»ulan dışarıya aldı. Su verdi, yenebilecek yemişler, • •I İn t la besledi. Böylece kendilerine geldiler.
(inları kurtaranın önünde eğiliyor, yatıyor, ellerini,
lerini öpüyorlardı. Cesaret edip sordular:
ifien kimsin?.»
«. I 'eygamber Zülkifl'im.»
Kurtulanlar, bağrıştılar:
«Biz senin Allah'a davetini çok dinlemiş, lâkin alay
I, hattâ seni taşlamıştık. Azgın sapıklardık. Ama ar-ıılı iman ettik.»
«Hikâyeniz nedir?.. Niçin buradasınız?.»
(Köyümüz şu tepe gerisindedir. Veba hastalığı çıktı. Olumdun korktuk, kaçtık. Buralara sığındık.
Lâkin fayda < • ■ M. di. Yine öldük. Hattâ kemiklerimizi gördük birbiri-
n Sen geldin onları birleştirdin, bizi dirilttin.»
Hazreti Zülkilfl (A.S.) derhal reddetti:
«Sizler ölmemiştiniz, ona yaklaşmıştınız. Şunu bilin

ki bu dünyada ölenler asla dirilmezler. Bu, ancak HazretJ Allah (C.C.)'ın kudretindedir. Ben buraya gelmeden önce köyünüze uğradım. Kaçmayanlar hastalıktan ölmüşler. Veba köyden geçip gitmiş. Köye dönün ve ölülerinizi u-zakiara, derinlere gömün.» Yalvardılar:
«Ey Zülkifl, köydeki ölüler akrabalarımızdır. Onları da dirilt, sapıklıktan kurtulsunlar.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) hatırlattı:
«Bu dünyada öleceklerin diriltilemeyeceğini söyledim ya. Haydi gidin, köye ben de uğrayacağım, Allahuı emir ve yasaklarını açıklayacağım.» „
Helak etdiğiniz bir memleket (ahalisinin) hakikaten (mahşere) dönmemeleri imkânsızdır.
(Enbiyâ': 95)
.....önlerinde ise diriltilir) kaldırılacakları güne
kadar (kalmalarına mâni) bir engel vardır.
-(Mü'minûn: 100)
Allah (ölenin) ölümü zamanında, ölmeyenin de uykusunda ruhlarım alır. Bu suretle hakkında ölümü hükmettiği (ruhu) tutar, diğerini muayyen bir vakte (eceli gelinceye) kadar geciktirir (salıverir). Şüphe yok ki bunda iyi düşünecek bir kavm için kafi ibretler vardır.
(Zümer: 42) **
Hazreti Zülkifl (A.S.) gereken yolculuğunu bitirip, tekrar israil Devleti Başşehri Samirriye (Sonradan Se-bastiye oImuştur)deki evine dönmekte iken yaz bitmişti.. O yıl bereketli bir ürün vardı. Hazreti Zülkifl (A.S.) geçtiği her yerde halkın büyük bir şevkle mahsullerini kaldırdıklarını görüyordu.

1-ftkin çok geçmedi kiralın memurlannm halka şöyle lmı;ıı ılıklarım duydu:
«Kiralın kesin emridir. Gelecek Asur vergicilerine ıımlıiıiza el sürdürmeyin. Kovun gitsinler.»
«Zorla alırlarsa?.»
«öldürün.»
Bu emir aynen yapıldı.
Zülkifl (A.S.) Samiriyye yakmlarmda Asurlularm kurduğu vergi toplama merkezinde epeyce oyalanmıştı.
Develer boş dönüyor ve memurlar başlarmdakine tekmil veriyorlardı:
«Halk tarlalardan bizi kovdu.»
«Zorla almak istedik, taşladılar, ölü bile bıraktık.» Bu hal iki gün devam etti.
Asurlularm vergi baş memuru kısmıştı. «Bu isyandır.» diyordu. Ona akıl verdiler:
«Valiyi gör önce. Vali tedbirini alır.»
Vergi başmemuru validen, kıraldan Öyle emir aldık-liiniM öğrendi. Eli boş dönemezdi Asur'a, canından olurdu. Kirala çıktı. Konuştular:
«Halk vergiyi toplatmadı... Senin emrin var deniyor.»
«Evet.»
«Nasıl olur?. Devletinizi vergiye bağlamadık mı?.»
«Artık kendimize çalışacağız.»
«Demek meydan okuyorsunuz?.»
«Hayır, ürün ancak bize yetiyor. Vergi verirsek halk w;lıktan ölüyor.»
«Böyle bir karar aldınızsa biz, gelmeden bildirgeydiniz.»
«Şimdi bildiriyorum.»
«Yaz ve elime ver o halde.»
Kıra! îehoas güldü. «îşte canından korkan bir Asur-

lu daha. Hani bunlar savaşçıydılar, gözleri pekti?. Haydi canım kurtaracak bir ilâç da buna verin.»
Hazreti Zülkifl konuşulanları işittiği zaman **bir kaç** dakika içinde geçirdiği yüz senelik ilham ve vahiyleri hatırladı.
Demek Hazreti Allah (C.C.)'ın gazabı ilk önce İsrail Devleti'ne yöneltiliyordu. Niçin? Aşikârdı bu. İsrail Devleti Yahuda devletinden çok daha sapılmıştı.
Hazreti Zülkifl ümitlenmişti de. Belki Yahuda Devleti İsrail Devletinin basma gelenleri göriir, bütüniyle İmana gelir, böylece kurtulurdu.
Haftaya kalmadan, Asurun vergi memurları elleri boş bir halde İsrail Devletini bırakıp gittiler. Gittiler ama, halkın üzerine bir sessizlik gelmişti.
Bazı şairlerin geceleri evlerin damlarında şüphelerini dile getiren ilhamları işitiliyordu. Birisi şöyle diyordu:
Boşuna sevinme öğüdünü Veririm sana. Elindeki avı arslan Kapamadı gitti. Bu doğrudur.
Lâkin dikkat etmedin mit
Görmedin mi ki
O arslanm pençeleri
Kapalıydı,
Tırnaktan yoksundular T.
Çok geçmez görürsün
Arkadaşlarıyla döndüğünü.
Yalnız kıskandığın
Avı değil,
Seni de alıp götürecektir belki.

^■■■H

■

Mlı nkıjam Zülkifl (A.S.) saraydan çağrıldığını öğren-.ı. r.n ümitle gitti.
Yine kıral tahtmdaydı, çevresinde de yakınları.
Kiralın yüzü güleçti, lâkin Zülkifl (A.S.)'ı küçümse-
f.n hali vardı. Onun oturmasına izin bile vermedi.
Ih-men konuştu:
«Ky Zülkifl, gördün ve işittin sanırım, Asur belasın-ılun kurtulduk işte. Vergi memurları def olup gittiler. Muflam doldu Asurdan ses seda çıkmadı.»
«Evet öyle oldu.»
«Galiba Mısırlılardan hediyeler aldığımız zaman söy-I. (İlklerini unuttun. Hâlâ peygamber olduğunu iddia ede-r.-lı minin?. Görüyorsun ki, düşündüklerin yalanmış. Alla-lun (Hâşa) seni kandırmış.»
Zülkifl (A.S.) ne dese boştu ama, yine de uyardı:
«Gecikmeleri hayra delâlet etmez.»
«öyle mi?...»
«Aksine büyük bir hazırlığa işarettir.»
«Ne gibi?»
«Asur nasü bu küçüklüğün altında kalır?... Hazırlanacak ve gelecektir... Hem de öyle gelecektir ki, taş taş üstünde bırakmayacaktır. Eskisi gibi bizi vergiye bağlayıp dönmesi de hayaldir.»
Kıral yine güldü. «Hakikaten bu adam deli.» dedi.
Sonra Zülkifl'e anlattı:
«Mısır gemilerine asker doldurdu, şuura ordular yerleştirdi. Hele Asurlular gelsinler. Asurlular sanır mısın ki bunlardan habersizdirler?... Haberleri var. Korktular, nlndiler.»
«O senin fikrin ey Yehoas.»
«Peki senin dediğin gibi olsun, gelsinler. Bizim de yardımımızla, Mısırlılara yenileceklerdir.»
«Savaş nerede olacak dersin?.»

«Burada.»
«Yani kendi topraklarımızda... Bunun mânası iki orduyu kaldırmaya çalışacak İsrail Devleti, onlann ağırlığı altmda ezilecektir.»
«Putlar öyle haber vermediler.»
«Esasen o putlar ve kâhinler değil midir ki bizi mahvettiler. Lût kavmi haline soktular.»
*
**
Hazreti Zülkifl (A.S.) saraydan ayrılınca, evinin bahçesinde gün ağarana kadar düşündü.
Ona göre artık israil Devleti yoktu.
Hiç değilse buradaki müminler kurtarılmalıydılar.
Nasıl kurtarılacaklardı?. Nereye götürüleceklerdi?..
Yahuda Devletinden başka her taraf düşmandı, sapıktı.
O halde Müminler Yahuda Devletine göç etmeliydiler. Sabahleyin Hazreti Zülkifl (A.S.) yirmi kadar ilim adamını çağırttı. Onlara durumu açıkladı.
ilim adamları Hazreti Zülkifl'e tam bir şehadet içinde olduklarından fikir bile yürütmediler. Bu hicreti hemen " kabul ettiler. O zaman Hazreti Zülkifl (A.S.) emrini verdi:
«İsrail Devletinin her tarafına, ayağına sıkı haberciler çıkarın. Haber verilmedik bir mümin dahi unutulmasın. Göç gizli yapılsın, tek bir sapık bile şüphelenmesin.»
İlâve etti üzülerek:
«Bu kuyuda bir az su vardı. Onu da biz başka kuyuya aktanyoruz. Suyu çekilen kuyu ne ile doldurulur?. En çok zalimlerin kurban ettikleri insanlarla.»
O günden sonra Hazreti Zülkifl evinden hiç ayrılmadı. Esasen kimsesi yoktu.
Durmadan İsrail Devletinin her tarafından haberler geliyordu, göçün başladığı hakkında.
Hazreti Zülkifl (A.S.) bir tedbir olarak, Yahuda sınırına fedailerden yolladı.

Onlar kısa zamanda dönüp geldiler ve müjdelediler: «Yahuda Devletindeki müminler, göç eden kardeşle-
• im iH-vıiiHe kabul ediyorlar ve gizliyorlar.»
• İdareciler haberli midir?.»
«1 f ayır.»
«I temek oradakiler de, burası gibi uykulanndalar. Gü-Allah'ım hepsine rahmet buyursun.»
larail Devletinden müminlerin Yahuda devletine akim ılmuları bir ayda tamamlandı.
Artık Hicretten önce 1238 (M. ö. 616) yılının Ekim n\ırm girilmişti.
Bir gece Hazreti Zülkifl (A-S) evinde ağırladığı on luıdar yardımcıları âlimlerle, sanki hiç bir şey yokmuş,
• ilnıaıiıış gibi tatlı tatlı sohbet etti gece yarısından sonraya kadar.
Nihayet Hazreti Süleyman'ın ilhamlarından birisini Okudu önce:
Onlar ki yollan dolambaçtır,
Ve yollarında eğridirler, tâ ki gençliğinin
Arkadaşını bırakan,
Allanın ahdini bozan yabancı kadından
Seni kurtarsın.
Çünkü o kadının evi ölüme, Yolları ise ölülere götürür. Yanına girenlerden Hiçbirisi geri dönmez. Ve hayat yollarına erişemezler.
Tâ ki iyi adamların
Yolunda yürüyesin.
Sâlihlerin yollarını tutasın.
Çünkü memlekette doğru adamla oturacaklardır
Kâmiller orada kalacaklardır.
***Fakat** kötü adamlar*

Oradan atüacaklar¡ Hainler sökülеceklerdir.
Sonra anlattı:
«Ey kardeşlerim, büdiğiniz gibi, bu kadın, bu fahişe, Allanın vaad ettiği topraklara sere serpe yatan Israiloğul-larıdır. O, her türlü sapıklığa etek açtı, daima zina işledi. Evlâtlarını kendisine benzetti.»
Sustu Hazreti Zülkifl (A.S.).
Dinleyenler merakla sordular:
«Sonra?...»
«Malumunuzdur.»
«Derin bir ilhamdasın ey Zülkifl.»
Zülkifl (A.S.) yine gözyaşlarını tutamadı.
«Sizde ağlaşm ey kardeşlerim.» dedi. «Hazreti Süley-manin neşidesinin sonundakiler artık gerçekleşiyor. O fahişe kadının evi basma yıkılıyor... Sapıttığı insanlar sürülecekler.»
Dinleyenler hıçkırıyorlardı.
Birisi o haliyle öğrenmek istedi:
«O kadının yansını Yahuda Devleti teşkil ediyor. O halde neden göçtük Yahuda'ya?...»
«Başka neresi var?... Olur ki Hazreti Allah (C.C.) gazabını yeterli bulur. Yahuda Devleti bu kadar sapık değildir. Diğerleri de ders alırlar.»
«Haklısın ey Peygamberim.»
Hazreti Zülkifl ayağa kalktı ve arzuladı:
«Artık siz de bu gece yola çıkın... Vakit geçirmeden Yahuda'ya geçmelisiniz.»
«Sen ne yapacaksın ey peygamberimiz?.»
«Burada kalacağım.»
«Bırakmayız.»
«Gideceksiniz ve ben bekleyeceğim.»
«Neden ama?...»
«Çünkü Agahımızdan henüz emir almış değilim.» ″ __ 78 —

IV

KANATLANAN ARABALAR

Anurlular, Israü Devletinin vergi vermeyişini haber
d 1.11 lı l M 11 zaman Asur kiralı çok kızmıştı. Ona kalsa ve e-
llmlr l um hir imkân bulunsa, değü İsrail Devletini, Yahuda
imi ve komşu küçük büyük kırallıklan ortadan kal-
lk, Asur smırlarmı Fırattan Akdeniz'e kadar geniş-
(tUoekti.
1 /ikin içindeki valilerden ve îrandaki Medler (Medya-hlnr)dan çekiniyordu. Çünkü eskiden basma gelenleri biliyordu.
Bilhassa Babilliler (Kaideliler, Geldanîler) ile Medya-lılnr. Asurlular olsun Babilîler olsun, her ikisi de Samı ırk-tniKİılar. Gelip Mezopotamyaya yerleşmişlerdi. Asurlula-ı m başşehri Ninova, Babililerin ise Babüdi.
Asurlular savaşçıydılar.
BabilUer ilimde çok ileriydiler. Astronomi, mimarlık 91 <li£er ilimler, fen işlerinde üerlemişti.
Asurlular Babüileri emirlerine almışlardı nihayet... Mcdleri de. Fakat Asurluların yıllarca önce batıda Akde-ııı/.'c kadar ilerlemeleri ve onyedi sene bu bölgede kalmaları sırasında Babililer ile Medyahlar birleşmişler ve Asur-luların başşehri Ninova'yı kuşatmışlardı. Asurlular o zamanlar Akdenis bölgesinden çekilmişlerdi ve îsrailoğulla-

rı on yedi senelik esaretten kurtulmuşlar, ancak vergi ö-düyorlardı.
Asurlular Babil ile Medlerin isyanını çabuk bastırmıştı. Tekrar Babil bir vilâyeti olmuştu onların.
Asur kiralı şimdi israil Devletinin vergi vermemek suretiyle baş kaldırmasında Mısırla birlikte Babilliler ilo Medya casuslarının kışkırtması var kanaatindeydi ve haklıydı.
Nitekim vergi memurları elleri boş döndükleri zaman, Babililere mensup kumandanlar, büyük ordular hazırlanmasını ve îsrailoğullarına tam bir ders verilerek, yeryüzünden silinmelerini teklif etmişlerdi.
Asur kiralının da fikri, kararı, buydu ama ne çare ki kendi orduları batıda savaşırken Babilüer ile Medyalıların onu arkadan vurmaları söz konusuydu.
Asur kiralı kendi kumandan ve vezirleriyle ayrı görüştü. Casuslardan gelen haberleri değerlendirdi.
Nihayet sefere karar verdi.
Fakat bütün ordularıyla değil... Kendisi bile batıya gitmeyecekti.
Yalnız Israü Devletini ortadan kaldıracak, oraya kendi ülkesinden insanlar yerleştirecekti. Bu da bir büyük zafer olacak ve Babilüer ile Medye valilerine göz dağı manı-yetiue geçecekti.
Asurda bu plân aynen tatbik edümek için hazırlıklar hızlandırıldı. Asur orduları esasen daima hazırdüar. Cenk arabaları bir boru ölmesiyle adeta kanatlanacaklardı.
Asur ülkesindeki bütün kabilelerden isteyenlere orduyu takip etmeleri ve zaptedilecek bereketli topraklara yerleştirilecekleri ilân edildi.
Babililerin ve Medyelilerin valileri pusuda beklerlerken, böyle bir kararla karşılaşmaları üzerine isyanlarını başka zamana bırakmak mecburiyetinde kaldüaı.
— oo —

Amir halkı Akdeniz bölgesine göçme izni çıkmasından mrıundular. Kendilerine bire bin katılarak anlatılan
HM leş; inlen topraklara sahip olmak ne demekti!... ı bini H'jkm bir ordu arkasmda bir o kadar da kabile lılrlkmityti. ıİMİ. lui emrini sabırsızlıkla bekliyorlar, bir bayram ı ı irimle yaşıyorlardı. Anlarında dolaşılsa en azından şöyle ilhamlar mınl-11 lı la rı ^itilebilirdi:
Kuraklık, kıtlık yok artık
Kerpiç evlerden kurtulacağız.
Güneşte tuğlalar gibi kavrulmayacağız.
Bizim de kölelerimiz olacak, Bir dediğimizi iki yapmayan köleler. Kervanlar dolusu mal Yükleyeceğiz develere.
Kaya gölgeliklerinin sıcağında değil, Bereketin yeşilinde sereserpe uzanıp Yasamanın tadım çıkaracağız.
Hakikaten böyle mi olacaktı?.. Görünüşe göre öyle.
Nihayet Ekim ayı sonlarına doğru (H. ö. 1238 — M. O. 616) Asur ordularına hareket emri verildi. O çağın yeryüzüne dehşet saçan Asur ordusu, ilerledikçe çoğalarak Mezopotamyadan yola çıktı. Fırat bölgesindeki valiler nehrin sallarını hazırlamışını¯, köprüleri kurmuşlardı.
Babililerin valisi ile Medye valisinin tek bir ümitleri kalmıştı bugünlerde baş kaldırmak için. Giden Asur ordulumun mağlup olmasıydı bu ümit. O zaman yalnız kendileri değil, diğer valiler de fırsattan faydalanır, isyan ederlerdi.
Lâkin bu ordunun yenilmesi mümkün müydi?. Kim yenecekti onu?

Akdeniz bölgesindeki küçücük kırallıklar mı?.. Yokı» içinden çökmüş, kokmuş, Filistin Devleti mi?. Elbette hayır.
Onlar da israil Devleti gibi, Mısırın işe karışacağını sanıyorlardı.
Gerçekten Mısır böyle bir şey yapacak mıydı?.
Henüz meçhuldü.
İsrail Kiralı Yehoas, Asurlularm gecikmesinden hâlâ aynı aldanış içindeydi. Ülkesinden dışarda olanlara ve olacaklara gözlerini kapatmış, doymak bilmeyen bir hırsla sefahat denizinde yüzüyor yüzüyordu. Ne gecesi belliydi, ne gündüzü.
Halkı birden bire hayal kırıklığına uğratmak için, ver« giyi de kendisine toplatmamıştı.
israil halkı kırallarının bu bağışı karşısında adeta çılgına dönmüşlerdi. Onlar da aynı rezil hayatı sürdürüyorlardı. Bu durumdan en çok faydalananlar kâhinlerdi.
Halkı ikâz ediyorlardı:
«Sizlere bu günleri gösteren putlarımızdır. Fakat neden onları unutuyorsunuz?.»
Uyarışlar tesirini göstermişti.
Artık başşehirde olsun, diğer yerlerde olsun halk putlara kurbanlar kesiyor, kâhinleri altına boğuyorlardı.
Kumandanlar şımarmışlardı. Kirala teklif ediyorlardı:
<'Yahuda Devletini tam istilâ edecek zamandır.»
Kıra) onları tastik ediyor ve söz veriyordu:
«Bahara... Bahara.»
Nihayet halk müminlerin çekilip gittiklerinin de farkına vardılar. Derhal topraklarını, evlerini yağma ettiler.
Durum kirala da bildirildi. Kıral hemen meclisi topladı.
Müminlerin İsrail topraklarını bırakıp Yahuda Devlc-

ı İlmelerinin sebebi üzerinde çeşitli fikirler yürütülü-
¹"

■ ınler: «İyi oldu...» diyorlardı. «Onlar gider git-pul Itrimiz bize daha çok el uzattılar.» ı 'iıınıKİaıılar şu düşüncedeydiler: «ı İnilin Yahuda Devleti istetti...» ı ıı ııl nurdu:
• Ntı maksatla?...»
»Maksat açık, Asurluların geleceğine inanan Yahuda ı öyle bir anda Asurlularla işbirliği yapacaktı. Mü-if.ınnakla kuvvetini artırdı. Asurlan memnun ı.|. ini kendisine katacaktı. O halde baharı beklemeyip ı ı derslerini hemen vermeliyiz.» Iılıuvrilcr şaşkınlık içindeydiler: ı 'inicice insan yurdumuzdan ayrılıyor da nasıl haber-ıİMiıııyoruz?. Bize kalırsa hepsini bir kişi yönetiyor ve m pek kurnaz.» dedüer. l n umursamaz olanlan yine kırallanydı. Her fikre gülüp geçiyordu. Nihayet kendisi konuştu; Onların elebaşısı ZülküTdir. Aklı sıra savaş olacağını ■Mitilı ve adamlannı kurtardı. Halbuki gidenler, Yahuda ıiiz, işsiz, topraksız kalacak, sokaklarda sürünecek-lı ı.lıı Yahuda devletine yardım değil, baş belası olacaklar-llkifl'e imkân olsa bizi kirimizden temizlediği için ı ı ı'ır etmek isterdim.» Dinleyenler bu fikri benimsediler. Çünkü onlar da çeşitli kuşkularla keyiflerinin kaçma-ı ıı iniyorlardı. 1 1nt tâ bir kumandan haber verdi:
ıikifTi daha bu sabah şehirde gördüm.» ı ı rai şaşırdı:
• Nasıl olur?.. İmkânsız bu.»
Bvo! gördüm, aldanmadan. Dilersen buldurur huzu-

runa getiririm büe.»
«Onunla konuşmak isterdim.»
Haberi veren kumandan hemen saraydan çıktı ve iki muhafız alarak şehri dolaşmaya başladı.
Rastladıklarına soruyordu hep;
«Zülkifl adlı deliyi gördün mü?...»
«Hayır.» cevabını alıyordu.
Ancak akşama doğru birisinden yerini öğrendi
Zülkifl şu anda pazar meydanmdaydı... Çevresine toplananlara, gülüşüp, alay etmelerine rağmen aklından ne geçerse söylüyordu. Kumandan hemen oraya koştu.
Evet, nihayet bulmuştu aradığını.
O esnada Hazreti Zülkifl (A.S.) ayakta gür sesiyle konuşuyor bir şeyler anlatmaya çalışıyordu.
ister istemez kumandan da dinledi:
Zümrüt gibi parlayan Tekerleklerin Aktştnt gördün *müf.* ***Hele üzerindeki sandıkta Ayakta duran canlıyı?.***
O canlılar insandı ov Kimi arslan, Kimi öküz gövdeliydi. Omuzlarındaki dörder kanat Arabaları uçuruyordu.
Ellerindeki ***silâhlar,*** *Bedenlerindeki* ***zırh,*** *Cilâlı tunç* ***gibi parlıyor,*** *Akseden* ***tsiklar Bulutlan aydınlatıyordu.***
Kumandan bağırdı:
«Sus ve benimle gel ey bedbaht.»

ıtı /.uiiufl sustu, kumandana baktı, lliu «m hac etmeden halkı selâmladı ve kumandanın m Killi Kumandan emri tebliğ etti: «Mani kırıl bekliyor.» .n*ty hay, olur, gidelim.» vıtıiiılüler. Kınını inimi yoi boyunca sormadan edemedi:

• luika bir şeyler anlatıyordun ey Zülkifl. Kimdir o kanallılar?. Bana Aminin korkak askerlerini h&tırlattı-

. K..ıkuk mi?.»

. lOvct. Bunu daha önce öğrenebilseydik, bunca yıl vergi vtrmosdik.»

• O itenin fikrin.»

. Kındın önünde de böyle konuşma. Canından olur-

Bustular... Daha doğrusu Hazreti Ztilkifl (A.S.) sara-

adar ağzını açmadı.

«*

Hasreti Zülkifl (A.S.) kiralın huzuruna çıkarıldığı za-M...ı. artık akşam oluyordu.

Taht odasında aynı kimseler vardı.

Kır.larm dağıttığı şarapları içiyorlardı.

(»uzunu aşmış, soluk yüzlü bir kız da vazoların çîçek-ı-1 ini, in releriyle değiştiriyordu.

Nrdcndir bilinmez, hikmeti anlaşılmaz, Hazreti Zülkifl) 'in ilk göz göze geldiği kimse bu kadın oldu. Ona viiM'ftl ifundı. Kıral Yehoas, Zülkifl (A.S.)'ı da oturttu.

ikramda bulundu.. Hatırım sordu.

Nihayet ona çağırış maksadım açıkladı:

«Ey Zülkifl, hiç saklama, sana uyan halkımı göç etti-• «il m-ınin. Bir delilik daha yaptm ama, bana faydası do-İMBdtt. îsrail Devleti şu anda gülbahçeleri gibi kokuyor.

Çünkü temizlendi, kirli elbiselerini soyundu. Onlar sana kapılanlardı. Bu aylar bizim için uğurlu aylar oldular. Halk Asur umacısından kurtulup, yergisi kendisine kaldı. Gidenlerin evleri, topraklanyla varlığını artırdı.»
«Daha?...»
«Bunlar yetmez mi ey Zülkifl. Sana kızmayışımın meğer sebebi varmış. İsrail Devletinde putlardan sapan tek bir kimsenin kalmayışı ne demektir?... Onlar, gidenler, aldatılanlar, senin vehminin kurbanı oldular. Sen sandın ki bu topraklarda bir savaş olacak. Onları çektin ortalıktan. Şimdi hepsi Yahuda'da aç sefil sürünüyorlar.. Gittiklerine bin kere pişmanlar. Ama olan oldu. Dönmek isteyenlerin başları daha sınırdan içeriye adım atar atmaz uçurulacak-tır.»
«Daha?...»
«Seni teşekkür etmek için çağırdım. Vazifemi de yaptım. Artık gidebilirsin.»
Hz. Zülkifl hiç cevap vermedi. Ne konuşacaktı?..
Ok yaydan fırlamıştı artık... Döndürülemezdi.
Zülkifl (A.S.) ayağa kalktı. «Gidebilir miyim?.» dedi sadece. Kıral, gidebilirsin, mânasına başını salladı.
Zülkifl (A.S.) odadan çıktı.
içerde gördüğü çiçekleri değiştiren kadın koridordaydı. Zülkifl (A.S.) a hürmet gösterdi, çevresinden farkedü-meyecek kadar. Zülkifl (A.S.) önde, kadın arkada ilerlerken, kadın konuştu:
«Ey peygamberim, ben de müminlerdenim. Onları Ya-hudaya göçdürdüğünü henüz öğrendim. Ben ne olacağım?»
«Saraylı mısın?.»
«Evet çiçeklere bakıyorum.»
«Bana gel.»
«Karanlık bastı, anlatacaklarım da var. Şehre yalnız giremem, tanırlar.»

ılıtıgın yor neresidir?.» ıy luıhçcBinde arka kapı duvarı köşesindeki ku-| kiliyurum. Oradan dışarıya gizli bir tünel var... Iıı İki lıınıdon çıkar halk arasına karışabilirim.» I haldi- öyleyi geçirmeden gel.» ki.»

ı ı illi halindeki konuşmaları bahçede bitmişti.

■ il (AS.) şehre çıktı saraydan. Kadm akşam kolluk lerden, yeni bir kümeyi kucaklayıp tekrar sahi odıiHina yürüdü ve içeriye girdi. Kalan vazoların rlııl ılf^iştirmeye koyuldu. Yüzü güleçti artık. Ilıılı.ı duruma uygun bir şarkı da mırıldanıyordu için

Demek yulardan beri Kolları arasında Ecel terleri döktüğüm Ahtapot adlı canavar Beni bıraktı artık.
Meğer hür olmak
Ne güzelmiş!..
Dilediğim gibi nefes alıyor,
Kalbimi doyasıya
Dile getirebiliyorum
Ne oldu canavara?. Vuruldu mu?.
Yoksa dertlenerek öldü mü?. Hangi türlüsü olursa olsun, Ben kurtuldum ya.

Kadın bu ilhamlardayken, içeriye başşehrin valisi gir-• ıı ı.oıjup kıralin ayaklarına kapandı.

Hu arada konuştu: «Geciktim...» dedi. «Mecbur kal-

dım.» Kıral onun kalkmasını ve oturmasını istedi.
Şehir valisi bunu yapar yapmaz kiralın sualiyle karşı* laştı:
«Gecikmende iyi şeyler var sanıyorum.»
Vali düşündü biraz. Cevap verdi:
«Elbette. Bazı dedikoduları önledim... Ehemmiyetsll dedikodular.»
«Nedir bunlar?.»
«Halktan bazısı Yahuda'ya göçenlerin Asurîularîa behemehal savaş olacağından emin bulundukları için göçtüklerini yaymışlar.»
«Sen ne cevap verdin.»
«Hemen adamlar çıkardım... Bunların yalan olduğunu, bazı açık gözlerin panik yaptırarak, yeni gideceklerin mallarına kavuşmak istediklerini, inanılmamasını ilân ettim.»
«Güzel yapmışsın... Doğrusu da budur.»
Başkahin fırsatı kaçırmadı... Kuşkusunu açıkladı:
«Fakat ne yapılırsa yapılsın, halk duyduğuna çabuk inanır. Onu çevirmek zordur. Bu dedikodu Devletin her tarafına yayılırsa ortalıkta huzur kalmaz.»
«Çaresi nedir?...»
Başkahin esasen böyle bir suali bekliyordu:
«Bu işlere yeltenen .yıllardan beri putlarımızı horlayan adamı hâlâ içimizde yaşatıyor, cezalandırmıyoruz.»
«Bu aklıma gelmedi değil. Lâkin Yahudaya da giderek orasını karıştırmasını istedim.»
«Fakat putlarımızı gücendirmiş olmuyor muyuz?.»
Kıral sarardı... «Belki de» sözü ağzından zor işitildi.
Başkahin cesaretlendi:
«Belki değil muhakkak. Bakın, ZülkİfI herkesi gönderdiği halde kendisi burada kaldı. Niçin?... Elbette bir düşündüğü var ve bizim-hoşgörürlüğümüzden cesaret alı yor.»

• linini hiç hatırlatan olmadı bana.»
• ı »»im vakit geç değil... Bana kalırsa Zülkifl, müminini I arını emniyete aldı göç ettirmekle. Kendisi ise Ni-
ıılı l putları kıran İbrahim gibi, putları kıracak ve ulı Hlz ondan önce davranmalıyız. Yakalayıp putlara <• rimeliyiz. Onun akacak kam ancak çıkan dedikoduları mini ıımr. Halkı doğru düşünmeye çevirir.» Oçnkçi kadın titriyordu bunları dinlerken. ll«*lo Kıral çevresindekilerin de uygun gördükleri gibi, /.lllklfrin yakalanmasına ve yarm kurban edilmek üze-r* RİndanA atılmasına karar verince.
(/ıı;fkci kadm, işini bitirmiş gibi yaptı ve çıktı. Hahcedeki odasına girmesi, oradan ancak bir kaç kivimi, bildiği tünel yoluyla şehir duvarını aşısı yıldırım hı-• ıv la oldu.
Şimdi, bastıran gecenin karanlığında, yalnızlığına hiç ■•ta vermeyerek, Hazreti Zülkifl'in şehir surları dışmda-ki ı-vine doğru gitmekteydi.
**
Hazreti Zülkifl (A.S.), evinin bahçesindeki ağaç alımda her zamanki gibi oturuyordu. Çok düşünceliydi.
Kıral ona şehri terk etmesini, İsrail Devletinden çıkmasını emretmişti. Fakat sevgili Allah'ı henüz öyle bir vahyde bulunmamıştı.
Hep dua ediyor, Hazreti Allah (C.C.)'m yardımım diliyordu. Bir ara üzerindeki sıkıntının kalktığını hissetti.
Rahatlamak ne kadar iyiydi.
Bedenini saran o huzurla akşam üzeri bulunduğu kıral meclisini tekrar görür gibi oldu. Kıral evet yarm için e-mlr vermişti, huzurundakiler içi başka, dili başka kimse-lerdiler.
Bütün, bunlar Hazreti ZülkifTe Hazreti Süleyman'ın ilhamlarını hatırlattı:

Yarınla övünme,
Çünkü gün ne doğuracak bilemezsin.
Kendi ağzın değil,
Seni başkası övsün.
Taş ağırdır, Kum da bir yüktür. Fakat sefahat öfkesi İkisinden de Daha ağırdır.
Kızgınlık gaddardır, öfke de sel gibidir. Lâkin,
Kıskançlığın önünde Kim durabilir?.
Açık azarlama, örtülü sevgiden iyidir. Dostun açtığı yaralarda sadakat, Düşmanın öpüşlerinde ise bolluk Vardır ancak.
Hazreti Ziilkifl (A.S.) belki daha devam edecekti. Bir ayak sesi işiterek, baktı. Gelen vardı. Lâkin kim olduğu karanlıkta seçilmiyordu.
Halbuki gelen çiçekçi k,adındı.
Nefes nefese sokulup Hazreti Zülkifl'in ellerini öp-Hazreti Ziilkifl (A.S.) onu yanına oturtup başını yıldızlara çevirdi ve gülümsedi:
«Sen osun... Sarayda gördüğüm çiçekçi kadın. Hani yarnı gelecektin?.»
Kadın, bekletmedi, Hazreti Zülkifl'e saraydan ayrıldıktan sonra neler konuşulduğunu özetledi ve yalvardı:

ı v peygamberim, hayatm tehlikede. Her an yakalan-ıılıiııkllndür. Derhal buralardan uzaklaş.
Görüyorum, ı 'i"< mı Eğer izin verirsen ben de sana, kadın olmama ıı, elimden geleni yaparım birlikte götürürsen.» Iln/.nıı Zülkifl ayağa kalktı, evin gerisindeki kayalı 1.1 ıı in çıktı kadınla beraber. Orada önü iri taşla siperlenil yarığa yan yana oturdular. Kadın sordu: iBurada mı kalacaksın ey Peygamberim?.» «Hayır, bu ilk tedbirimdir. Hele beni yakalamaya ge-1.1 nklcri savalım da.»
(,'içokci kadının anlatıkları bir kaç dakika sonra ger-
rı lı l. .lı
JTlrmi kadar asker geldiler, evin içini dışım araştırdı-ı ıı Kuyuya bile adam indirdiler. Kayalıkları dolandılar.
Nihayet ümit kesip şehre dönmeye hazırlandılar.
Başlarıudaki subay: «Belli sabahı beklememiş, başım uli|> gitmiş.» dedi.
Yardımcısı: «Bunu mu haber diye götüreceğiz?» kar-Şlllğını verdi.
«Daha ne olsun?. Peşinden adamlar çıkarmaları için ım kân sağlıyoruz.» cevabını aldı.
O sırada evden dışarıya kedi sıçramıştı.
ilgilendiler. Tekrar evi araştırdılar. Nafileydi her şey.
Buna rağmen, bir türlü ayrılamıyorlardı.
Evi, hattâ samanlığı yakmaya karar verdiler.
Kısa bir zaman içinde, Hazreti Zülkifl'in yıllarca oturduğu, doğduğu, Hazreti Elyesa'm barındığı kulübeler topluluğu ateş aldı. Alevler gökyüzüne yükseldi.
Askerler bir saat kadar etrafında gezindiler.
Ateşler arasından çıkan olmadığını görünce, subay dönme emri verdi. Ona göre belki Zülkifl yanmış olabilirdi. Sabahleyin külleri eşeleyecekler, arayacaklardı.
Hazreti Zülkifl (A.S.) üzüntüyle olanları seyretti. Kadın ise ağlamıştı.

Evler yanarken, sanki Hazreti Zülkifl'in elü yılı bulan ömrünün hatıraları da yanmıştı. Fakat **çabuk toparlandı** Hazreti Zülkifl, üzüntüsünü uzaklaştırdı şu ilhamıy la:

Hkıvallüar ne kadar Neşeliydiler öyle.[1]... Birkaç ev, birkaç ot demeti . Tutuşturmakla
Benim dünyayla bağlartmt Kopardığımı sandüar.
Bilmezler ki Her olay iyi kötü . Dilden dile atlayarak, Yahut taşa, yaprağa, deriye yazılarak
Geleceklere ulaştvnlacakttr.

Çiçekçi kadın bu ilhamı sabırsızlıkla dinledi. îkâz etti:

«Hâlâ duracak mıyız peygamberim?.»

«Acelen niçindir?.»

O zaman kadın akimi başına topladı ve özür diledi:

«Ey peygamberim, senin kim olduğunu unutmuştum. Evet, sen sevgili Allahımızın koruyuculuğu altındasın.»

«Hepimiz, bütün müminler öyleyiz. Peygamberler d<-ergeç ecel şerbetini içeceklerdir.»

Hazreti Zülkifl (A.S.) devam etti ve sordu:

«Adın nedir senin?.»

«Adım mı ... Gözümü sarayda açtım. Ne anne bildim, ne baba. Küçüklüğümden beri diyebilirim ki her kı-raliçe değiştikçe adım da değişti. Şimdiki adım Yena'dır.»

«Kocan, çocukların yok mu?.»

«Kocam vardı, çocuklarım olmadı. Kocamı kıral bir hafta önce penceresine yanlış çiçek koydu diye öldürttü.»

«Seni Allah yoluna kim çevirdi?..»

• Kocam yaptı bunu. Evliliğimizin senesinde açıldı... Iı ima zorluk vermedim. Hazreti Elyesa' (A.S.) ile seli («ıı İKI ı o. Sık sık bu gece geldiğim tünelden kaçar mec-
"ıı/.<le bulunurdu.»
Hasreti Zülkifl (A.S.) bir az düşündü, sonra anlattı:
• Ky Yena, doğrudur, bütün müminleri Yahuda Devle-||M g^glrdim. Çünkü bu devlet çökecektir, süinecektir. İUH niçin mi gitmedim?. Henüz emir almadım. Hazreti Alinlı hikmet sahibidir.
«Yahuda Devleti kurtulacak demek?.» «Hu benim arzumdur... Takdir Allahmdır ve onların bundan sonraki amellerinden olacaktır.»
tO halde nerede gizleneceksin, emir verilene kadar?.»
• Sen gelmeden önce bunu ben de düşünüyordum. Kimi, Ülkesini terk etmemi emretmişti. Hazreti Allah ise bek. IH ıvurdu. Elbette Allahumn dileğine uyacaktun. Nitekim garc olarak seni yolladı.»
cBeni mi?.»
«Evet.»
«Ben nasıl çare olurum?...»
«O çareye aracılık yaptın ey Yena. Bir zaman için evinde misafir kalacağım.»
Yena şaşırdı: «Evimde mi?. Orası saraydaki yılanların içidir. Seni korüyamam. Eve çok gelenler olur.» cümlelerini ağzından kaçırdı.
Hazreti Zülkifl (A.S.) gülümseyerek dinledi, bitirince sordu: «Geldiğin gizli tüneli de evin saydım.»
O zaman Yena rahatladı ama, kuşkusunu gizlemedi: «Çok sıkılırsın... Gökyüzü ve yeşillik yok. Devamlı bir gece.»
«Gerçekten orasını senden başka bilen yok mu?.» «Kocam öyle derdi... Anlattığına göre, kocamın baba-

sı da sarayda başbahçivanmış. Tüneli o bulmuş. Kocam, belki kıral ve yakınları bilirler ancak fikrindeydi.»
«Hiç sanmam. Ben öyle tünelleri gördüm. Yolu üzerinde odaları da vardır. Birisinde kalırım. Sen evine yerleşirsin. Bana uygun zamanlarda haber getirirsin.»
«Ne zamana kadar?.»
«Bunu sonra konuşuruz... Bir peygamberin sapıklıktan kurtarılmaya memur edildiği ümmetinin helakini görmesi çok acıdır. Fakat öğrenmek mecburiyetinde olduğum bazı şeyler var ki bu azaba katlandırılıyorum. Onun için rahatım. Haydi önüme düş, gidelim.»
»
Hazreti Zülkifl (A.S.) beş günden beri gizli tüneldeydi. Tahmin ettiği gibi, tünelin içinde bir kaç oda vardı. Yena, bunlardan birisini temizlemiş, yaymış döşemişti, *âv* vamlı ışık yanıyordu. Yakalanmak tehlikesi asla yoktüflj
Tünelin saray tarafındaki ağzı Yeııa'nm odasında dönen bir su küpü altmdaydı. Surlar dışına açılan ağzıysa koruluktaki bir ağaç gövdesi içiydi ve kapanıyordu.
Hazreti Zülkifl (A.S.) beş gününü her zaman olduğu gibi ibadet ve imsakle geçirmişti. Yena ona ekseriya gece yarısından sonra uğruyor, konuşuyorlardı.
Henüz önemli bir haber getirmemişti Yena.
Beşinci gecenin bu saatinde Hazreti Zülkifl (A.S.) Ye-na'yı bekliyordu yine.
Yena geldi, sofra hazırladı ve konuştu:
«Bugün bazı haberlerim var ey Peygamberim.»
«Nelerdir?.»
«Sanırım halk gibi, kıral ve büyüklerin de yüreklerine korku ile şüphe abesi düştü.»
«Neden?.. »
«Akşam mecliste çok şeyler konuşuldu. Halk meğer

ıdar kılı kırk yararmış!... Öyledir, buna rağmen sa-piklıktmı da vaz geçmezler... Son günlerde Asurdan ker-viHilıu gelmez olmuş. Mısırdan da öyle. Limanlara Mısır
ı.....Inrl asker boşaltacağma, tüccarlar oradaki mallarını
lininindim götürüyorlarmış. Kiralın meclisindekiler oyuna j ı klikleri kanaatindeler. Asur ordularmm hareket ettiği lıı»ılıUMU, şüphesi, yüreklerini doldurdu. Ekim ayı çıkmak M ı re, henüz yağmur da yağmadı. Yağmur yağmasını dili-vıLır Asur ordusunun kanatlanan arabalarının çamurla-ı/ı saplanması için.»
«Neticede bir karar aldılar mı?.»
«öncüler çıkardılar. Kesin bilgi almadan halkı ürkütmek i s i emiyorlar. Fakat halk devamlı surette put meydan-hıında toplanıyor. Günlük hayat durdu. Hattâ kuzeye kaçmak için hazırlık yapanlar bile varmış.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) başka bir şey sormadı.
Gelen yemekten yeteri kadar alıp çekildi geriye.
Yena ise sofrayı topladı. Testi suyunu değiştirirken İçini döktü: «Ey peygamberim.» dedi. «Eğer gerçekten savuş olursa, kocamı sebepsiz yere öldüren, bir hiç yüzünden hayattan koparan, kiralı ben cezalandıracağım.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) ikâz etti:
«Böyle şeyleri Allahm takdirine bırak. Belki o zaman biz bu yeraltında olmayacağız.»
Yena hatasını kabul etti şöyle cevaplayarak:
«Haklısın ey peygamberim... Yüreğim yandı da.>
«Bunda da bir hikmet ara. Çok musibet bildiğimiz o-lııylar, az sonra bakarız ki bir hayr için merdiven basamakları olmuşlardır.»
«Beni uyardın, sağolasın.»
<Haydi git ve uyu! Fakat gözlerinle kulaklarını iyice aç. Bir de asla kendinden şüphelendirme. Aksine zalimlere daha çok sokul... Dost ve itaatkâr ol.»

Yena «Peki...» diyerek ayrıldı.
Ağır ağır gidiyor olmalıydı ki ilhamlarının çok kısmını Hazreti Zülkifl işitti.
Yena şöyle bir şarkı yapmıştı ilhamlarını:
Beni bîr köstebek sanma Yeraltında yürür gördükçe. Belki sen karanlıktasın ama Ben devamlı bir şafaktayım, öylesine nurlu, öylesine fmantmla onurluyum.
Belki ben yıllarca Çiçek yoldum içim kanayarak, Hiç kimsenin acılarında Saçlarını yolmadığı kadar. Ama artık bir değişme olacak. Kuyu üe kova, hattâ ipi tutan, Yer değiştirecekler. Aynı gece Zülkifl (A.S.) nihayet beklediği vahyi aldı. Ona Samiriyye dağları içine çekilip beklemesi emredildi.
Ertesi gece Yena gelince Hazreti Zülkifl (A.S.)'ı hazırlanmış gördü, şaşırıp sordu:
«Yolculuk mu var peygamberim?..» «Evet...»
«Ben ne olacağım?.»
«Benimle geleceksin. Saraydakiler artık senden vazolarına çiçek isteyecek halde değillller. Arayıp sormazlar.» Yena büsbütün şaşırdı: «Evet öyle.» dedi. Bugün her türlü karar alındı. Çünkü Asurlular Fırat'ı geçmişler Hakikaten îsrail Devleti artık yeryüzünden silinecek. Çünkü ordunun perisinde elli bini aşkın halk varmış buralara j'erleşecek. Kıral seferberlik ilân etti. Ordusunu şuura

nlı Halk surları tamir ediyor. Kadın, çoluk, çocuk ıtı İçlerini ve meydanlarını doldurmuşlar. Hele ka-
i'!...»
.<> kadar mı?...»
il, halktan ve saraydan elli deve yükü mücevher ıı. iticilerle Asurlulara yolladı. Eğer geri dönerlerse
ı il ıı vnı mikdarı vereceğini vaad etti.» ı H ul ne kadar yüreksizmiş meğer, daha düşmanın un
görmeden teslim olmuş. Halk kirala, kâhinlere
• aldı mı?.»
«Kâhinleri bilmiyorum ama; bahçıvanların söyledik-r.nıv Kirala diş biliyorlarmış. Şu anda halk saray
■ ■■ur ordularından daha tehlikeliymiş.»
i daima öyledir. Başşehir böyle olursa Devletin yerleri kimbilir ne haldedir şimdi ve ilerde nasıl ola-
Hazreti Zülkifl (A.S.) sözünü bitirince emrini verdi: 'mydi ey Yena. Dön ve yol hazırhğını yap.
Gündüz
. ıı. .m giymenden başka bir şey gerekmez. Bir de benim
Kil il «opa ile dağarcık al.»
Kocamınkiler duruyor.»
Haydi öyleyse, geç kalmayalım.»
— 97

(V)
CAN PAZARI
Hazreti Zülkifl (A.S.) ile Yena ertesi gün Samiriyyt şehri dışındaki dağlardaydılar.
Şu anda artık gizlenecek, saklanacak hiç bir sebep yoktu. Herkes kendi canının kurtulması derdine düşmüştü. Dağ yollarında sık sık kaçanlara rastlıyorlardı.
Hazreti Zülkifl (A.S.) hangisine sorsa, geceleyin Ye-na'ın anlattıklarını tekrarlıyorlardı.
Böylece aradan on gün kadar bir zaman geçti.
Hazreti Zülkifl (A.S.) bir gece sabaha karşı bazı sesler duyarak saklandığı yerden çıktı.
Alaca karanlıkta dört erkek az aşağıda yol kenarında oturmuş konuşuyorlardı.
Hazreti Zülkifl (A.S.) Yena'ya baktı... Yena henüz uyuyordu.
Onları daha iyi işitmek için biraz daha ilerledi ve otur. du. Yolda mo.îa yerey dört erkek genç irisiydiler,
Birisi diğerlerine sordu:
...Artık kararruz kafi midir?. Çünkü Yahuda sınırına yaklaştıktan sonra dönmemiz mümkün değildir.»
< Ne zaman ulaşırız?.»
«'Gidişimize bağlı. Belki yarın akşam, yahut ertesi sa-

ıı 'iıi bizden şüphe mi ediyorsun?.»
ı n,ıımden bile. Biz tsrailoğulları hep dönekizdir. Sı-
ı i'<-yj',amberimize sarılır, kurtulunca putların etek-
v ı. Hep hatırlayalım, Zülkifl müminlerin Yahu-
» .'vıınıı emrettiği zaman mümin değil miydik?. Ni-
ıı < ini"- uymadık?. Komşularımızın malını talan için
ıııdık mı bunu?. Dinimizden mal uğruna yüz çevirdik.
Iıiıill j-.ıivck anlaşılınca tekrar pişmanlık getirdik. İlerde
»pttcağımızı ancak Allah bilir.»
■Allah, nedamet getiren kullann: affeder. Hayır, bu ıı .ıpıluluyacağız. Hattâ imkân olsa Allah yolunda bula kalıp savaşabiliriz bile.»
Peki öyleyse. Ben de canımı düşünmüyorum. îster-dnğlarda kalıp Yahudadaki mümin kardeşlerimize IMVİIMIİ olacak işler yapalım.» ı Nedir onlar?.» I telli ki Asurlular îsraüden sonra Yahudaya da el atardır. Bunu .ne kadar geciktirirsek iyidir. Suları kirle-• Um ve kanalları patlatalım. Yollara dağlardan kayalar İl virdim. Zehirli otlar toplayalım ve Asur ordusu gelince klcrine katalım. Genciz, kuvvetliyiz, onların kılığına ini/, işten bile değildir. Orduda böylece belki panik ı 11 ar. Yahudaya zaman kazandırırız.» I., itmedin mi?. Kıral, Yahudadan bile yardım istemiş. n ııpıılii Yahuda devleti kendisini korumaktan âciz. Her-ı'ismin çaresine bakıyor.?
I lazreti Zülkifl (A.S.) nihayet onların kalktıklarını il ■ Gün ağarmıştı.
I »uranlar ileriye baktılar. Birisi: «Yol çatallaşryor.» vAcaba hangisinden gideceğiz?.» I 'zıın tartışmalardan sonra soldaki yolu takibe karar İler. Halbuki bu yol onları Yahuda'ya götürmezdi. Ilazreti Zülkifl (A.S.) mecbur kalıp seslendi:

«Durun... Yanlış yoldasınız, Yahuda ya sizi sağdaki götürecektir.» Yolcular teşekkür ettiler ve yürüdüler.
Fakat birisi arkadaşlarına haber verdi:
<-Bu ses ve yüz bana yabancı gelmedi.» dedi.
«Kime benzettin?.»
«Onu düşünmekteyim... Bir dost o, lâkin kim?.»
Diğerleri aldırış etmediler. «Vakit öldürmekte faydn yok.» ikâzında bulundular.
Hattâ hep birlikte her yolcunun baş vurduğu gibi şarkî söylediler... Ama bu şarkı her ne hikmetse çok şeyl;T le yüklüydü:
Pazar'ların ecsldl rard'.r. > Kervanlar orada dururlar. Mallar hrrr ayrıhr. Ahcryla satıcı Gvf'aldcr- ■yırtıhvc-ıviia Bağrışırlar l:araıld:h. Birbirine kenetlenen elleri 7£u?'ıdaîi f?7-"7·7 *Ji'ova o'ld'.*
. Biz bu pazarların hnKfiMnc, Ke alıp sc'fmfiva aidi '"rur? Acelemiz. tclf'.A-.ıuir r:ehıâlrf. Paramız da ıı<>l:. y!J.İ'r::\ız de. Kv.ru bir can:7ra^ rar. Bclld orra can paza-nv a'ıâ'v Zalim pcncclen tali,,; c-dhçcğte;
Vol *r-tn^-r.r* .rf[1]'>".i.[s:]li'Hi. On iv. s.:ı?'kıya kp.tı'mayfll bn^ro': <D'.î"nn, buldur?.: dedi. ö.-'re.'imek istediler: 'Neyi bitirim**?.',.*■ <./.::. *crc*[r]- bize yol gösiereni'-: Htr>, olduğumu*
«Pfv*'iimb?r Zülkif
— 1'o0-..

ıhlar. En gençleri hükniünü verdi:
• "> I m nida ne arar?. Çoktan Yahuda Devletine geç-
• I Unuttun mu, kıral onu aratıyordu..» lOyleydi, ne yapmamızı istryorsun?...» «Maılrnı ki yine müminiz, onu burada yalnız başına ■ ıı ıı mayız.»
• I >lk«eydi bizimle gelirdi.»
«Nasıl kimseler olduğumuzu bilemez ki.»
1 lir başkası: «Dönelim.» dedi. «Ben de kendisini bir
liiiv görmüştüm.» Öyle yaptılar.
Hazreti Zülkifl (A.S.) onlarm dönüp geldiklerini gö-
■ M ila kadar indi.
I >iirt arkadaş ona yaklaştılar ve Zülkifl (A.S.) oldu-karar verince ellerine, eteklerine yapıştılar. Hallerini anlatmaya kalkışmaları üzerine Zülkifl (A. M | imlan susturdu:
«Konuşup vakit kaybetmeyin. Anlatacaklarınızı din-ı. mı.ıim burada moladayken.»
•Bize emir ver.»
«ditmeniz, bütün müminlerin gitmesi, emrimdi.»
•Biz sana gidiyorduk, halbuki sen buradasın.»
•öyle gerekti.»
•Seni bırakamayız ey Peygamberimiz. En büyük ar-İUZ fedailerin, yiğitlerin olmaktır.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) düşündü. Onların arzularından im mnunluk duymuştu ama, gönlü daha çok Yena'yı da ki udilerine katıp Yahudaya göndermekti.
♦ lîiraz bekleyin.» dedi onlara ve tekrar yukarı çıktı. YVna uyanmış, dağarcığı açmış, sofra hazırlıyordu. ()ıır,, durumu özetledi ve istedi:
♦ Ey Yena. onlar güvenebileceğim yiğitlerdir. Seni e-R| ı'M-l edebilirim.» dedi. «Pakat yol boyunca daima şeytan

sizleri izleyecek. Belki his ve nefisleri azdırır. Yolculuktan önce birisiyle evlenmen doğru olacaktır.»
Yena derhal reddetti:
«Hayır, varsın onlar yollarına gitsinler. Ben seninlo kalacağım.»
«Onlar da kalmak istiyorlar.»
«Bu daha iyidir.»
«Fakat nefsleri gün gelir yine azar.»
«Ben kendimi korumasını bilirim.»
«Bu yetmez.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) bir az düşündü ve teklif etti:
«Benim için ne diyorsun?...»
«Şeref bilirim ey peygamberim.»
Zülkifl (A.S.) rahatladı. Bu onun ikinci evüliği oluyordu. İlk ailesini peygamberliğinin altıncı yılında kaybı , misti. Yena ile ise ancak ve ancak bir kadının iffetini korumak için evleniyordu. Yoksa böyle bir can pazarında ki min aklma evlenmek gelebilirdi?. İhtimal Hazreti Allah (C.C.). Yena'nra yaptıklarına karşı ona bu mükâfatı veri yordu.
Hazreti Zülkifl (A.S.) daha fazla düşünmedi, aşağıya seslenerek onları çağırdı.
«Tekliflerinizi kabul ediyorum.» müjdesini verdi. &FC-dailerim olacaksınız. Haydi sofrayı çevreleyin.»
Gelenler sevinerek oturdular.
Yena onlara hizmet etti.
Hazreti Zülkifl (A.S.) öğrenmek istedi:
«Adlarınız nedir?:»
Adlarının Av:*:, Kanış, S;ırkf ve îiidol olduğunu üf rendi. Alka, Yena'yi merak etmişti.
Hazreti Zülkifl (A.S.) hikâyesini anlattı ve onunla evlenmek ilhamında bulunduğunu izah etti.
Bf-men orda, yiğitlerin şehadetiyle, nikâh merasimi yapıldı.

İnce bir kadının iffeti kilit altına alındığı için, I lı kilerden memnun olmayan yoktu.
ı<lıiki sohbet dönüp dolaşıp yine İsrail üzerine ılı Sıuki dertlendi:
peygamberim îsrailoğulları bu hallere mi düşe-klı '.lı ' dedi. Hazreti Zülkifl izah etti:
inleri bırakalım. Yakup ve Musaya, diğerlerine,
ı mı Bunlara rağmen Hazreti Allah (C.C.) onlara
verdiği sözü tuttu ve vaad ettiği topraklara yerleş-
i'.n topraklarda yine peygamberler gelmesine rağ-
H ıı ılıı BUÇ işlediler... Allah'a karşı suç ve isyan. Hazreti
JİAİı (C.C.) birincisini cezalandırdı. Hatırlarsınız. Asur-
ılııı geldiler ve on yedi sene buralarda hükmettiler, niha-
ı ı vorgiye bağlayıp gittiler. Hazreti Allah (C.C.) İsrail-
■ nü.ıı ma tekrar bereket verdi. Bunu anlamadılar. Birle-
ıp kaynaşmadılar. Daha fazla sunardılar, putlara büsbü-
ıiıı Kapıldılar. İkinci suçlarım ise Hazreti Allah şimdi ce-
|| andırıyor.»
Vahuda Devleti de buna dahil mi?.» . Elbette. Lâkin belki tam uyanırlarsa Allahm gaza-ı durur.»
liiz kitabımızda tsrailoğullarma şu haberi verdik; «Siz arz (-1 mukaddes) de muhakkak ki iki defa fesat eılraraeak w muhakkak (bana karşı) büyük bir serkeşlik yapıp kabaracaksınız.» İşte o ikiden biriiiç; (fesatlarının ceza) vade (si) gelince (muharel»ede) çok ç-?tin bir kuvvete mâlik olan kullarımızı üzerinize musallat kıldık da onlar evlerin aralarımı kadar girin (sizi) araştırdılar. (Bu), yerine getirilmiş bir vaad idi. Sonra bunlara karşı size tekrar devlet ve galebe verdik. Mallarla, oğullarla sizin imdadınıza ye-

tiştik, cemiyetinizi de (olduğunuzdan) daha fal la çoğalttık. (îsrâ': 4-(i)
(Bazıları bu iki suçu başka türlü düşünürler. Meselâ Hazreti Musaya yaptıklarını ve somakileri katariar. Halbuki âyetlerde de beyan olunduğu şekilde, serkeşlikler Fi-listin topraklarında olmuştur. Bazıları da bu iki suçu Ze-keriyya ile Yahya peygamberlerin öldürülmesidir derler. Olamaz. Bu peygamberler devrinde artık îsrailoğulları istiklâllerini kaybetmişler ve yeryüzünün her tarafına ka-çışmışlardı. Şüphesiz doğrusunu Hazreti Allah bilir, akla en uygun gelen ilk ve ikinci suçlar putlardan dönmeme, azmadır. Birincisi Asur ordularının onyedi senelik işgal-leriyle cezalandırılmıştır. O tarihten şimdiye kadar ise Îsrailoğulları tekrar şımarmış, olaydan ders almamışlardır. Böylece ikinci isyanı yaptırmışlardır ve artık ikinci ceza verilmektedir. Bundan sonra ne israil ne Yahuda Devleti diye bir şey kalmayacaktır. Esasen âyetlerdeki şu cümle «Muharebede çok çetin bir kuvvete mâlik olan kullarımızı üzerlerinize musallat kıldık.» ile o kulların Asur orduları oldukları serahaten bellidir.)
*** ****
Hazreti Allah (C.C.) onu İsrail Devleii topraklarında di, belki de vahydi.
Hazreti Allah (C.C.) onu israil Devleii topraklarınd.ı hâlâ tuttuğuna ve müminler de göç ettiğine göre, bundaki tek sebep Hazreti Allahın (Çok çetin ordu) diye bujojrdu-ğu Asurlulann savaş tekniğini öğrenmek olabilirdi. Belki Hazreti Zülkifl (A.S.) bunları öğrendikten sonra Yahudi' ya geçecek ve oradaki bir felâkete karşı tedbirlerini kını la anlatacaktı.
Hazreti Zülkifl (A.S.) bu ilhamın tatbikine derinil geçti. Yiğitleri topladı ve sordu:

«Sabahleyin Asur içine sızmaktan bahsediyordunuz.»
(•;.)■ karşılığını aldı. ♦ O halde hiç durmayın bunu yapın... Onların kılığına illi |flrlıı Hilhassa nasıl ve nelerle savaştıklarını öğrenin. !<• çalışmanız uygun değildir. Her tarafa dağılın.» «Bonra seni nasıl bulacağız ey peygamberimiz?.» ıBen olacaklara göre burasıyla Samiriyye arasında ı **Ctğim.»**
I':.".ı.'.cıı Samiriyye uzaktan görünmekteydi. Bulunacağı yi liri işaret etti onlara. Yiğitler hemen hareket ettiler.
İman nuruna tekrar kavuşmalanyla birlikte değişmişim t. tutulamaz hale gelmişlerdi.
Il.ı/ıvti Zülkifl (A.S.) ile Yena gece karanlığında on-ı "i .11 ıık göremez oluncaya kadar uğurladılar. Tekrar çekildikleri zaman Yena ağlıyordu. Bu hıçkı-ı ılı hırı arasında söyleniyordu. Fakat sözleri sanki bir merci \'\v<li îsrail Devletine:
Ne olurdu Nur'a Göz kapamasaydm!. Aydınlıktan kaçan yarasalar misali Dünyanı zindan etmeseydin. İste o hazırladığın son içinde Ummanlarda tayfuna Tutulmuş tekneler gibi Uçuruluyor, dü-sürülüyorsun.
Ne kaldı dalgaların
Üzerine yüklenmesiyle f.
Senin ağırlığa dayanamayıp batmana.
Bir varmış bir yokmuş olmana?.
Yena birdenbire sözlerini kesti. Hazreti Zülkifl'e donup yalvardı:

«Bana izin **ver** ey peygamberim. **O fedailer gibi bir**
şeyler yapmak istiyorum.»
Zülkifl (A.S.) razı olmadı:
«Sen yapacağım yaptm ey Yena.»
«Yeterli bulmuyorum. Tünelden saraya geçmek **va** olayları yakından izlemek arzusundayım. Belki böylelikle yeni faydalarım olur.»
«Oradan ayrılalı haftayı geçti Yena.»
«Ne çıkar?. Farkında olmamışlardır.»
Yena öylesine yalvarıyordu ki, Hazreti Zülkifl dayanamadı. «Peki git.» diyerek izin verdi. «Lâkin dönmekte fazla gecikme.»
Yena öylesine sevindi ki artık neşesinden ağlıyordu, O haliyle Hazreti Zülkifl (A.S.)'in ellerini öptü ve: «Bana duacı ol.» diyerek yürüdü. Karanlıklara karıştı.
Yine yalnız kalmıştı Hazreti Zülkifl (A.S.)
Çekilerek ibadetini devam ettirmeye koyuldu.
Vazifesi bir kaç saat sürdü... Belki,-değü muhakkak sabaha kadar da devam ederdi.
Bunu önleyen pek yakınında önce ayak sesleri, sonra soluk alışlar duyması oldu.
Tedbiri elden bırakmayarak ilerledi.
Yakındaki kayalara sırt vermiş birisi torbasını açmış kılık değiştiriyordu. Söylendi bir ara:
«Artık Israillüer benim Mısırlı olduğumu farkedemez-ler.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) elli yaşındaydı ama, çok kuvvetli ve cenkçiydi. Çekilip dağarcığın urganım aldı ve bekletmeden Mısırlının üzerine atıldı, urganı boynuna geçirdi ilmiğinden.
Mısırlı şaşırmıştı, yerde debeleniyor, kurtulmaya uğraşıyordu. Hazreti Zülkifl (A.S.) ona ihtar etti:
«Rahat durur, soracaklarıma cevap verirsen canından olmazsın.»

Bu ihtarla Mısırlı durdu. «Peki.» Karşılığını verdi. »Ne aoracaksan sor, cevap vereceğim.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) kemendin ucunu bırakmadan »•mı oturttu ve öğrenmek istedi:
«Sen Mısırlısın, buralara ne yapmaya geldin?. Kılık deriştirmen Hiçindir?.»
«Bunu cevaplamam imkânsız.»
«Çekinme, görüyorsun ki ben de dağlardayım. îsrail'-<lrn kaçtım.»
Mısırlıya emniyet geldi. «Bir vazife ile gönderildim.» diye başladı.
«O vazife nedir?...»
«İsrail Devletinin yıkılışım hızlandırmak.»
«Halbuki siz Mısırlılar ona yardım vaad etmiştiniz.»
«Sen bunlardan anlamazsın, Devlet hileleridirler. A-Hur ile İsrail'i kapıştırarak, kazançlı çıkacaktık.»
«Muvaffak oldunuz. Kıral sizden yardım geleceğine o kadar emindi ki ordusunun çoğunu sınıra gönderdi. Şimdi yıkılışı hızlandırmak için neler yapmayı düşünüyorsun?»
«Yalnız ben değil, benim gibi yüzlerce casus var. Halkın moralini bozacağız. Kiralın emirlerine karşı gelmelerini sağlayacağız. Hattâ ordusunda isyan bile çıkartacağız.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) böyle cevaplar alacağmı biliyordu.
Yakaladığı Mısırlıya ne yapması gerektiğini düşünürken, Mısırlı anzısm boynundaki kemendi çıkarıp kaçmaya yeltendi, fakat ilmik sıkıldı ve Mısırlı cansız yere düştü. Kendi kendisini boğmuştu kurtulmak yerine.
Hazreti Zülkifl (A.S.) lâzım olur düşüncesiyle elbisesini aldı üzerinden, Mısırlı giyeceklerini giydirdi tekrar. Sırtladı, gece karanlığında kayalar arasında epeyce yürüdü, nihayet küçük bir mağara bulup içine bıraktı, tekrar döndü. A

Hazreti Zülkifl (A.S.) gerek Yena, gerekse dağılan ve çeşitli yerlere giden fedaileriyle on gün sonra buluşabildi.
Onlardan aldığı bilgilere göre, israil Devletinin toprakları hakikaten bir can pazarına dönmüştü. İsrail'e, Asur kuvvetleri, sınırda bekleyen orduyu ö-nemsemeyerek iki kanattan girmişler, çok hızlı ilerleyerek İsrail Devieti'ni, Yahuda ve kuzey kıralhklarından ayırarak Akdeniz'e inmişlerdi. Şimdi İsrail Devleti her yönden kuşatılmış haldeydi.
Asurlular bu kuşatmayı, Başşehir Samirriye olmak üzere, ortada kalacak biçimde daraltıj^orlardı. Halkm kaçmasına asla fırsat vermemişler, dereler dolusu kan akıtmışlardı. Asur öncüleri bunları yaparken geriden gelenler kalan halkı üçe bölüyorlardı.
Gençler ve çocuklar sonu Asya'da ancak bitecek bir yolculuğa çıkarılıyordu. Getirilen kabileler, hiç bir kasaba ve köy harap ettirilmeden yerleştiriliyor, bunlara bir mik-dar İsrailli köleler veriliyordu.
Tabii ordu kumandan ve askerleri de mal üe insandan kendilerine düşen payı alıyorlardı.
Çenber daraldıkça, halk' Samiriyye başşehrine doğru çekilmişti. Ordu da öyle yapmıştı.
Kıral bütün ümidini Samiriyye'nin dayanmasına bağlamış, şehir halkını surları onarmaya çağırmıştı. Lâkin halkın çoğu bunu yapacaklarına hâlâ kör bir inat ve inançla puthanelere koşuşmuşlar, insan bile kurban etmişlerdi.
Samiriyye içindeki hali gören Yena manzarayı, ne de olsa üzülerek şöyle anlatıyordu:
«Çocuklarını kurban edenleri dahi gördüm. Putlar her zamanki gibi böndüler, hareketsizdiler yine. Halktan bazıları onlara sarılıyor uyandırmak istercesine sarsıyordu. Arada ölüm korkusuyla putlara yumruk, tekme, tokat a-tanlar çıkıyordu. Çıldırmışlardı. Saray kapısında haykı-

ı vardılar. Hemen hemen hepsi altın olan putları kimim Amir başkumandanına vermesini istiyorlardı, bütün l».\ hicri derhal kılıçtan geçiriliyordu. Surları onaranlar I irip bir ruh haletindeydiler. Surları onaracaklarına sanın yıkıyorlardı. Hele şehre akm eden halkın, içeriye alınmak İHtemeyişi bir tüyler ürpertici manzaraydı. Surlar ü-/.niKİcıı ok yağmuruna tutuldukları halde, kapılara dayanıyorlardı. Şehir kumandam kapıların kırılacağını anlayarak açtırdı onları. Halk girdi ve şehirin nüfusu iki misli ITttî. Dün de ordu geldi., Sanırım kıyarr.,?t bundan sonra bulayacak.» Gerçekten de öyle oldu.
Birkaç gün daha geçince, şehrin dör: bir yanından A.sur askerleri çıkageldiler ve Samiriyye'yi kuşattılar.
Hasreti Züîkifl (A.S.) ile yiğitleri ve ailesi Yena, şehri görecek bir mesafeye kadar yaklaşmışlardı. Buradan Hazreti Zülkifl (A.S.) olanları rahatlıkla takip edebiliyordu.
Aşur ordusu kale fethi için en ileri silâhlarla donatılmıştı. Mancınıklar, kuleler, koç başları, ateş atan sapanlar pek çoktu.
Şehrin kuşatılmasıyla birlikte, teslim haberi dahi gönderilmeden saldırı başladı.
Koca bir Sanıiriyye şehrinin kapılarıyla surları üç gün bile dayanamadılar onlara.
Tanı dört güıi, dört gece, şehirden dağ? taşı inleten feryatlar işitildi. Sonra herşey sustu.
Beşinci gecenin sabahında, şehrin kapılanma;.'!! on binlerce esir çıkarılıp doğudaki yeni hayatlarına pöiıd'cri-lirkcn, Asurdan gelen kabileler güle oynaşa şehre yerleşiyorlardı.
Başta kıral olmak üzere İsrail Devletinin bütün ileri gelenleri öldürülmüşlerdi.
Milyonları aşan **insanlardan** belki birkaç bini sınır dı-

gına aşabilmişti. Geriye kalanların üçtebiri ölmüş, üçtebiri Asyaya sürülmüş ve üçte biri de yerli yeni halka köle yapılmıştılar.
Gerçekten israil Devleti bir varmış bir yokmuş olmuştu, israil Devletini saptıran binlerce altın put hemen eritilmiş, kervanlara hazineler yüklenerek Ninova'ya ganimet olarak yola çıkarılmıştı.
O putların yerine Asurlular birlikte getirdikleri kendi putlarım dikmişlerdi.
ölüler dışarıya taşınmış, vadilere dökülerek yakılmıştı. Şu anda şehre ve bütün Asur topraklarına bir yabancı gelse, asla burada bir ay kadar öncesi başka bir milletin yaşadığına inanmazdı. Şimdikilerin yerliler olduğunu sanırdı.
Bilhassa Yena sık sık f enalaşıyor, «Nasıl olabilir bu ?» diyordu.
Hazreti Zülkifl elbette hepsinden fazla acı duyuyordu ama, ne yapabilirdi. Bir peygamber için kavminin helakini görmek gibi en büyük ıztırabı tatmıştı.
O haliyle Yena'ya cevap verdi:
«Tek sahip Allahtır. Yeryüzünde dilediği milleti cezalandırır, böyle yok eder, yerine başkalarını getirir.»
Yena sükûnet buldu bu ikâzla.
Hazreti Zülkifl (A.S.) buna rağmen yamndaküeri u-yardı:
«Burada Hazreti Allah (C.C.) 'm Asurlulara mükâfat verdiğini sanmayın. Onlar esasen bir ihtirasla yüklüydüler ve behemehal savaşacaklardı. Allah onları israil'e yöneltti. Yoksa Hazreti Allah (C.C.) asla sebebsiz harp istemez. Harbi ancak müdafaa için diler. Ve bunda bile aşırı gitmeyi hoş karşılamaz.»
Size **harp açanlarla, Allah yolanda, siz de döğü-—** 110 **—**

şün. (Müdafaa harbi yapın ancak) aşın gitmeyin. Şüphesiz Allah aşın gidenleri sevmez. (Bakare: 190)

Hazreti Zülkifl (A.S.) arkadaşlarını istirahata gönderip yalnız kaldığı zaman, kendi kendine burada bulunmakla neler kazandığını düşündü.

Bir milletin **yok** oluşunu görmüştü. Sapıtan bir milletin. O halde görevine daha çok sarılmalı ve sapıtanlan elinden geldiği kadar azaltmalıydı. Gerçekte Hazreti Zülkifl (A.S.) Peygamberliğinde bütün gücünü kullanmış, yliksünlük getirmemişti ama, yine de yeterli görmüyordu.

Öğrendiklerinin en önemlisi de, Allah yolunda savunma harbi yapmak mecburiyetinde kalacak olan müminler, zafere ulaşmaları için savaş sanatını iyice bilmeliler hakikatiydi.

Hazreti Zülkifl (A.S.) mümkün olduğu kadar, ümmetinin helaki bahasına bazı önemli bilgiler edinmişti.

Eğer Hazreti Allah (C.C.) buradaki kalışına son verir, Yahudaya hicretine izin lütfederse ve Yahudahlar onu dinler, uyarlarsa, gerektiğinde onların savunma harbi yapmalarına, zafere ulaşmalarına yardımcı olabilirdi. Bütün rçnrt, onların imana gelmeleriydi, tam olarak. Çünkü savaş Allah yolundaysa, cihatsa, kazanılırdı.

Yahuda Devleti eline geçecek olan bu son fırsattan faydalanmasını bilecek miydi. Yoksa o da israil Devleti gibi ilâhî gazabtan kurtulamayacak mıydı?.

Şimdilik bu Hazreti Zülkifl (A.S.)'m bile meçhulüydü.

*

Hazreti Zülkifl (A.S.) ile fedaileri ve ailesi Yena, iki gündenberi yoldaydılar.

Hiç bir yere uğramadan, gizlene gizlene Yahuda Devleti sınırına doğru gidiyorlardı.

Çünkü nihayet Allah (C.C.) Hazreti Zülkifl'in İsrail topraklarında daha fazla kalmasını dilememişti, ona Ya-huda'ya gitmesini bildirmişti.
Haz~e.i Zülkifl ve beraberindekiler pek memnundu lar. Hattâ İsrail Devletinin başına gelenleri unutmuşa, U-zühtüleri'helen kurtulmuşa benziyorlardı.
İhtiyatla ilerlemelerine rağmen tedbiri elden bırakmamışlardı. Hepsi, Yena bile Fedailerin gelirken torbalarına koydukları Asur kılığındaydılar.
Hazreti Zülkifl (A.S.) yol boyunca onları oyalıyordu
çeşitli konularda. Sorularını cevaplıyordu.
Böylece yolları kısalır gibi oluyordu.
Allah izin verir ve başlarına bir hal gelmezse iki gfflj co daha yürürlerse Yalıuda sınırına ulaşacaklardı. Gündü/ daima salı!anıyorlardı ve uyuyorlardı.
Yol arkadaşlarının sualleri bazan önemli oluyordu.
Meselâ bir keresinde sormuştu içlerinden birisi:
«Ey Peygamberim, sana kitap indirilmedi mi?. Allanın emir ve yasaklarım sana göre mi yapıyoruz?.»
Hasreti Zülkifl (A.S.) derhal uyarmıştı onları:
«Hayır, ne bana ne başkalarına kitap indi. Musa'nın Tevraü ve Davud'un Zeburu ile amel ettirmekle görevlendi"-: arada gelen peygamberler. Bazı yarı bilginler, bu ki-tşoliiüçiald iir.'.uhallcri rü';:ümdav'a:"i:ı, yahut halkın ba;';/.ı-*rvv*\ gö"/e değiştirdiler. Samrım şu anda nazil olduğu şekilci: Tevrat ve Zeburu bilen yok.»
<*:Kş* olacak o halde?.»
«Sabredin, Allah (C.C.) o imkânı hazırlayacaktır.*
Hazreti Zülkifl (A.S.) onlara arzu ettikleri zaman, ki taklardan okurdu da. Geçen peygamberlerin hayat hikâye Icriîtî aratırdı.
Bu gecede yol boyunca onlara Hazreti Davud (A.S.)'» anlainnrtı, Mescid-i Aksa'yı (Davudun evi) nasıl yaptığını açıklamıştı.

Sonunda içlenerek: «Ama şimdi o evin kapısına kilit vuı nldu.» dedi. «İçindeki emanetler, hele Tevrat sahifeleri Dİ haldedir?. Düşündükçe perişan oluyorum.»
Sonra dayanamayarak Hazreti Davud (A.S.)ın mez-ıı m Harından konuya uygun şu Mezmuru okudu.
Evimin içinde
Yüreğimin kemaliyle yürüyeyim.
Alçak şeyleri
Güzümün önüne koymamayım.
Sapıkların işinden Devamlı nefret duydum. O işler bana yapışmaz. Iğri yürek benden uzaklaşır.
Ben şeriri tanımam,
Dostunu gizlice çekiştirenleri
Yok ederim.
Bakışları yüksek,
Yüreği mağrur olan adama dayanamam.
Gözlerim memleketin Sadıkları üzerinde olacak, Tâ ki benimle otursunlar. Kemal yolunda yürüyen adam Ancak bana hizmet eder.
Hileli i$ yapanlar Evimde oturmayacaktır. Yalan söyleyen Gözlerimin önünde Durmayacaktır.
Hazreti Zülkifl (A.S.) ansızm sustu. O gece kuvvetli bir mehtap vardı. Az ilerdeki bir ağaç --altını ve önünden akan suyu aydınlatıyordu.

Hazreti Zülkifl (A.S.) yavaşça: «Durun.» dedi ve ağacı gösterdi. Baktılar.
Bir adam sırt üstü uzanmıştı ağacın altına.
Daha dikkatle bakmca onun da üzerinde Asurlu elbisesi bulunduğunu farkettüer.
Böyle serbestçe oturduğuna göre, çevrede başkaları da olmalıydı. Belki bir Asur devriyesi vardı.
Tehlikeyi savuncaya kadar gizlenmeyi uygun buldular. Nitekim ağacın altında yatan adam nihayet kalktı ve yürüdü lâkin kendilerine doğru geliyordu.
En garibi de israil diliyle ilhamlanmasıydı:
Yürümüyorum ben, Toprak altımdan kayıyor. Sanki şu ay gibiyim, içim onun dışı kadar ışıkla,.
Zamanın her anlık geçişinde Işıklarım çoğalıyor. Demek doğru yoldayım, özlediğime kavuşacağım.
Adam.artık önlerinden geçiyordu.
Hazreti Zülkifl (A.S.) birdenbire çıktı ve: «Dur.» dedi. Adam durdu, lâkin gördüklerinin üzerindeki Asur elbiselerini farkedince kaçmak istedi.
Zülkifl (A.S.) bunu önledi bileğini tutarak. Konuştu:
«Niçin kaçıyorsun?. Asurlu Asurludan kaçar mı?.»
Sonra güldü, gerçeği anlattı:
«Senin gibi biz de Asurlu değüiz. Korkma ve yolumuza katıl.»
Adam hâlâ tereddüt ediyordu, öğrenmek istedi:
«Kimsiniz?.»
«Senin gibi Yahudaya ulaşmak isteyenleriz.»

Adam nihayet inandı: «Evet.» dedi. «Aynı dili konu-|Uyoruz.»
4 Adın nedir?»
«Oranbai.»
«Hiç adlarımıza benzemiyor. Gerçekten bir Asur adı-
• 11r |>u.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) adamın yüzünü mehtaba çevirdi v<-hükmünü verdi:
«Kendin de öyle. Evet sen gerçekten bir Asurlusun. NK.İU onlardan ayrıldın ve yalnızsın?. Yoksa bir suç mu **lıjl.-din?.»**
Oranbai hayır mânasına başını salladı yürürken.
Zülkifl (A.S.) israr etti: «Hikâyen nedir?.»
Oranbai şu karşılığı verdi:
«önce siz mümin veya sapık olduğunuzu açıklayın.»
«Müminiz.»
«Fakat benim duyduğuma göre, müminler çok önce Itırail topraklarmı bırakıp Yahuda topraklarına göçmüşler.»
«Doğrudur. Biz vazifeliydik.»
«inanmak istiyorum, inandırıcı başka şeyler de söyleyin. »
Hazreti Zülkifl (A.S.) ona uzun uzun Allahın emir ve yalaklarından bahsetti.
Oranbai bunları yeterli buldu. Hatta: «Sen pek derinli, işsin.» dedi. ve hikâyesini anlatmakta geç kalmadı:
«Ben' Ninovah bir sanatkârım. Ordunun her türlü si-lalımı yaparım. Ustabaşdığa kadar yükseldim. Ordu harekat etmeden önce Musuldaydım. îçim kan ağlaya ağlaya İm nefere katıldım.»
«Neden?...»
«Çünkü bizim ailemiz yıllarca önce Ninovada putlar-
• ıuıı uzaklaşmış, Allaha kulluğa başlamıştı.»

«Demek peygamberiniz vardı.»
«Evet, hâlâ da var. Lâkin şimdi nerede olduğunu bilmiyorum..»
«Adı nedir?.»
«Yunus.»
Zülkifl (A.S.) şaşırdı ve durdu. «Bir daha tekrar et.» dedi. Aym cevabı alınca beden vasıflarını sordu. Oranbal kaşından, gözünden başlayıp her tarafım inceden inceye, yaşma kadar tarif etti.
Zülkifl (A.S.) kendisini tutamayıp hükmünü verdi:
«Bu odur.»
«Kim?.»
«Ben onun büyük amcasının oğlu olurum.»
Oranbalın gözleri karanlıkta yıldızlar gibi kaynaştı, bağırdı:
«Buzi'nin oğlu mu?.»
«Evet.»
«Yani Zülkifl, yahut eski adıyla Hezekiel'sin?.»
«Tamam. Bunları nereden büiyorsun?.»
«Peygamberimiz Yunus, hayat hikâyesini ve sizleri uzun uzun bize anlatırdı. Senin peygamber olduğundan haberlidir. Ya sen?.»
«Ben değilim. Lâkin bu müjdeye çok sevindim. Yunus o Asur zalimlerimle nasıl başa çıkacak?..»
«Yılmıyor.»
«Ben de yılmadım ama, nihayet Hazreti Allah gazabını ümmetimin bir kısmı üzerine yağdırdı. Yahuda üzerine de yağdırmasından kuşkudayım.»
«Yunus senden dertli ey peygamberim. O halde belki AHahımız Asur üzerine de gazabını yağdırır. Onian yok eder.*
«Bunu dilemeyelim. Yunus'un muvaffak olmasını temenni edelim.»
— 11G

. Elbette, fakat nasıl zalimler olduklarım belki gör-•Gördük.»
«i'.en dehşete kapıl dun. Buralara kadar gelmişken şefi natırdım. Müminleri yolladığını, kendinin de epeydir ilanla görünmediğini söylediler. Her şeyi göze alarak Piçtim, Hikâyem budur.»
Fîazreti Zülkifl (A.S.) memnundu. Dua etti:
♦ Allahımdan sana daima iyilikler dilerim ey Oranbal.»

(VI)

PETEKTEKİ ÇALIŞANLAR GİBÎ

İsrail Devletinin Asurlular tarafından, bir daha toparlanmayacak şekilde imha edilişi Yahuda Devletinde büyük üzüntü yarattı.

Her ne kadar eskiden birlikken ayrılmaları, devamlı surette savaşmaları bir gerçek idiyse de, ne de olsa Hazre-ti Yakub (A.S.) m oniki oğlundan üreme yani akrabaydılar.

Sıranın kendi devletlerine geleceğini de biliyorlardı.

Hazreti Zülkifl (A.S.)'in israil Devletinin kılıçtan geçirilmesinden önce onbinlerce mümini ve bilhassa âlimleri Yahuda Devletine geçirmesi için büyük bir hadise oldu.

Yahuda Devleti, esasen son yüzyüa kadar pek sapık değildi.

Bilindiği gibi İsrail Devleti Kıraliçesi İzebeFin hileleriyle nihayet sapıtmıştı. O kadar ki Mescid-i Aksa dahi kapatılmış, her tarafta putlar boy göstermişti.lsraü halkıydı bu. Menfaati uğruna yapamayacağı yoktu. Derhal Allahını inkâr etmiş ve en koyu putperestlerden daha ileri bir şekilde putlara tapmaya başlamıştı. Bunun baş sebebi bir çok dinî vecibelerden kurtulmasıydı. Artık dilediğini yapabiliyordu. Lâkin bu halin onu nereye götüreceğinden habersizdi. Uyaranlar çıksa da alay ediyordu onlarla halk.

Şairler böylesine ilhamlarda bulunuyorlardı. Azgınlıklarının derecesini daima işitmek mümkündü:
Her canlı dilediği gibi yaşar da Ben niçin bir örümcek ağı içinde Yaşamaya mecbur edilirim'[1].
işte yeryüzü ve gökyüzü, Benden başka Orada yaşayanların Hangisinin peygamberleri var?. Hangisi bir ilâha tapmaya Mecbur ediliyor?
Bütün bunlar, beni ezmeli isteyenlerin
Devamlı surette
Baş vurdukları hilelerdir.
Bir kuş, bir karınca kadar
Hür olamadıktan sonra
İnsanlığımla övünmem niçin?.
Dilediğim gibi yaşayacağım, Eğlenip dünya tadını çıkaracağım. Başka türlüsü uzaktır benden.
Evet, böylelerini ve benzerlerini söylüyorlardı şairler. W halk onlara alkış tutuyor, ilhamlarını ezberliyordu.
Hiç birisi yaratılanların en üstünü olmasındaki sırrı düşünmüyordu. Putlara tapmayı neden benimsediğim aklına getirmiyordu. Elbette bahk baştan kokardı.
Yahuda sarayından yayılmıştı bu sapıklık kokusu. Bu sırada Yahuda Devletinin başında (Yoaş) kıral)>n!unuyordu.
(Bazılarına göre Yoaş (Ş'aya, Bş'iya) adı altında IMiygamberdi. Asıl kıral Hezekiel yani ZüUdfldir. Burada

karışıklıklar mevcuttur. Esasen Yahudilere göre her ki rai peygamberdir. Tevratı bu derece bozmuşlardır. Hazreti Elyesa' gibi bir peygamberin amca **oğlu (Hezekiel-Zülkil'I) gibi bir mümin dururken, nasıl olur da başka birisi jn-y gamber olabilir?. Elbette doğrusunu Hazreti Allah (C.C.) bilmekle beraber, çok bilginler de durumu iyice incelemişler ve Zülkifl'in peygamber, Yoaş'ın kıral olduğu hükmü ne varmışlardır. Esasen Kur'anı Kerimde de o tarihlerde ZülkifPden haber verilmektedir.)**

Kıral Yoaş, elinden gelen askeri tedbiri almıştı ama, kendisi saraydan çıkamıyordu. Çünkü ayağında **bir** türlü iyileşmeyen çıbanları vardı. Ayrıca bir korku sarmıştı onu.

Sık sık: «Benim sonum geldi, öleceğim.» diyordu.

Bundan ne kast ediyordu?.

Gerçekten kendi ölümünü mü, yoksa Yahuda Devletinin İsrail devleti gibi yıkılacağım mı?. Kimse ayırt edemiyordu. Halkta bir kaynaşma başlamıştı.

İdareciler ses çıkarmıyorlardı.

Çünkü ne tarafı tutarlarsa faydalanırlardı ilerde, bilemiyorlardı.

Halkın gittikçe artan kaynaşması, putlara karşıydı.

O kadar cesaretlendiler ki, puthanelere gidip kâhinleri dövmeye, yerlerde sürüklemeye kadar vardırdılar işi.

Batırıyorlardı:

«İşte putlar İsrail'i kurtaramadılar... Kitaplarımıza dönmeliyiz.»

Bu balkın uyanışında âlim müminlerin pek büyük rolü vardı.

Nihayet böyle bir hava içinde Hazreti Zülkifl (A.S.) Yahudaya, yamndakikrle birlikte sağ salim ulaştı. Onları müminler ağırladılar, Kudüs'te ev, toprak verdiler.

Kâhinler onun gelişini fırsat bilip karşı saldırıya geçtiler.
«Putların gazabına uğrayıp İsrail'i batıran adam geldi... Burasını da mahvedecek.» dedikodularını yaydılarsa da pek tutmadı.
Bilhassa tam bu esnada, İsrail Devletinde yapacağını yapıp Asur orduları çekilince, Yahuda'ya saldırmayınca, müminler bunu Hazreti Zülkifl'in aralarına katılmasına verdiler.
Halk kurtuluştan öylesine sevindi ki şenlikler düzenlediler.
Başta kıral olmak üzere sarayın ileri gelenleri bile
Hazreti Zülkifl (A.S.) m uğurunda ittifak ettiler.
*** ****
Hazreti Zülkifl (A.S.) bir hafta kadar sonra beklediği haberi aldı. Kıral Yoaş onu çağırttı.
Hasta yatağında, İsrail Devleti olaylarını kendisinden dinledi.
Sormaktan çekinmedi de:
«Biz ne olacağız?...»
«Allah'ın takdirine boyun eğeceğiz.»
Kıral tekrar ümitsizliğe düştü. Söylendi:
«Benim sonum geldi, ben öleceğim.»
Zülkifl (A.S.) kabul etmedi:
«Hiç kimse öleceğini, sonunu geleceğini bilmez. Çünkü gayb Hazreti Allahm emrindedir. Esasen görünüşünüzde çıbanlarınızdan başka bir derdiniz yok:»
Hazreti Zülkifl (A.S.) sözünü bitirmişti ki bir subay p'ldi ve müjdeledi:
«Asur ordusu Fırat'ı doğuya geçmeye hazırlanıyor. Artık bize saldırması imkansızlaştı.»
Subay müjdesini bitirmekle beraber, kiralın gözleri parladı ve yatağında doğruldu. Durumu açıkladı:

«Gerçekten dediğin gibi oldu ey Zülkifl, ben iyileş-
tim... Canlandım.»
Esasen bir şeyiniz yoktu. Asur korkusu sizi bu hallere düşürmüştü. İsrail'den çekildikleri zaman bile kuşkunuz devam ediyordu. Ama şimdiki haber her ihtimali götürdü... Artık kalkabilirsüiiz.» Kıral başını salladı:
«Kalkamam ben.>
«Niçin?...»
«Ayağımda çıbanlar var. Hekimler bir türlü iyileştire-mediler.»
«Göreyim.» Kıral ayaklarını açtı.
Zülkifl (A.S.) onları dikkatle inceledi ve sordu:
«Hekimler hangi ilâçları sürdüler?...»
«Ne bilirlerse hepsini tecrübe ettiler.»
«İncir suyu tedavisi yaptılar mı?.»
«Hayır... Böylesini hatırlamıyorum.»
«Ben bu türlü yaraların İncir suyu sürülerek tedavi edildiğini gördüm. Adamlarınıza söyleyin-de bunu yapsınlar.:- Kıral derhal incir suyu getirtti ve sürdürdü.
Zülkifl (A.S.) ayrıldı işe nezaret ettikten sonra.
Ertesi sabah Zülkifl (A.S.) tekrar saraydan çağrıldı.
Kıral gülüyordu. Ayaklarını gösterip sordu: «Bak ey Zülkifl, yaralarım kurur gibiler. Ne dersin?»
«Evet, birkaç güne kadar ayağa kalkarsınız.» Hakikaten üç gün sonra kıral Yoaş kalkmıştı ve tahtına oturmuştu bile.
O zaman Hazreti Zülkifl (A.S.) kıraldan devletin ileri galenlerinin toplanmasını arzuladı.
Kıral Yoaş öğrenmek istedi: <Nel< r konuşacaksın ey Zülkifl?...» «Aşurlular gittiler, bu doğrudur. Hazreti Allah (C. Oı bize bir fırsat buyurdu. Bu fırsatı değerlendirmeliyiz.

Aksi halde, kısa bir zaman sonra dönecek Asur ordularına karşı koyamayız.»
Kıral ürperdi: «Demek dönecekler?...»
«Bu olacaktır ama zamanını tayin edemem.»
«Isteseydiler, şimdi bizi imha ederlerdi.»
«Bunu iki sebebten yapmadılar. Birincisi Mısırla sınır oluşumuzdan, ikincisi ise Asur kiralı bu zaferle önce kendi memleketindeki durumunu takviye etmeyi, düşmanlarını sindirmeyi uygun buldu. Büiyorsunuz, Medyeliler olsun, Babüiler olsun, kiralın zayıf atanı kolluyorlar yine. Asurlular Mısırla işlerini düzeltip, düşmanları da içerde susturduktan sonra, elbette gördükleri bu güzel toprakları kazanıp sınırlarım genişletmek isteyeceklerdir. Sen olsan öyle yapmaz mısın ey Yoaş ?...»
«Haklısın ey Zülkifl... Evet derhal meclisi toplayayım ve ne tedbir söylersen derhal yapmalarım emredeyim.»
«Ama hepsi olacak.»
«Evet evet. Çünkü sen dostumsun, beni dirütip ayağa kaldırdın ve Yahuda'mn hayrına çalışıyorsun.»
«Gelenlerden bazıları, bilhassa kâhinler, belki itiraz edeceklerdir. Onları asla dinleme. Aksi halde peygamber olan ben çekilir giderim. Hazreti Allah (C.C.Vrn son fırsatım kaçırmış olursunuz ve gazabına uğrarsınız.y
Kıral Yoaş büsbütün sindi ve tekrar tekrar söz verdi.
Hazreti Zülkifl izin istedi.
Meclis toplanana kadar saray bahçesinde gezinecekti.
Çıktı ve yalnız başına bahçede gezindi.
Düşünüyordu, ihtimal vahy ümid ediyordu.
O sırada çiçekleri budamakta olan birisinin ilhamlan-dığmı duydu Ve hazla dinlemeye koyuldu:
Sebep nedir, ne oluyor acaba? Niçin çiçekler gün bittiği halde Solmak bUmedilcrf.

Kokuları gittikçe artıyor Azala-cak yerde?.
Ku-şlar, kelebekler, böcekler,
Sonbahar bittiği halde
Nasıl uçmakta devamdalar?.
Dün yoktular,
Geri dönmelerindeki hikmet nedir?
Bende de bir başkalık var. Öylesine hafifledim ki Dilesem yükseleceğim bir anda Arzu ettiğim buluta.
Hazreti Zülkifl (A.S.), bahçevanı sıcak sıcak dinlerken, haber geldi. Kıral çağırıyordu... Meclis toplanmıştı çünkü.
*** ***
Taht salonunda kıral Yoaş pek az konuşarak meclisi açtı. Şöyle dedi:
«îşte şimdiye kadar horladığımız, nihayet kendisine muhtaç olduğumuz Zülkifl karşımızdadır. Ne söylerse fikirlerim, ne dilerse emirlerimdir.»
Kâhinler hariç, herkes bu sözlere baş eğdiler.
Başkâhin cevap verdi, öğrenmek istedi:
«Sıradan bir adamı niçin kendi yüksekliğinize çıkarıyorsunuz?... Bunun hangi kudretini gördünüz?.»
Kıral kestirip attı:
«Size ne söylersem kapanan yüreklerinizi açamam. Şimdiye kadar sizlerin yolunuzda gittik. Başımıza gelmeyen kalmadı. Zülkifl'e uymaya mecburuz.»
«Put ilâhlarımızın gazabını unutuyor musunuz?. Çünkü Zülkifl peygamberliğini ilân etmiştir ve baş düşmanı, hedefi,-putlardır.» Kıral umulmayan, cesur bir cevap verdi:

«Putların gazabı mı?. İşte eseriniz israil Devletinin ■Onu meydanda. Yeter putlarla halkı aldatarak nefsinize in metiniz.»
Bagkâhin sarardı, titredi, verecek cevap bulamadı.
Yardımcısı sözde, kiralı uyardı:
«Bunların sırası mı?. Böyle konuşmak için mi çağrıldık?. Halkın sözlerinizden nasıl parlayacağını hesaba kıttın. Hem Asur tehlikesi savuştu gitti. Tam şenlikler sü-ı ıı11 giderken, bir bayram havası yaşanırken, yeni bir me-Mle ortaya atılmamalıydı. Halk böîünmemeliydi. Bu dunun bir iç savaşa kadar gidebilir. Bir zamanlar israil ve S'ahuda diye nasıl ikiye bölündük»?, bu tekrarlanır. Ve İn/, küçüldükçe düşmanlarımıza daha kolay yutulacak lokmalar oluruz.»
«Halkın şu andaki iç dünyasını sizlerden iyi bilmekteyim... Eğer ben önlemezsem, o halk sizi yok eder. Bütün yaptıklarınıza rağmen ben sizi korumak istedim. Haydi meclisi terk ediniz ve dışarda bekleyen kumandanlarımın emrine uyunuz.»
«Bizi hapis mi edeceksiniz?.»
«ikinci bir emrime kadar öyle. Söylediğim gibi, sizi şehire salarsam linç edilirsiniz.»
«Piğer kâhinler, *hele* taşradakiîer?.»
«Onların da hayatları emniyete alındı.»
Kâhinler yapılacak başka şey bulamayıp salonu terk ettiler. ZüJkifl (A.S.) hemen sordu:
«Gerçekten dediğinizi yaptınız mı?. Ne zaman.» Birkaç gün içinde emrim ifa edilmiş olur.»
«Sen bahçeye çıkınca, her tarafa haberciler saldım
Zülkifl (A.S.) dua ot<»'
«Hazreti Allah (C.C.) kolaylık buyursun.»
Meclistekiler topluca: «Amin.» dediler.
Hazreti Zülkifl (A.S.) büsbütün hayrete düştü. Çabuk

toparlanıp hepsine imana dönüşlerinden dolayı teşekkür etti. Toplanmalarının sebeplerine geçti: «Hazreti Allah (C.C.)'in görevlendirdiği bir peygamber olarak, sizlere bazı gerçekleri anlatmak ve içinizde her hangi bir şüphe kalmışsa onu yok etmek istiyorum. Hepinizin bildiği gibi, Israiloğullarının başlarına ne gelmiş ve geliyorsa hepsi sapıklıklarından oldu. Hazreti Musa zamanından beri sürüp gitti. Hazreti Allah (C.C.) bizlere bu güzel toprakları mümin kaldığımız sürece bereketlendirdi. Sapıttıkça sıkıntı yatağı yaptı. Ben, bu sıkıntının en dayanılmazını tattım. Bir peygamber ümmetinin gazaba uğramasına nasıl tahammül eder?. Ettim gözyaşlarımı akıta akıta. Hazreti Allah (C.C.) dan şefaat isteyecek yüzüm yoktu. Esasen Hazreti Allah (C.C.) bana Israiloğullarının başlarına gelecekleri bir ilhamla vahy buyurdu. Bunun ilk kısmı Israü Devletinin maziye karışmasıyla doğrulandı. İkinci gazap Yahuda Devletinindir. Fakat Yahuda Devleti son yüzyıla kadar Allahm kullarıyken ve Mescid-i Aksa ibadete açıkken, İsrail Devleti başındakilerinin oyununa gelerek hızla sapıklığa sürüklendi... Hazreti Allah (C.C.) eğer Yahuda son gazabtan ders alırsa belki ona karşı bana vahyettiği gazabını bağışlar. İşte elimizde son kalan imkân budur. Seneleri değil, ayları, günleri, saatleri değerlendirmeliyiz. İki nefes arasını bile boş geçirmemeliyiz. Asur-lularm gitmelerinden devamlı ümide kapılmayalım. Evvelce nasıl gelmişlerse her an yine gelebilirler. Bizi de maziye karıştırırlar. Hele Mısırla sınır oluşumuz bizi ümide düşürmesin. Son İsrail Savaşını kızıştıran odur. Yardım şöyle dursun, aksine mahvımıza çalışmıs'.ır. Bütün istediği Asurun başka milletlerle harbederek zaman öldüroıesi-dir.» Bir ses yükseldi:
«■Haklisin ey Zülkifl... O halde ne yapmamızı istiyorsun?.);

«Derhal başta Kudüs Olmak üzere. Yahuda$_f$Devletin-ı Irh ı bütün kalelerin surlarım Asur'a dayanacak hale ge-l irmeliyiz. Onların silâhlarına karşılık verecek silâhlar hazırlamalıyız. Orduyu güçlendirmeliyiz. Ben buraya gelirken Allahm lütfuyla Asurlu bir müminle tanıştım. Şimdi \ammdadır. Bu mümin kardeşimiz Asurda silâh ustabaşı-Hiymış. Ondan yararlanabiliriz.»
«Böyle bir hazırlığa başlamamız halkı kuşkulandırır.. Korkuya kapılır, yeise düşerler.»
«Doğrudur.. Hep dağılacağız, âlim, kumandan, siyasî kim varsa, halka gerçeği anlatacağız.»
«Halk kendi işini gücünü bırakırsa, nasıl geçinir?.»
«Emeklerinin karşılığını vereceğiz. »
«Nereden?..»
Hazreti Zülkifl (A.S.) hiç çekinmeden cevap verdi: «Yahuda Devleti hudutları içinde ne kadar put varsa bir gecede kaldırıp, eriteceğiz. "Altınları para yapacağız.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) bir söz söylenmesine fırsat vermeden ikinci ve en önemli mevzua geçti: «Allah'a binlerce şükürler olsun ki henüz elimizde çok din âlimi, hattâ veli mertebesine yükselmiş zatlar var. Derhal bunlar aracılığıyla sapıklıktan kurtulacağız. Allahm emir ve yasaklarıyla amel edeceğiz. Mescid-i Aksa'yi tekrar açacağız. Bir filize vaktinde dikkat edersek dosdoğru büyür, eğrilmcz. bükülmez, sapıtmaz. O halde din terbiyesini bilhassa çocuklarımız üzerinde çoğaltacağız. Onlar yarınların gençleri ve büyükleri olacaklardır. Eğer bunları yaparsak, Hazreti Allah (C.C.l belki bizi gazabından af buyurur.»
«Kesuı konuşmuyorsun ey Zülkifl. >
«Evet, elbette konuşamam. Çünkü Alhıhın bir vahyi ile henüz şereflenmedim. Fakat biliyorum ki Hazreti AJ-

lalı (Cr> ^.. .
ı^uj muinin t»n,,
a reı^ıya gihi.» ar AIJai"n ^^ VeJ._ (ferailoğuiîa-, ••

"S^^^^a * —eri «* glinlerde Ö^ Gerçekte 1^2^*

k «Yermiya ayn. {*'S-> de^ffi etti:
hasletleriyje^^^amauda kuvvetli î,w n
m^ doğrul? »,daha 5ab«k halJl Ç blr §air dir. Bu
- ^.^^ekleri ^' *öksüzler olduk u ı*

^ *güz?"**-*

s«WkleMik. m *Üzerimizde kKı„ı*

<*•*■■ «s: s* «-•■.**

Çünkü pok „.''mü-

mr$ çok öfkeli,* ° eceden baş]aû(ü ^JJ

Yahuda Devleti sınırlan içindeki halk ne olduğunu anlamadan durmadan olanları görüyor, yahut işitiyordu:
Putlar yok edilmişti. Mescid-i Aksa ibadete açılmıştı.
Her şehrin kumandanı parasını bol verip surları onartıyordu. Yeni j[r]eni silâhlar yapılıyor ve öğretiliyordu.
Kudüs'ün bir surla çevrilmesi az görülmüş, ikinci bir surla daha çevrilmeye başlanmıştı.
Bütün müminler dağılmıştılar... Âlimlerden öğrendiklerini bilhassa çocuklara, gençlere aktarıyorlardı.
Sanki en küçüğünden en büyüğüne kadar herkes petekte çalışan arılar gibiydiler.
Hazreti Zülkifl devamlı surette dolaşıyor ve halkı heyecana getiriyordu.
Halk bunları niçin yaptığını anlamıştı.
Bunlarla da kalınmamış, muntazam, disiplinli bir ordu kurulmuştu. Bilhassa Asur içine güvenilir casuslar yollanmıştı. Onlardan Asur'un hazırlıkları hakkında devamlı bilgi almıyordu. Henüz fena bir haber gelmemişti.
Aylar böylece geçti, yerlerini yıllara bıraktılar.
îsrail Devleti H. Ö. 1238 (M. Ö. 616) da gazaba uğradığına göre, bu zaman üzerinden üç yıl geçti.
Ve bu üç yıl içinde istenen çalışmalar bitirildi.
Görünüşe göre, Yahuda Devlerinde sapık bir kimse yok gibiydi. Kaleler sağlam, asker bilgiliydi. İdareciler adaletle hükmediyorlardı.
Acaba halk can korkusundan mı bunları yapmıştı?.
Eski hayatlarını özleyenler yok muydu?. •
Kalplerden neler geçtiği bilinmediğine göre, buna cevap verilemezdi.
Ortada bir gerçek varsa, Yahuda Devletinin yüzü değişmişti.
Gelip geçen ticaret kervanları, Mısır ve Asur casusları, olanları ülkelerine yetiştiriyorlardı,

MiHir yine çekingen davranıyor ve alttan alta Asur-lUİMt'i Vıihuda Devletine karşı .kışkırtıyordu.. Belliydi, ni-ı. ıı nı büyük düşmanı olan Asurlulan yıpratmak, içinde jüitfulıklar çıkarmak, sonra Asya'ya sürmekti. Iluzreti Zülkifl (A.S.) olsun diğer âlimler olsun bü-..... Iıınl.ırdan kıral aracılığıyla haberli oluyorlar ve halimi gevrememesi için hep İsrail Devleti örneğini sık sık carlıyorlar, hiç değilse bir nesil boyunca böyle devam . ı ım-lcrini istiyorlardı. Elbette bir nesil yeterdi.
Sadık, mümin bir nesil yetişince ki, en az çeyrek yüz-ı ı simdi, onların çocukları da artık öyle olurlar, sapık-iii ı *va* putları bir masalmış gibi dinlerlerdi.
Bugünlerde Hazreti Zülkifl (A.S.) m Yena ile evlenilirim bir oğlu oldu. Adını (Minşa) koydu. Ycrmiya da Allahm emir ve yasaklarını anlatmakla, ızlar vermekle beraber, halkın hislerini kamçılayan israil l>cvl*>ti yıkıüşıyla ilhamlandığı mersiyelerini hep parça pirça okumaya devam ediyordu:
O şehir ki halkla doluydu, Tek başına nasıl oturuyor? Milletler arasında büyüktü, Dul kadın gibi oldu.
Ülkeler arasında bir emireriydi, Haraç veren oldu.
Geceleri acı acı ağlıyor.
Onu avutan yok.
insanları cefa çekmek.
Kölelik etmek için
Sürgüne gitti.
Çünkü günâhlarının çokluğundan
Allah onu sıkıntıya soktu.
Bu mersiyeleri dinleyenler ürperiyor!ardı.

Kimisi Yermiya'nın bunları İsrail Devleti için söylediğini ve ibretlenmek istediğini söylüyor, kimisi onun da ermişliğinden dolayı ilerde Yahuda Devleti basma gelecekleri anlattığını ileri sürüyorlardı. Hangisi olursa olsun, ortada bir gerçek vardı... Yahuda gevşememeliydi. Eski şımarık, gururlu, insan üstü yaratık olduğu vehmine kapılmış haline dönmemeliydi.
Elbette bu günler geçeceklerdi.
îsrailoğulları, yine komşu devletlerle ilişkilerini artıracaklar, gidip geleceklerdi ticaret maksadıyla. Fakat oraya mal götürünce, karşılığında sapıklık getirmemeliydiler. Aksine onlara Vahdaniyeti aşılamalıydı-lar. Olacak mıydı bu arzular?. Meçhuldü her şey.
Mersiyelerden içlenip Hazreti Zülkifl (A.S.)'a koşanlar oluyor, bir şeyler öğrenmeye çalışıyorlardı. Hazreti Zülkifl (A.S.) kısa cevaplar veriyordu:
«Bu halinizi sürdürdükçe, Hazreti Allah (C.C.) size gazabını emretmez.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) böyle karşılık veriyordu ama, yalnız kalınca gördüğü rüyayı hatırlıyordu. Bir anda yüz yıllık ölüm haliyle dirilmeyi.
Şimdi İsrail Devletindekiler, bu ölüşün dördüncü yılı içindeydiler. Daha doksan altı yıllan vardı. Yahuda ne olacaktı? Aynı ölümü tadacak mıydı?.
İsrailoğulları şu anda baştan aşağı ikiye bölünmüş bir insan manzarasmdaydı. Yarısı İsrail, yarısı Yahuda Devleti. Bu insanm yarısı ölümdeyken, diğer yarısı yaşamaktaydı. Kim kimi yenecekti?.ölü mü diriyi öldürecekti?.
Diri mi ölüyü diriltecekti ?.
Bu öyle bir gayptı ki, ancak Hazreti Allah (C.C.)ıı emrindeydi.
Asurdaki Yahuda casuslarından gelen haberler arasın-da, Israilden götürülen yüzbinleri aşkın kız, genç ve ço-

ıi. ı ıi m durumu da hikaye ediliyordu.
Bunlar Fırat boylarmdan Horasan'a kadarki bölge
Kcrjıiştirilmişlerdi. Çocuklar Asur dinine sokulmuştu-
c ıı.sılları unutulmaya çalıştırılıyordu. Kızlar evlen-
ıin ıinıı.'.ıti. Gençler köleydiler, onlar da Yahudiden gayri-
i'vlenmek zorundaydılar. Demek ki Asurlular Israil-
i'i.niı.ıruıın bedence de varlıklarım ortadan kaldırma, ya-
ıı M ı n m m a yolundaydılar.
*
Anıdan bir yıl daha geçti.
Hicretten önce 1234 (M.Ö. 612) baharında Hazreti lülklfl (A.S.) ile diğer ilim ehli devletin ayrı kasabalarınız vermek için seyahattelerken, Asur devletinden bir lı« M'i eridi. Kıral Yoaş bunları korkuyla kabul etti.
İMinbilir kendisinden neler isteyeceklerdi?.
l'akat heyet kiralın önüne emsalsiz hediyeler yığıp ge~ | maksadını açıklayınca kıral Yoaş nerdeyse sevincinden ılıİn11 yutacaktı.
Heyet bir dostluk ziyareti için gelmişti çünkü.
Asur artık Yahuda Devletiyle barış istiyordu.
Ne işgal, ne vergiye bağlamayı düşünüyordu.
I l.ıI ta kıral Yoaş'ı Ninova'ya arzu ettiği zaman davet idlyordu. Elçilerin geldiği günün gecesinde, onlara sahalı ı l> ular süren eğlenceler tertiplendi.
Ilu taraf şairleri karşılıklı olarak ilhamlarını dile ge-cıı■ lılcr. Bir Yahuda şairi şöyle dedi:
Aynı ağaçtan Bereket deı^sircn İki insanız.
Ağaç devamlı yüklüdür. Dalları nasıl kırılmaz Şaşüaoak §eydir.

Bu bereketi toplamak için Elele vermek varken, Niçin açgözlülük ederiz?
Fakat artık uyandık, Biz, o iki insan. Kucaklaştık.
Asurlu da karşılık verdi:
Daima nefsimiz Aklımıza üstün geldi. Bizi eğri yollara sürdü.
Rahat yüzü görmedik İlerlediğimiz batakta. Saplandıkça saplandık.
Biz bir bedende iki koluz. Düşünmedik sonrasını Birbirimizi koparmaya çalıştık.
Tek kolla ne yapılır? İşin yarısı bile Tamamlarıma?, çürük olur.
Evet, artık uyandık, Biz. o iki kol, Uzanıp kenetlendik.
Ertesi gün, kıral ikindi\v doğru uyanınca meclisi topladı. Fikirlerini aldı Asur elçileri hakkında. Hepsi bu dostluğa inanmışlardı.
Şu kanaatteydiler:
«Asurlular, Mısır ile bir savaşa niyetleniyor. Bizim onları yandan vurmamamızı, gerilerini kesmememizi istiyor. Bunu da ancak dostlukla elde edebilir.»

Halbuki Asur içindeki casuslarından böyle en küçük İm haber alınmamıştı ve görünür bir hazırlık yoktu.
Buna rağmen, Mısır'ın İsrail Devletine yaptıklarını unutarak, öyle karardaydılar.
Buna kiralın da aklı yatmıştı.
Hattâ fikri şöyle takviye etti:
«Asurlular, kuvvetli bir ordu hazırladığımızı, şehirleri koruyucu tedbirler aldığımızı, kısacası eski Yahuda Dev ■ti olmadığımızı öğrendiler adamlanyla. Varsm iki büyük ŞtVİet çarpışıp birbirlerini kırsınlar, biz seyirci kalalım.»
Kumandanlardan birisi sordu:
«Elçiler burada ne kadar kalacaklar?.»
«O bize bağlı.»
«Bana kalırsa, nas:I bir hale geldiğimizi onlara göstermeliyiz.»
Kır al kabul etti:
«Fırsat çıkarsa yaparız.- Fırsat o akşam çıktı.
Elçilerin başındaki ricada bulundu:
«Biz Asurlular cengaver milletiz.» dedi. «Kapalı yerlerden sıkılırız. Bir av tertibi mümkün değil midir?.»
Kıral Yoaş sevinçle karşıladı bu isteği:
«Elbette, yarın tertipleriz. Ayrıca eğer isterseniz, sizlere ordumuzu gezdiririz, silâhlarımızı gösteririz, kalelerimizin gücünü tanıtırız.»
Bu teklifle de elçilerin etekleri zil çaldı. Çünkü onlar, elçiydiler ama, gerçekte Yahuda Devletinin kudretini öğrenmekle görevliydiler. İşe ertesi sabah başlandı. Önce Kudüs şehrinin tahkimatı gösterildi. Yapılan yeni silâhlar tanıtıldı. Arada ava da çıkıldı. Sonra hemen hemen bütün Yahuda kaleleri, gezildi. Yine Kudüs'e dönüldü.

Kıral bunlarla da kalmayarak, sanki Asur kiralıyla yarışmak istercesine, hazinelerinin oda kapılarını da açtı.
Beğendiklerinden Asur kiralına dilediklerini götürmelerini söyledi. Onlara da armağanlar verdi.
Elçiler giderlerken şunları söyleyerek kıral Yoaş'ı büsbütün gururlandırdılar:
«Biz Israü Devletini vergi vermeyince cezalandırmak zorunda kaldık istemeyerek. Bir ayda yok ettik. Lâkin Yahuda Devleti çok başkaymış ve güçlüymüş. Şimdi anladık Mısır'ın bu yıllarda size saldırmaya kalkışmamasının sebebini.»
Asur elçilerinin gitmesinden bir kaç gün sonra Hazreti Zülkifl (A.S.) Kudüs'e döndü. Kıralla buluştu. Asur elçilerinin geldiğini işitmişti, en selâhiyetli ağızdan geliş sebeplerini öğrenmek istiyordu.
Kıral Yoaş, ağzı bir karış açık, heyecanla olanları anlattı. Fakat anlattıkça Hazreti Zülkifl (A.S.)'in kaşları çatıldı. Arada soruyordu Zülkifl (A.S.) :
«Kudüs'ün surlarını gezdiler, üzerlerine çıktılar mı?.»
«Evet.»
«Silâhlan, askerleri gördüler mi?.»
«Her şeyi gösterdim... Dehşete -düştüler. Hattâ hazineleri bile.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) pek üzüldü. «Bunlar olmamalıydı.» dedi. Kıral şaşırdı:
«Niçin?.
«Çünkü, Asurlular besbelli ki bize saldıracaklar. Kurnazca her askeri sırrımıza vakıf oldular. Geldiklerinde gözleri kapalı da olsa, nerde ne var bilecekler.»
Kıral İsrar etti:
«Yapamazlar... Mısır'dan çekinirler.»
«Mısır şimdi Habeşistandaki isyanlarla başı dertte. Bunu sen söylemiştin. Asur önce bizi çiğneyip yan ve ge-

riaini emniyete alacak, sonra asıl ordularıyla Mısır'a hanidir vermek istediği dersi verecek.»
Kıral susuyordu. Ancak: «Bir kumandan beni yanılttı.» dedi. Sormadan edemedi:
«Ey Zülkifl, acaba bizim de sonumuz geldi mi?.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) derin, düşünceli bir hal almış-ı.
Tekrar kendisine geldiği zaman yüzü ışıldamıştı. Cevap verdi:
«Bu işte halkm suçu yok. O henüz imanmdadır. Bu İmlumdan Asur saldırısı hezimetle bitecektir.»
«Ne zaman olacak ey Zülkifl?.» «Sanırım yaza kalmaz.» «Bir şeyler yapmalıyız.» «Elbette... Bütün gücümüzü ordumuza vereceğiz.»
- W7

(vn)

KENDİM YÎYEN CANAVAR

Asur Hükümdarı, hakikaten kendi taraftarı kumandanlar ile durumunu kuvvetlendirecek hareketler peşindeydi ve bunları arka arkaya tatbik ediyordu.

Bütün bunlara sebep Babilliler ile Irandaki Medyeli-lerin birleşip Asur Devletini yıkma çabalarıydı. Daha önce böyle çabalar önlemişti ama, yine de edindiği haberler-■de aynı gaye için çalışmalar vardı. Asur hükümdarı ile beraberindekiler, en iyi karşılığın devamlı surette dış savaşlar çıkararak içerdeki kaynaşmaları geciktirmek, durdurmak, olduğunu biliyorlardı. Asya'da yaptıkları savaşlar, Arap Yarımadasının güneylerine sarkmaları hep bundandı. Hattâ Asurlularm dört yıl önce İsrail Devleti kısmına saldırmaları ve ummadıkları kolay bir zafer kazanmalarının altında aynı sebep yatmaklaydı. Her hükümdarlık gibi, Asur hükümdarlığı da bir ca» navardı. Başka milletleri devamlı surette yemesi gerekliydi yaşayabilmesi için. Aksi halde kendisini yemek zorunda kalırdı ki bu da ölümü demekti. Asurlularm İsrail Devletiyle yaptıkları savaştan sonra Ninovaya kervanlar dolusu hazinelerle ,bitip tükenmez

esir kafielerinin getirilişi ve bunların dağıtılışı, Asur Devletini içinden yıkmak isteyenleri sindirmişti. Fakat yıllar geçmesiyle birlikte bu zafer unutulmuş ve kazan yine kaynamaya başlamıştı.
İsrail Devletini yıkan Asur hükümdarı ve yakınları, gurura kapılmıştılar. Batıda karşılarında ancak Mısır ile Yahuda Devleti kalmıştı.
Yanlış bir karar verdiler.
Madem ki israil Devleti'nrn zaptında, onun koruyucunu sayılan Mısır Devleti yardımda bulunmamıştı. Demek ki Mısır Asur'dan korkuyordu.
O halde oma saldırmak gerekliydi.
Hiç değilse şimdilik Nü Nehrine kadar olan bölge zap-tedilir ve Yahuda Devleti ortadan kaldırılırdı.
Bu plânın tatbikine geçildi.
Ana kuvvet Mısır topraklarına girdi.
Asur plânında Yahuda için önemli bir kuvvet ayrılmamıştı. (Lifer) adlı bir kumandana şu emir verilmişti:
«Yüz bin kişilik bir kuvvetle Yahuda Devletini derhal yokedecek, sonra güneye sarkarak ana Asur kuvvetleriyle birleşeceksin.»
Lifer, Yahuda Devletini mümkün olan hızla yoketmek için. o hediyeleri ve elçileri göndermiş, böylelikle Yahuda Devletinin her şeyini öğrenmişti. Artık onun için Yahuda Devletini ortadan kaldırmak pek kolaydı.
Yahuda hükümdarı Yoaş, Asurluların yazı beklemeden Mısır'a saldırmalarını hayra yordu.
İki büyük devlet çarpışacak ve kendisi seyirci kalacaktı. Bundan daha iyisi ne olabilirdi?.
Hazreti Zülkifl (Hezekiel) ise, kiralın düşündüklerini düşünen halkın gevşememeleri için, gerçeği anlattılar Yer-nıiya ve diğer âlimlerle beraber.
Evet, gerçekti .'.'. Yakında Mısır ile Asur orduları ka-

pışacaklardı. Fakat hangisi diğerini yenerse daha çok se-mirecek bir canavar olacağından Yahuda için tehlike eşitti. O halde Yahuda ancak Allahma ve kendisinin çalışmasına güvenmeliydi.
Bazıları da Asur tehlikesinin Mısır'dan daha önemli olduğunda İsrar ediyorlardı.
Çünkü Mısır, bu esnada Habeş ve batıdaki bazı savaşlarla uğraşmaktaydı... Yenilmesi mukadderdi. O zaman Asurlular Yahuda Devletine yöneleceklerdi.
Fakat hiç beklenmedik anda, Lifer'in kumandanlığın-daki ordunun Yahuda'ya doğru gelmekte olduğu haberi herkesi şaşırttı. Bir dehşet veren haber de Mısırlıların Nil doğusundaki topraklarda Asurlularla savaşmayıp devamlı surette geri çekilmeleriydi. Yahuda halkı korkmuş, ürkmüştü. /
Dört yıl önce israil Devletinin başına gelenlerin şimdi de kendi başlarına geleceğini görüyorlardı.
Belki haklıydılar.
Mısırlılar böyle kaçtıkça, boş kalacak Asur ordusu, Lifer ordusuna yardımla elbette Yahuda'ya da sahip olacaktı.
israil, o tepeden aşağıya ikiye bölünen, Hazreti Allah (C.C.)'m huzurunda yaptıklarıyla lanetlenmiş, insan kılığmdaki şeytan işte nihayet mezarına tekrar birleşerek gömülecekti. Hazreti Zülkifl (A.S.) üzgündü:
«Allahım ,daha dört yıl oldu...» diyordu. «Bu dört yılda Yahudahları Sana çevirdim. Mescid-i Aksayı açtım. Tevratı çıkarttım. Ezberlettim. Onunla amel edilmekte. Ayrıca halkı da hazırladım dış düşmanlara karşı. Rüya mı, ilham mı ,vahy mi olduğunu hâlâ bilmediğim yüz yıllık ölüm halini unutmadım. Yahuda'yı gazabından affettiğini sanıyordum. Yoksa benim bilmediğim şeyler mi var?.
Onlar, putlarını bile eritenler, için için yine sapıklıkta mıdır-

Iıır? Eğer öyleyse ben Yahuda'mn da helak olmasını görmek acısına kapanmaktan yüksünmem. Çünkü sen Kadirini ı. Hâkimsin.»
Ermişlik (hattâ bazılarına göre peygamberlik) mertebesine ermiş olan Yermiya *yme* mersiyelerine başlamıştı.
Bir zamanlar söyledikleri mersiyelerin, şimdi anlaşılıyordu ki, îsraü Devletiyle ilgisi yoktu. Yahuda'mn geleceğiyle ilgiliydiler.
Meselâ duydukları şu mersiye başka ne türlü açıklanabilirdi:
Kendimize boş bir yardtm bekleyerek Gözlerimiz artth solmada. Bizi kurtaracak bir milleti Bekledikçe bekledik. İzlerimizi kovuyorlar, Sokaklarımızda gezemiyoruz. Sonumuz yakın, günlerimiz doldu.
Ardımızdan kovalayanlar
Göklerin kartallarından
Daha çevik.
Dağlar üzerinde gerimizden koştular,
Çölde bize pusu kurdular.
Halbuki O'nun gölgesinde Milletler arasında yaşayacaktık.
Diğer büyük âlimler de aynı haldeydiler. Hele kıral Yoaş ve kumandanlar!... Durum hapishanelerdeki put kâhinlerine ulaşmıştı. Onlar bayram ediyor ve kurtulacakları günü sabırsızlıkla bekliyorlardı. Yani Asur ordularının zafer gününü. Hapishane görevlilerini tehdit ediyorlardı.

Görevliler, bu tehditler karşısında onlara daha iyi bakmaya başlamışlardı.
Kâhinler görevliler aracılığıyla halka haber de ulaştırıyorlardı. Bütün bu felâketlere sebep peygamberleri ve kiralı gösteriyorlar, onları öldürmelerim, kendilerini kurtarmalarını, putları tekrar yapıp tapmalarım istiyorlardı.
Kâhinlere göre kurtuluş ancak böyle yapmakla olurdu. Kâhinlerin sözleri Hazreti Zülkifl (A.S.)'a ve diğerlerine ulaşınca, Hazreti Zülkifl (A.S.) derhal tedbirini aldı. Aklı başmdakilere, Yahuda Devletinin en ücra köşelerine kadar vazife verip şöyle dedirtti:
«îsrail Devletini Asurlular helak etliği zaman israil Devleti halkı putlara tapmıyor muydu?. Kâhinlerin yaydıkları dedi kodulara inanmayınız. İsrail Devletini cezalandıran Hazreti Allahtır aksine putlara tapıp sapıtmalarından dolayı. Kıral Yoaş da askerî tedbirlerle uğraşıyordu. Halk ve ordu en büyük şehirden en küçüğüne kadar kaleler içine çekilmişlerdi.
Lif er, ordusuyla Yahuda yakınlarına -çabuk geldi.
Lifer'in ordusu başkumandanından erine kadar çok mağrur idiler. Surlardan halleri görülüyordu. Çift tekerlekli arabalarında ayakta duran sakallı askerler, atlılar, baltalılar... Hele silâhların çeşitleri.
Artık nerdeyse ertesi sabah Lif er, haber yollayacaktı Başşehrin kapılarının açılmasına.
Lâkin o gece umulmadık bir şey oldu.
Gökyüzü, yeryüzü karıştı.
Gürültüden kimse uyuyamadı.
Sabah gün ışır ışımaz, gürültünün dinmesi üzerine dışarıya bakmak cesaretim gösterdiler.
Asur ordusunun durumu feciydi.
Bütün bir gece süren kasırga, bu orduyu kum, toprak altına gömmüştü. Silâhlarım öylece bırakıp kaçanlar ol-

muştu ama, bunlar ordunun dörtte birinden bile azdılar.
Durum anlaşılınca, Yahuda Devletinin bütün mabet-lıtıude halk Hazreti Allah (C.C.) a şükranlarını sundu. Açıktı, bir damla kan dökülmeden Asurordusu yenilmişti Bunu yapan Hazreti Allah (C.C.) m emriyle bizzat kendi ordusundan kasırgalar değil miydiler?.
Yahuda Devletinde, moral tekrar düzeldi ve tefrika İMBİldi, dirlik, düzenlik, beraberlik geldi her tarafa.
Hazreti Zülkifl (A.S.) halkın bu moral üstünlüğünü l>ır taraftan koruma gayretine önem veriyor, diğer taraftan gevşememelerini bilhassa ikâz ediyordu.
Başta kıral olmak üzere herkese aşıladığı şuydu:
Mısır'ı Nil'e kadar kovalayan Asur kiralı elbette Li-fer'in başına gelenleri işitecekti. Daha Asur içlerine ordunun başına gelenler yayılmadan önlenecekti.
Nasıl yapacaktı bunu?.
En kısa zamanda başka bir ordu göndererek.
*
Nitekim, Mısır için kendisini takviyeye gelen ve hazırlanmakta olan bir başka orduyu, Fırat'ı geçmeden önce Yahuda'ya yöneltti.
Bu ordu, zapt edilecek yerlere yerleştirilecek kabilelerle beraber milyonluktu.
Başında Musul bölgesinin valisi kumandan Sanlıarip vardı.
O zamanın âdetine göre, hükümdarlar, valilerin oğullarını da savaşa alırlardı. Bilhassa baş kardırmasından şüphelendikleri valilerin. Böylece o vali isyan edemezdi oğlu öldürülmesin diye.
Babü valisinin oğlu Buhtaıuıasar da Yahudayı zapta memur edilen Musul valisi, baş kumandan Sanharip'in or-dusundaydı ve birliğe kumanda etmekteydi.

Asıır hükümdarının Sanharip'e emri kesindi:
«Ben Nil doğusunda ordumu tertiplemekteyim. Sen Yahuda işini yaza çıkışta, yani bir ay zarfında tamamla ve bana katıl! Mısır'ın fethi o zaman başlayacaktır.»
Başkumandan Sanharip, Lifer ordusunun kaçanlarından Yahuda Devletinin bütün kale, kuvvet durumlarını öğrenmişti. O da aceleciydi.
Bütün kuvvetiyle Kudüs'e saldırmak en uygundu. O-nu düşürdüğü an, diğer Yahuda şehirleri derhal teslim o-lurlardı.
Hakikaten yaz başında bu yeni ve daha korkunç A-sur ordusu Kudüs şehrinin ufuklarında göründü.
Halk artık eskisi gibi korkmuyordu.
Hazreti Allah (C.C.) m onların yardımına yetişeceğini kesinlikle biliyordu.
Yine Hazreti Allah (C.C.) bir kasırga mı, yahut başka bir âfet mi yollayacaktı?. Bunu kestiremiyorlardı.
Bir hafta sonra Kudüs şehri (Davud'un Şehri - Yerşu-alim) Asur ordusu tarafından tamamen kuşatılmıştı artık.
Yine o zamanın harp usullerine göre, Asur başkumandanı önce şehrin teslimini istedi. Bu işe kumandanlanndan Kabşeke'yi vazifelendirdi. Rabşeke surlara kadar yaklaştı yanmdakilerle birlikte. O sırada surların üzerinde Hilldye oğlu Elyakim, Kâtip Şebna ve Asafın oğlu tarihçi Yoah bulunuyorlardı.
Rabşeke kendisini tanıttıktan sonra sordu:
«Kiralınız ve peygamberleriniz nerdeler?.»
«Onlara ne diyeceksin?.»
«Biz elçileriz... Başkumandanımız Sanharip gönderdi.»
«Elçilerle görüşmeye ve büyüklerimizle aracı olmaya yetkiliyiz.»

«O halde dinleyin... Bunlan iletin, cevap beklemekte-c Rabşeke sözlerine şiirle devam etti:
Büyüklerden büyük kıral,
Asur kiralı şöyle diyor:
Ey Ydhuda kiralı,
Güveriâiğin şey nedir ki
Ona güveniyorsun?.
Teslim olup yurdunu kurtarmıyorsun.
Unutmaki senin halka öğüdün Ve savaş için kuvvetin Boş sözlerdir, ■öğrenmek istiyorum, Kime güveniyorsun da Bana karşı çıkıyorsun?.
Biliyorum,
Sen kırk kamışlık değneğe benzeyen
Mısır'a güveniyorsun
Israü Devleti gibi.
Lâkin sonlarını
Gördün onların.
Kamışlara yani Mısır'a
Kim dayanır, güvenirse,
Bedenine batar ve deler.
Fir'avn, bütün güvenenlere
Karşı böyledir.
Şimdi de can çekişiyor Asur karşısında.
Yok eğer Allahınıza güveniyorsanız,
Bilin ki Hezkiel sizi aldatmıştır.
Gerçekte kendisini
İlâh ilân etmiştir.
Başına gelecekleri görecektir.

Kısacası, gelen elçiler, daha bir çok sözler söylediler, ilhamlarda bulundular Usul üzerine ve şehrin kapı anahtarını istediler.
Haber Kıral ile Zülkifl (A.S.)'a ve mecliste bulunanlara ulaştırıldı. Verilecek cevap açıktı. Onu bildirdiler.
Kâtip Şebna surlar üzerinden haberi elçilere duyurdu:
«Peygamberimiz ve kiralımız, kan dökülmesi arzusunda değiller, dönüp gitmek sizler için hayırlıdır. Aksi halde istemeyerek savunma savaşları yapacağız. Böyle savaşlarda Hazreti Allah (C.C.! müminleri daima korudu. Yine koruyacak.»
Elçiler geri döndüler.
Fakat iki saat sonra tekrar göründüler.
Başkumandan Sanharip'in cevabını getirmişlerdi.
Bunu yine Rabşeke anlattı:
Hczckiel sisi aldatıyor.
Çünkü sizi kurtarmaya gücü yetmez.
Rabbin kurtarması da
Onun uydurmasıdır.
Gelin söz dinleyin.
Barış en iyi şeydir.
Dışarı çıkın şehirden.
Yine asmanızdan, ağacınızdan yiyecek,
Sarnıcından suyunuzu içeceksiniz.
Hangi memleketin kiralı Ve onun ilâhları. Asurun elinden Memleketini kurtarabilmişi ir. Hczekkl'c inanmayın.
Hamut üc Ârpadın İlâhları tünde?.

Sefaryaiminküerc ne oldu? Samiriyyc-'yi Asur elinden Hangi ilâh kurtardı? O halde sizin de ilâhınız Asur elinden memleketinizi Asla kurtaramayacaktır.
Bu cevap da Kıral Yoaş ile Zülkifl (A.S.) a ulaştırıldı. Hiç tartışma yapılmadan istekler ret edildi. Artık savaşılacaktı.
*** ****
Ertesi gün karşılıklı savaş başladı.
Yahuda Devletinin ikinci bir sur yapması, silâhlarını w navaş tekniğini Asur ordusuna göre tertibi, yenilemesi, ».. >U iyi olmuştu.
Sanharip, günler geçtiği halde, bir türlü sonuç alamıyor, durmadan zayiat veriyordu.
Milyonluk insan sürüsüne yiyecek, su. isterdi. Bunlar j; il tikçe azalmaktaydılar ve Asur ordusu kuvvetten bedence» düşüyordu. Pislik içindeydi.
Fakat Sanharip behemehal kazanacağından emindi... (İtti gol iğinde keyfine bakıyordu.
Belki de haklıydı kendisine göre, Kudüs'ü kuşattığı '■ I■ t Ibcttt? gün gelecek içerdekilerin yiyecekleri daha ça-luıl. tükenecekti. Yine bir gündü.
Kudüs dağlarında dolaşan ve hiç bir şeyden haberi uyan mümin bir avcı ansızın rahatsızlandı.
Bit kaç gece yıkılıp kaldığı yerden kalkamadı.
(>mı uzaktan gören yaşlı bir yolcu ilgilenip bağırdı:
- Ey oğul, senin derdin nedir?.s . 1 tastayım. >••
- Anlat nasıl bir hastalıktır bu?.»

«Yanıma gel de anlatayım. Bana belki yardım edebilirsin.»
İhtiyar yolcu üzülerek cevap verdi:
«Bunu isterdim. Lâkin halinden hastalığımn bulaşıcı olduğuna hükmettim. Böylesini görmüştüm. Konuş sen.»
Genç avcı hastalığının durumunu açıkladı.
İhtiyar yolcu hükmünü verdi:
«Senin derdinin adı vebadır.»
«Veba mı?. Nasıl şeydir o?. Hacı yok mu?.»
«Hayır...»
«Demek öleceğim?.»
«Evet.»
İhtiyar, bu cevaptan sonra bir atasözünü hatırlattı*
Her yeryüzünden göçen
Geridekilere
Ya hayır veya şerre
Hizmet eden
Miras bırakır.
Senin dağarcığında ne var t Bana söyle de Arkandan vasiyetini Yerine getireyim, Huzuruna kavuş.
Avcı cevap verdi:
«Hiç bir şeyim yok... Zaten kimsesizim.» İhtiyar yolcu güldü: «Sen Yahudalı bir müminsin.» «Evet.»
«Arkanda bırakacağın mirastan habersizsin.» «Yok diyorum.»
«Var ey oğul... öyle büyük bir mirasın var ki, o mirasla Yahuda Devleti kurtulur, Asur devleti yıkılır.»

«Bir şeyler mi oluyor yoksa?.»
«Oluyor... Bir az daha ilerlersen neler olduğunu gö-■ m iin. Asurlular tekrar geldiler ve Kudüs'ü kuşattılar. Hnı bu gece gayret göster ve Asur ordusu arasına sokul, l'hı büyük mirasın olan Veba hastalığını onlara serp. Yalı m la'yı kurtar. Nasıl olsa öleceksin, Asur ordusu da öl-
Mn.»
İhtiyar yolcu gözden kayboldu.
Hasta avcı, o gün geceye kadar yattığı yerde inledi, fakat ihtiyarın sözleri aklından çıkmadı bir türlü. Gece bir az derman bulunca, kâh yürüdü, kâh süründü ve Asur ordusu araşma sızdı. Sabaha doğru da orduda can verdi. Asurlular onun ölümünden şüphelenmediler
Esasen önlerini görecek halde değildiler.
Böylece Asurlulara veba hastalığı hızla bulaştı.
Her *gün* yüzlerce insan ölüyordu.
Başkumandan bunu, bazı insanlarm yola ve harp zah-ıiM'tlerine dayanamadıklarma veriyor, yine keyfine bakıyordu. Kuşatmanm dört haftası tamamlanmıştı.
Fakat Asur ordusu henüz birinci surda bile gedik açamamıştı.
Yine Kudüs dağlarında o sıralarda bir değirmenciyle kızı yaşamaktaydılar. Bir akşam değirmene gelen oldu.
Değirmenciyle misafir yemek yediler, sonra sohbete ılnldılar. Tabii ilk açtıkları mevzu Kudüs kuşatmasıydı.
Sonun nasıl biteceği ve zamanı hakkında uzun zaman tartıştılar.
Değirmencinin kızı, onları yatağından dinlemekteydi.
Misafir şöyle dedi:
«Bence yapılacak iş hileye, fedakarlığa baş vurmak-lır Bir güzel kızın canını horlamasıyla her şey biter. Davud'un Evi kurtulur.»
«:Neden?.»

Misafir açıkladı:
Düşün bir az.
Bütün canlıları hayalle.
ölmelerine
Çok kere
Kollarının, ayaklarının kesilmesi,
Karınlarının deşilmesi yetmez.
En kısa ve doğru yol Başlarını koparmaktır. . Bir kaç zıplama, tepinme Ve nihayet kan boşanması. O kadar.. Artık canlıda hayat arama.
Ordular da öyledir.
Bir devletin kanıdırlar.
O ordunun başı kesilirse,
Kan durmaz artık...
Yani askerler
Kaçabildikleri kadar kaçarlar.
Değirmenci doğruladı:
«Haklısın...» dedi. «Ancak bunun canını vermeye hazır bir kızla ilgisi nedir?.? Misafir açıkladı:
«Duyduğuma göre, Asur ordusu başkumandanı San-harip sefih bir adammış. Kudüs'e girebilsem. Bunu haber vereceğim. Elbette öyle kahraman bir kız çıkar ve San-harib'i cam bahasına öldürür.»
Misafir, ertesi sabah gitti ama, değirmencinin kızının gözüne uyku girmedi.
Çünkü İsrail Devletinin imhası sırasında Asurlular annesini öldürmüşlerdi. Baba kız kalıp buralara kaçmış-

lıır, değirmen kurmuşlar, dört yıldır, geçimlerini sağlıyorlardı. Her ikisi de mümindiler.»
Kız, daima annesini düşünür.umıtmaz, ağlardı.
Eğer Asurlular Yahuda'ya girerlerse, daha yüzbinler-<v kız hem ırzından olacak, hem anasız, babasız, kardeş-■iz kalacaktı. Bildiğine göre pek güzeldi o.
Nihayet bir yarım yüzyıl yaşamak için Yahuda Devle-lim* yapılacak bu büyük hizmet fırsatı kaçırılır mıydı?..
Kız karar verdi fırsattan faydalanmaya.
Ama nasıl yapacaktı bunu?. Düşündü, çok düşündü.
İkindiye doğru buldu.
Babasının değirmeni tamir etmesinden faydalanıp yeni elbiselerini giydi, sepetini aldı. Dere boyunca aşağılara indi. Soyunup yıkandı. Tarandı, süslendi.
Orada bildiği en güzel dağ yemişlerinden topladı, sepetin bir tarafına koydu. Diğer tarafına da çiçek doldurdu. Gün batmasına yakın Asur Devletinin ordugâhmday-<lı. Onu gören subay ve askerler etrafını sardılar.
Kız, başkumandanı görmek istediğini söyledi.
Mecbur kalıp ona götürdüler.
Başkumandan Sanharip, çadırının önünde içki içiyordu yine. Kızı karşısında görünce, gözlerine inanamadı.
Oturttu. Konuştular:
«Beni mi görmek istemişsin?.»
«Evet, sana kırlardan en güzel yemişler ve çiçekler topladım.»
«Niçin?...»
«Çünkü sen bir kurtarıcısın.»
«Kimi kurtaracağını?.»
«Memleketimi..»
«Kimlerden?...»
«Bizi ilâhlarımızdan edenlerden. Sen görmedin. Daha birkaç sene önce Yahuda'nın her tarafında, altm, yakut

ve zümrütle işlenmiş ilâhlarımız her tarafı süslerlerdi. Onlardan eser kalmadı... Bir yeni moda çıktı, hayale kapılıp görünmeze tapıyoruz.»
Kız böyle söylüyordu ama için için de Allah'a yalvarı-yordu:
«Ey Allahım, beni affettin mi? Niçin böyle konuştuğumu benden iyi bilirsin.»
Başkumandan Sanharip gülüyordu. Pep memnun olmuştu. Sordu:
«Sen niçin şehirde değilsin?.»
«Babam öyle bir şehirde yaşamak istemedi. Dağa çekildi, değirmencilik bahanesiyle put yaptı, tapıyoruz.»
«Bana geldiğinden haberli midir?.»
«Kendisi gönderdi... Hasta olmasa gelecekti.»
Sanharip artık kıza sahip olmaktan başka hiç bir şey düşünmüyor, yanında alakoymak için bahaneler araştırıyordu. Kızm ağzını yokladı:
«Hava karardı, seni askerlerimle babana yollarım. Fakat yarm yine bunlardan isterim. Babana da söyle yakında şehre dönecek ve dilediğiniz ilâhları göreceksiniz.»
Kız başım önüne indirdi.
Başkumandan Sanharip ilgilendi:
«Niçin öyle üzüldün, iç geçirdin?.»
«Çünkü ben artık değirmene dönemem.»
«Neden?.»
«Babam son nefesindeydi beni yollarken ve Asur ordusunda kalmamı istedi. Ne olur beni yollamaym. Ben genç bir kızım ama, verilecek her işi yaparnn.»
Başkumandan Sanharip'in gözleri parladı.
Emrini verdi:
«Peki, artık burada kalacaksın. Bana hizmet edeceksin.»
Sanharip ile kız gece çadırda beraber yemek yediler.

Sanharip, hizmet edenleri savdı. İyice sarhoştu.
Kızın karşı durmayacağını bildiğinden onu yatağına götürdü, çadırın kapısını kapattıktan sonra.
Kız vakit geçirmedi, Sanharip'in yatak hançerini aldı ve sırtına batırdı.
Hiç bir şey olmamış gibi, çadırdan çıktı.
Saklana saklana dağa ulaştı.
Babası değirmen önündeydi, kızının geldiğini görünce ayağa kalktı ve sordu:
«Neredeydin?... Beni korkuttun.»
«Geceki misafirin aradığı kahraman kızın görevini yaptım.»
«Ne diyorsun sen?.»
«Gerçeği?...»
«Yani Başkumandan öldü mü?..»
«Öldü... Hem annemin intikamını aldım, hem Yahu-da'daki bütün insanları kurtardım.»
«Allahımıza binlerce şükür ki, bunu sana ilham etti.»
(Olay başka çeşit de anlatılır.)
*
Ertesi sabah, Başkumandan Sanharip'in öldürüldüğü ordu içinde çabuk yayıldı.
Yerine vekalete kalkışanlarrhiç kimse dinlemiyordu.
Hele veba hastalığı tam hükmünü sürdürüyordu.
Asur ordusunda bir korku ve panik havası başlamıştı. Nitekim, önce oralara yerleşmeye gelen halk kabile kabile geriye kaçtılar. Sonra ordudan başladı uzaklaşmalar..
Hafta geçmeden Sanharip'in milyonluk insanları yan yarıya savaştan ve hastalıktan kırıldıktan sonra Yahuda başşehri Kudüs'ün kuşatmasmı kaldırmış, yıldırım hızıyla sekilip gitmişti.

Bunların arasında Babil valisinin oğlu Buhtunasar **da** vardı.
(Kitapların kimi böyle derler. Kimi Kızan Sanharip'i öldürmesini yazmazlar. Sanharip'in de çekildiğini söylerler. Kimi de gerek Sanharip ve gerekse **Buhtunnasar'ın Ya-huda kuvvetleri tarafından esir alındıklarım, fakat ilerdeki savaşlarda örnek olsun diye bırakıldıklarım yazarlar. Lâkin çoğunluk anlatılanlar fikrindedirler.)**
Her neyse.
Sanharip ordusunun başına gelenler, Mısır'ın Nü boyundaki Asur hükümdarına ulaştırıldı.
Asur hükümdarı esasen ilerlediği yerde çivilenip kalmıştı Artık aklında Mısır fethi yoktu.
Kendi tahtını, tacını düşünüyordu.
Çıkacak iç kargaşalıkları bastırmak uğruna hızla geriye çekildi ve Ninova'ya ulaştı. Fakat olan olmuştu.
Valiler ve halk olaylardan memnun değildiler.
Bilhassa Babil valisi ve Irandaki Medye valisi isyan ettiler, birlikte hareket edip Ninova'yı kuşattılar.
Pek kanlı çarpışmalar sürüp gitti.
Nihayet Medya ve Babil orduları Ninova'ya girdiler. Şehri yakıp yıktılar. Bir daha onarılmaz hale getirdiler.
O yıl Hicretten önce 1234 (M.ö. 612) yılıydı.
Asur canavarı başka yiyecek bir canavar bulamayınca kendi kendini yemişti.
Yani Asur Devleti artık haritadan silinmişti.
Yerine iki yeni devlet kurulmuştu. Bunlar eskiden de var olan sonra Asurlularla birleşen Medya ve **Babilliler (Geldaniler - Kaideliler)** di.
Medya Devletine Asurun şimdiki Iran toprakları kaldı. Babil Devletine ise bu topraklar dışındaki batı toprakları düştü. Babililerin başşehri Babil oldu.
Devleti kuran Buhtunasar'ın babasıydı.

****

Kısa zamanda vefat etti.
Buhtunnasar onun yerine hükümdar oldu.
Elbette aklında birçok şeyler vardı ama, bunları ileriye sakladı! Önce imar hareketlerine girişti Babil'de ve dışındaki şehirlerde.
Mısır ise, Asur ordusu çekilince, derin bir nefes almış, eski topraklarını kazanmıştı... Yahuda Devletiyle yine sınırlı olmuştu.
Fakat halkı bile değiştirilen israil Devletiyle, o çevredeki küçüklü büyüklü kırallıklar yine Babil hakimiyetin-deydiler. Bunlardan ancak Yahuda Devleti müstesnaydı.
Yahuda Devleti iki üç ay arayla Asurlulara karşı iki zafer kazanması karşısında ne yapacağım, nasıl sevineceğini bilmez bir haldeydi.
Bu da ayrı bir kargaşalık demekti.
Hazreti Zülkifl (A.S.), kıraldan meclisin toplanmasını diledi.
Meclis toplanınca ortaya bundan sonra Yahuda Devletinin izleyeceği yolun ne olacağı atıldı.
Bir karara bağlanamadı. Ancak Hazreti Zülkifl (A.S.) in ikazıyla, derhal savaş alam onarıldı.
Bilhassa veba salgınından ölenler üzerinde önemle duruldu. Böylece kısa zamanda hastalığın yayılması önlendi. Aradan bir ay kadar zaman geçince, Mısır ve Babili-lerden yani Fir'avn ile Buhtunnasardan elçiler geldiler.
Her iki devlet de barış istiyordu.
Yahuda devleti bunu beğendi ve kabul etti.
O zaman toplanan ikinci mecliste bazı kumandanlar kısır görüşleriyle tekrar israil Devletini kurtarmayı ileri sürdüler.
Artık orada kendi soydaşlarının yaşamadığı hatırlatılınca, hiç değilse Allahm kendilerine vaad edip verdiği toprakları kurtarmayı istediler.

O zaman Hazreti Zülkifl (A.S.) bazı hatırlatmalar
yapmak zorunda kaldı. Bunlar şunlardı:
«Ey Yahudahlar!... israil Devleti helak oldu. Biliyorum dört yıldan beri aynı kardeş çocukları olduğunuzdan üzgünlüğünüz sürüp gidiyor. Lâkin size kaç kere söyledim ki bu Allanın bir gazabıdır ve şimdilik bu gazabdan Yahu-da Devletini ayırmıştır. Amelimize dikkat buyurur. Allanın emir ve yasaklarına uydukça bu gazab gecikecek ve nihayet üzerimizden kalkacaktır. Ama zamanla şımarıp, eskiden yaptığımız gibi, sapıtırsak, gazab derhal gerçekleşecektir. Babil'in ve Mısır'ın barışa yanaşmalarına kanmak, aldanmak, doğru değildir. Onlar yaralarını sarmakla, iç huzursuzluğu gidermekle uğraşıyorlar şimdi. Biz jıe yapacağız?. Onu konuşacağız ve tatbik edeceğiz. Ancak İsrail Devleti topraklarını ele geçirmeyi aklınızdan çıkarın. Bu davranış, üzerimize tekrar canavarları çekmek o-lur.»
Meclis dağılırken durdu Hazreti Zülkifl (A.S.) ve geriye dönüp sordu:
«Asur Devleti, bu kadar yüz yıldan sonra, neden yıkıldı gitti acaba?.»
Bazıları: «Başından büyük işlere kalktı...» dediler.
Hazreti Zülkifl (A.S.) doğruladı: , «Her millet öyledir. Ama kim yaptırdı bunu?. Elbette Hazreti Allah (C.C.). Orada, peygamber amcam oğlu Hazreti Yunus'tur. Senelerdir uğraştı, doğru yolu gösterdi. Dinlemediler. Yunus da benim gibi, kavminin gazaba uğramasını gözleriyle gördü. Acı acı yaşadı. Onun için en önce yapacağımız işler halkın bir daha sapıtamayacağı tedbirleri almak, çareleri düşünmek ve bunları tatbik etmektir.»

(\TH) KABUĞU TIRNAKLANAN ÇIBAN

Hazreti Zülkilf (A.S.) aynı sözleri eskiden de söylemiş, tutulacak yolu göstermişdi. Esasen buna göre amel ediliyordu.

Yahuda'nm sapıklıktan doğru yola çıkarılışı üzerinden ne geçmişti esasen!.. Nihayet dört yıl.

Bu dört yıl içinde hatırlanacağı üzere çok önemli şeyler yapılmıştı.

1. Mescid-i Aksanın ibadete açılışı.
2. Tevrat levhalarının tekrar okunup nerdeyse unutulacak hükümlerinin tatbiki.
3. İlerdeki nesilleri şaşırtmamak için şimdiki neslin en küçüklerine Tevratı ezberletmek.
4. Din bilginlerinin çoğalmasma önem vermek.
5. Yahuda şehirlerinde tam ileri bir savaş sanayii kurmak. Kaleleri onarmak, silâhlan yenilemek... Orduyu bunlara göre hazırlamak.
6. Günlük yaşayışın her kolunda adalet, eşitlik ve hakkaniyetle iş görmek.
7. Yahuda Devletinin komşu ve dış ülkelerde yaptığı ticaret sebebiyle gelip giden kervanlara sapıklık yükleri yüklenmemesine dikkat etmek.

8. Her ne kadar bütün putlar ortadan kaldırılıp eritil-mişse de evlerde gizliden gizliye yine putlara tapıl-masmı önlemek. Çünkü (alışmış kudurmuştan beterdir) sözü hatırdan çıkmamalıydı. Şimdiki onbeş ve yukarı yaştakiler tehlikeliydiler.
9. Ve nihayet ard arda kazanılan iki büyük zafer.
Hazreti Zülkifl (A.S.)'ın tedbirlerine karşı ne o zaman, ne şimdi karşı çıkan bir âlim, veya idareci yoktu. Aksine hepsi ona yardımcı olmak, işini kolaylaştırmak için çırpınıyor, gecelerini gündüzlerine katıyorlardı.
Buna rağmen ortada bir gerçek vardı.
Yahuda Devletinin şu anlardaki zafer sarhoşluğu.
Bu zafer sarhoşluğu onun için en zayıf andı.
Sanki sapıklıkla doğruluk arasındaki bir geçitten yürüyecekti... Her an yalpalayıp istenmeyen yere, sapıkhğa, düşmesi mümkündü.
Bir de Yahuda Devleti böyle bir durumdayken, ondan öç alacakların hazırlıkları önemliydi.
Elbette bunların başında Babililerin (Geldanilerin) hükümdarı Buntunnasar geliyordu.
O Buhtunnasar ki, savaş sırasmda yenilmiş ve kaçmıştı. Hattâ bazı haberlere göre esir edilmiş, sonra canı bağışlanmıştı, olanları nasıl unutabilirdi?. Gerek onun gerekse Mısır'm barışma ellerini uzatmalarına inanmak, sürüp gideceğini sanmak, asla doğru değildi.
Bir de dört yıla yakm zamandan beri hapislerde bekleşen, putların idarecileri kâhinler vardı... Ne olacaktı bunlar?. Hayatları sonuna kadar bekletilecekler miydi?. Yoksa smır dışı mı edileceklerdi, yahut devlet içinde yaşamalarına izin mi verilecekti?.
O günlerde zafer şenlikleri sürüp giderken, bir genel af düşünüldü. Bu arada kâhinlerin durumu tartışıldı. Bir hükme bağlanamadı durumları. Nihayet onlar da serbest

bırakıldılar. Dileyen gidecek, düeyen sapıklığı bırakıp devlet içinde mümin kardeşleriyle yaşayacaktı. Böyle bir karar alınmasında bilhassa Kıral Yoaş'ın şu ilhamı tam tesirini göstermişti. Çünkü Hazreti Zülkifl (A.S.) kesin bir vahy almadığından Kâhinler için yapılacaklara karışmamıştı;

Onlar yarasa asmanı Birer ku§ olmaya özendiler, Şenlik bir ülke, Sağlam halk değil.
Harabelikler ve dertliler Olsun istediler.
Tarla korkuluklarına benzeyen Putlarını göstere göstere, Herkesi ürkütüp yildırdılar. Muratlarına ermeleri gecikmedi, Memleketler harabelik oldu, İnsanların kan emer gibi, Zenginliklerini emdiler.
Onlar keyiflerince ya§adı, Halk ezile ezile süründü.
Lâkin sonları geldi. Şimdi hepsi vicdanları gibi kara Zindanlarda kör kör bckleşmekteler. Onları görmemekle beraber, Temize çıkan kalbimiz, Feryadlarından ve kokularından Devamlı rahatsızdır.
Biz neden çekiniyoruz artık f. O büyük inanç esaretinden Kurtulmak uğruna

Neler çektiğimizi biliyoruz. Tekrar bizi sapıkhk zincirlerine Vuracak halde değiller. Kuvvet ile devlet bizdedir. İllet ve zayıflık onlardadır. .
Zindanlarımızda hiç kimse Olmasın istiyorum. Kapıları ardına kadar açılmalıdır, îman taşıyan yürekler devletinde Zindanların varlığı yüz kızartıcıdır.
Evet, onları çıkaralım, Dileyen bize katılsın, Dileyen uzaklaşsın ülkemizden. Yeter ki yarasalar dolu Zindanlarımızın varlığını düşünüp Neşemizden olmayalım.
ivıral xoaş'm bu ilhamı elbette insanca ve samimiydi Fakat acaoa kâhinler kadrini bilecekler miydi *t* .asla!.
Onlar da öc almak için şimdilik el etek öpmekle işe başladılar. Halbuki zindanda affa uğrayacaklarını haber aldıkları anda, yer yer bir araya gelip yapacaklarını planlamışlardı.
Bir kısmı mümin hüviyetine girecek, alttan alta henüz put saltanatının günlerinden kopamayan, yeniliğe doğruya ayak uyduramayanları tahrik edeceklerdi. Diğer Hir kısmı ise dışarıya gidip aynı maksat için çalışacaklardı.
Saçları, sakalları ağarmış, sırt ve göbeklerini süpüren bu insan kılığmdaki ihtiras devleri yüzyıla yaklaşan hayatları boyunca hem görerek, hem kendilerini yetiştirenlerden öğrenerek çok şeyler edinmişlerdi.

Meselâ şu sürdürülüp giden zafer sarhoşluğu, şenlikler, gelip geçiciydi.. Az sonra unutulacak, yerini yine geçim derdine, sen-ben kavgasına bırakacaktı.
işte Yahuda Devletini dıştan öc alacaklarla birlikle içten yıkmak isteyen bir tehlike de buydu.
Nitekim Hicretten önce 1238 (MÖ. 612) yılında zafer kazanılması peşinden bu kâhinler zindandan boşalınca, karar verdikleri gibi plânlarım uygulamaya koyuldular.
Onlara göre, Yahuda Devletini diledikleri gibi sömürmek için daima yaralı olması şarttı.
Dört yıldan beri Devletin yaraları yapılan tedavilerle kabuk bağlamaktaydı. Gecikmek asla doğru değildi. Bu yaraların kabukları sertleşir ve iyice yaralar kapanırsa, iş işten geçerdi. Yaralar hemen kabuksuz bırakılmalıydı.
Yani kabuk tırnaklanmahydı...
Onlar bu tırnaklar olacaklardı.. Pençelerini uzatacaklar ve eski emdikleri kanlar akana kadar yara kabuklarım tırnaklayacaklardı.
Onlar için en küçük olay büyük fırsattı.
Biliyorlardı Hazreti Zülkifl (A.S.) m yapmak istediklerini. Ona bir nesil yetişecek fırsatı bırakmayacaklardı. Muvaffak olacaklar mıydı?. Hiç şüpheleri yoktu;
Onlar Israiloğullarınm ne türlü insanlar olduklarından haberliydiler. Menfaatinden başka şey düşünmeyen onların bu uğurda .yapmayacakları yoktu..
Eğer şimdilik Mümin oimuşlarsa, bu da can korkusuzdandı. Lâkin artık o korkulu günler geride kalmıştı.
Kâhinler, Babililerin casuslarıyla elele verdiler.
Önce hepsi tam has bir kul görünüşünde ortalarda gezindiler. Eski durumlarım kendilerine hatırlatanlara, çekinmeden: «Putlara hizmet etmek alnımıza yazılan en büyük kara yazıynuş.» demek cesaretim gösterdiler. Ma-bedlerin devamlı misafirleri daima onlardı... Tevratın ya-

sak hükümleriyle emirlerini bilenler bile. Böylece en büyüğünden en küçüğüne kadar halkı kandırmada muvaffak oldular. Artık onlara hiç kimse eski hayatlarını hatırlatmıyordu, böyle bir hayat yaşadıklarına inanmıyordu bile.
Böyle bir vasatta, Yahudahlar büsbütün gevşediler.
Babil hükümdarı Buhtunnasar da aynı yumuşak eldivenli elini çekmemişti Yahuda Devleti üzerinden. Çünkü henüz durumunu kuvvetlendiriyordu yeni kurduğu devlet içinde.. Kısacası sınırları çevreleyen dağlardan da barış türkülerinden başka şarkı duyulmuyordu.
Bütün Yahuda şehirlerinin kalekapılan gece gündüz ardına kadar açılmış, yeryüzünün her tarafından ticaret kervanları akın etmekte ve yükünü boşaltanlar, başkalarını alıp gitmekteydiler. Yahudah tüccarlar da bu işlerde baş rolü oynuyorlardı.
Onlar, esasen 'yaratılıştan, tüccar doğarlar, hilelerini bilir, yahut icat ederler, devamlı kazanırlardı. Her türlü hükümdarlık gelip geçiciydi ama, servet üzerine kurulan hükümdarlık öyle değildi. Onun karşısında dize gelmeyecek devlet yoktu.
Meselâ yıkılan îsrailoğullarından ta Asya ortalarına kadar sürülenler, yahut İsrail topraklarına yerleşenlere köle yapılanlar, üç dört sene içinde bu yoldaki kurnazlıklarını göstermişlerdi. Hemen hemen hepsi sahiplerinin yardımcısı olmuşlardı. Doğudan alman haberlere göre, oralara giderlerden valilerin, sararların maliye işlerini yürütenlerin çoğunun Yahudi olduğu öğrenilmişti.
Böylece kışa girildi.
Kış, işlerin azaldığı, buna karşılık yer yer dedikoduların çoğaldığı mevsimdi.
Yahuda Devletinde kalan ve sözde mümin olan kâhinler, sanki bilmiyorlar gibi öğrenmek istediler, böyle dedikodu toplantılarında: «Putlara ne oldu?..»

Dinleyenler şaşırdılar, sertlikle karşılık verdiler: «Putlara mı?. Ne demek istiyorsunuz?.» «Yani nereye kaldırıldılar?.. Biz onları iyi biliriz. Hepsi som altmdandılar. Yakutlarla, incilerle, zümrütlerle işlenmişlerdi. Bu sırada devletin çok işine yararlardı. Bizce onları devlet derhal eritmeli ve Yahuda Devletinin menfaati için kullanmalıdır. Meselâ komşu düşmanlarımızın sapıklıktan kurtarılması böylece mümkün olabilir.»
«Onlar paraları alırlar, yine bildiklerini okurlar.» «Onu demek istemedik. Yahuda Devletinin daima a-yakta durabilmesi, hattâ Hazreti Süleyman (A.S.) devrindeki sınırlara sahip olabilmesi için, komşu devletlerin her cihetten zayıf ahlâklı olmaları gerekir. Birbirleriyle savaşmaktan baş kaldırmamalıdırlar. Biz üstün yaratıldık, hem de nasıl üstünî. O paralarla burada bir çok sefahat malzemesi yapar o devletlere satarız. Hem daha çok zengin oluruz, hem onları öyle bir sefahat bataklığında çır-pmdırır dururuz.»
Kâhinlerden birisi fikirlerini kuvvetlendirmek için bir atasözü yerine geçecek ilhamı da hatırlattı:
Bana bir çocuk ver, Dilediğin kalıba sokayım. Çocuk çamurdan bir yığındır. Şekil vermek ustanın elindedir.
Zevk ve sefa.
Sefahatin türlüsü,
Hele sapıklık,
En büyük bulaşıcı hastalıktır.
Ona tutulanlar Nesilden nesile Dertleri devrederler..

Ta ki o devlet halkının Sığındıkları çatı çökene kadar Sürüp gider..
Dinleyenler bu kâhine hak verdiler ama- birisi olanları anlattı, sanki bilmiyorlarmış sanarak:
«Biz o putları erittik ve altınları harcadık.»
«Nasıl?..»
«Yahuda Devletindeki kaleler nasıl onarıldı, yeni silâhlar ne ile yapıldı, düşünsenize.»
«Demek onlara verdiniz?»
«Evet.»
«Dışarıdan mı tuttunuz ustaları, ırgatları?..»
«Hayır, Yahudalı kardeşlerimizdir
Kâhinler dudak büktüler.
Yine birisi istediği fiti attı ortaya:
«Garip şey, Devleti korumak için o devletin halkı parayla çalışmış, sanki kurtarılacak o halk değilmiş gibi. Yazık edilmiş altınlara.»
«Oldu bir kere.»
«Kimbilir altınlar nasıl savrulup saçılmıştır?. O halde öyle bir yoldan zengin olanlar pek çok... Yazık yazık!..»
Böyle konuşan kâhinler kendi put devirlerinde halkı nasıl soyup soğana çevirdiklerini unutmuşlardı. En garibi de bunu onlara hatırlatan çıkmıyordu.
Böylesi ve benzeri dedi kodular, saraya ve Hazreti Zülkifl (A.S.) a bile ulaştı.
Zülkifî (A.S.) diğer devletlerin ahlâkını bozarak, rahat yaşama fikrim derhal ret etti.
«Bunlar nasıl sözler, fikirler?» dedi. «Hazreti Allah (C.C.) her millete peygamberler gönderir. Ahlâklarını tamamlamak için. Biz ise keyfimize bakalım diye ahlâkları büsbütün bozma yolunu seçmek istiyoruz. Hayır, böyle şeyler müminlere yakışmaz.»

Ama bü zehir gibi tohumlar ekilmişti bir kere. Mey-vasmı vermemezlik edemezdi.
Halk yer yer söyleniyordu eline fırsat geçtikçe ve zenginleri görüp kıskandıkça:
«îşte putlardan mirasa konanlardan biri daha.»
Onu avutan çıkıyordu: Kâhinler dudak büktüler.
Yine birisi istediği fiti attı ortaya:
«Garip şey, Devleti korumak için o devletin halkı parayla çalışmış, sanki kurtarılacak o halk değilmiş gibi. Yazık edilmiş altınlara.»
«Oldu bir kere.»
«Kimbilir altınlar nasıl savrulup saçılmıştır?. O halde öyle yoldan zengin olanlar pek çok.. Yazık yazık!..»
«Putlar bizim ortak bağışlarımızla yapılmıştı. Onlar da hepimizin hakkı var.»
«Evet var... Bu zenginlerden gasbettikleri malımızı alacağız.»
Dışarıya giden ve gelen kervanlar da başka zehirler taşımaktaydılar. '
Malını satıp dönen bir tüccar ekseriya üzgün görünüyordu. Sebebini soranlara kestirip atıyordu:
«Hiç..»
«Hiç olur mu?.. Görünüşe göre malını değerinden üstün satmışsın. Lâkin yine dertlisin.»
O zaman tüccar açılıyordu:
«Gittiğim şehirlerin meydanlarım seyre doyamadım.»
«Ne vardı ..»
«Her çeşit hayvanlardan büyük büyük, ustaca yapılmış putlar.»
«Bunlar vaktiyle bizde de vardı. Başımıza gelenleri unutmadın sanırım.»
«Onu demek istemedim. Güzellikten, haşmetten bahsettim. Bizim o eski put meydanlarımız şimdi hayvan pis-

likleriyle bir çöplük olmuş. Neden Yahuda Devletine girip çıkanlar bizi ayıplasınlar?..»
«Ne yapabiliriz?..»
«O meydanları temizler, tapılacak put yerine abideler çıkarırız.»
Başka bir tüccar ise dertleniyordu : «Kervanlarla ner-deyse seyahate çıkmak istemiyorum.» diyordu.
«Niçin?.» diye soranlara anlatıyordu :
«Her kervanın ve mal sahiplerinin birlikte götürdükleri putları var. Sık sık çıkarıp tapıyorlar. Ben kendi ibadetimi yaparken, alay ediyorlar.»
«Ne diyorlar?»
«Görünmeyen biri nasıl ilâh olurmuş?.. Ben deliymi-şim. Hattâ malımı bile almak istemiyorlar çok kere.»
Başka bir tüccar güldü. «Sözde İsrailoğlusun, zeki, hi-lekâr, kafası çalışır, büinirsin.. Benim gibi yap, benim gibi.» dedi.
«Sen ne yap^orsun?..»
«Seyahate çıkarken, mallarım araşma put saklıyorum. Yolda onlara uyuyorum. Yahudi olduğum halde, putlara taptığımı görenler, hem beni takdir ediyorlar, hem malımı üstün fiatla alıyorlar. Burada evime misafir ettiğim zamanlarda da aynı yolu tutuyorum. O put toplama senesinde iyi ki putlarımdan birkaçını saklamışım. Şimdi işime yarıyor. Senin yok mu?..»
«Var..»
«O halde ne duruyorsun?.. Onlardan faydalan. Bunda sapıklık, Allah'ı inkâr yoktur. Aracılıklarıyla fazla kazanmak, horlanmamak vardır.»
O kış sürüp giden bu tartışmalar, artık yaza çıkılırken, elle görülür, gözle tutulur bir hal aldı. Muhafızlar tarafmdan evi basılan, dükkan, veya kervandaki eşyaları ihbar üzerine araştırılan bir kimse şöyle deyip kurtuluyordu :

«Onları kendim yaptım.. Dışarıya satıp para kazanacağım.»
Başta Hazreti Zülkifl (A,S.) olmak üzere ilim ehli-nin öğütleri kâr etmiyordu artık bunlara.
* * *
Yıllar hızla birbirini kovalamaya başlamışlardı.
Can korkusundan doğru yola yöneldiği sanjlan Ya-hudaîılar, gizli sürdürdükleri put sevgisini, artık açık açık tekrar yâd etmeye, bunu gerçekleştirmek sevdasına kapıldılar.
Sanki Hazreti Musa (A.S.j uı Israiloğullarını Kızıl Deniz'den geçirip çöle ulaştırdığı zaman aîtm buzağı yapma hevesi gibiydi bu halleri. O zaman Hazreti 'Allah (C. C.) İsrailoğullarma çölde kırk yıl kalmak cezası vermişti. Şimdi ise İsrail Devleti örneğine bakılırsa, bu ceza artık bir gazap halini alacaktı ileri giderlerse.
Dünya nimetleri uğruna sapıklığı tercih edenler, dış düşmanların emellerine âlet olduklarım bile bile inatlarından dönmüyorlardı.
Kâhinler pek memnundular durumdan.
Gün geçmiyordu ki şehirlerin meydanlarına geceleri putlar dikilmemiş olsun. Sabahleyin devri3[r]eler bunları görüyorlar, kaldırıyorlardı ama, yapanlar sorulduğu zaman onları ele vermiyorlardı.
Hazreti Zülkifl (A.S.) çok günlerini Mescid-i Aksada geçirirdi. Bir kaç, günlüğüne ayrılmaya kalksa, döndüğünde mescidin dıvarlarına resimler işlendiğini görürdü. Dikkate şayan olanı da gerek dikilen putlar, gerekse bu resimler Babililerinki gibiydiler.
Araştıra araştıra, Hazreti Zülkifl (A.S.) nihayet mescid'e hangi yoldan girilerek resimlerin yapıldığını buldurdu. Mescid'in dıvar altından gizli bir yol açılmıştı. Onu kapattırdı, bu suretle mescidin lekelenmesi önlendi.

Hazreti Zülkifl (A.S.) ilk düşüncesinden dönmemişti.
Bütün kuvvetini çocuklar ve gençler üzerinde toplamıştı ve bunu Yahuda Devletinin her tarafında sürdürüyordu.
Altı ile on beş yaşlan arasında olan bunlar, tam manasıyla din öğreniyorlar ve ilerde Yahuda Devleti için bilgin yetişiyorlardı. Onbinlerin üzerindeydiler.
Lâkin yüzbinleri aşan gizli sapık çocukları yanında bunlar pek azdılar. Mümin görünen sapıklar, muhtelif bahanelerle çocuklarını derslere göndermiyorlardı.
Dünya malından başka şey düşünmeyen ve yaptıklarıyla sanki rahat, huzur göreceklermiş gibi düşünen bunlar bir an olsun akıllarını başlarına toplanıyorlardı.
Onlar için en önemli sebep, eğer müminlere uyarlarsa, mallarının satm alınmayacağı, hiç bir pazarda müşteri bulamayacağıydı.
Yalnız Hazreti Zülkifl (A.S.) değil, kıral Yoaş'm (ki
0 da Yermiya gibi bir veli mertebesinde olduğu halde Eş'-iya lâkabı altında peygamber bilinirdi) öğütlerine, dış düşmanların ilerde neler yapacaklarına dair açıklamalarına önem vermiyorlardı.
Yahuda Devleinıi dağ-taş, dore-tene dolaşmaktan bıkmayan Yermiya da aynı durumdaydı ve gittikçe horlanması artıyordu.
Fakat o. nasihit ediyor ediyor, sonunda gözlerini kapatıyor ve sanki Yahuda Devletinin başına gelecekleri görerek, yıllardır sürdürdüğü mersiyelerinden birisini ilham-
1 anıyordu.
Halk bu mersiyeleri güzel söylendiği, gönüllerini ok-şadığı, için önce ses çıkarmadan dinliyorlardı : *Ey bütün sizler, yoldan geçenler Sizin için bunlar bir şey değil mi? İyi bakın da görün.*

Başıma getirilen dert gibi Bir dert var mı?
O dert ki, Allah gazab gününde Onunla beni cezalandırdı. Kemiklerimin içine\ Yukardan ateş saldı.
Ayaklarım için ağ serdi, Beni yüz geri etti.
Artık ben harab oldum. Bütün gün baygınım. Günahlarımın boyunduruğu O'nun emriyle bağlandı.
Onlardan örgüler yapıldı, Boyuna geçirildi Ve benim kuvvetim tükendi. '
AUahım, karşı durmağa
Gücümün yetmeyeceği ellere
Beni verdi.
Kuvvetli adamlarım hiç oldular,
Gençlerim düşmanlar tarafından
Kolayca kırıldılar.
Ere varmamış kızlar
Sanki değirmen taşı arasında çiğnendiler.
Ben bunlara ağlıyorum, Gözüm, benim gözüm. Yaşlar döküyor. Çünkü bana can veren kudret Artık bana kırgın ve uzak. Oğullarım harap oldular. Düşman muzafferdir.
— 169

Dinleyenler, ilhamın şiir etkisinden kurtulunca, hemen Yermiya'yı kovalıyor ve taşlıyorlardı. Arkasından bağınyorlardı :
«Bu adam felâket habercisi. Günlerimizi zehrediyor, yıllardan beri.»
Fakat Yermiya yılmıyor, başka meydanlara, yolbaş-lanna gidiyordu.
Hazreti Zülkifl (A.S.) m hüznü daima gençlere ve çocuklara ders verirken dağılıyordu.
Böylece **Hicretten önce** 1224 **(M. ö. 602) yılına gelindi.**
Yani Asur başkumandanı Sanharip'in yenilip gitmesi üzerinden tam on sene geçti.
Demek ki Asurluların da yıkılışı bu kadar yıl olmuştu.
Ayrıca Babililer hükümdarı Buhtunnasar da babasının ölümünden beri on yıldır Asur devletinden kalan mirasın batı kısmmda hükümrandı.
Kudretli davranışlarıyla yalnız Babil'i değil, diğer büyük şehirleri onarmış. ilme önem vermişti. îç huzuru sağlamıştı. Dış komşuları hakkında ne düşündüğü bilinmiyordu. Ancak Yahuda Devletine gelen bir gizli haberde Buh-tunnasar'm yakınlarıyla şöyle konuştuğu bildirilmişti :
«israil devleti toprakları bizde, NiPe kadar Mısır bizde, bu iki yer arasında kalan Yahuda, gözlerime bir parmak gibi uzanmış. Devamlı surette rahatsız oluyorum.»
Bu sözler belki doğruydu, belki uydurmaydı.
Lâkin gerçek bir pay taşıyorlardı.
Buhtunnasar asla on yıl önceki yenilmeyi unutamazdı. O zaman kaçtığı topraklara ilk fırsatta girmek tek arzusu olmalıydı.
Hükmettiği yerlerde hiç bir meselesi kalmadığına göre, bu arzusunu yakında gerçekleştirmesi akıldan uzak bir ihtimal olamazdı.

Nitekim, çok geçmeden, bahaneler hazırlanmaya başlandı.
Buhtunnasar, elçüerini Kıral Yoaş'a göndererek, Yıkılan Asur Devletine ödenen verginin kendisine verilmesi gerektiğini ileri sürdü. Mademki Asur Devleti ona miras kalmıştı, o halde Asur Devletiyle komşuları arasında yapılan anlaşmalar da öyleydiler.
Kıral Yoaş meclistekilere danıştı.
Vergiyi ödemekten başka çıkar yol yoktu. Kabul etti.
Fakat elçüere şu gerçeği de anlattı :
«Hükümdarınız Buhtunnasar. benden geçen on yılın vergisini istemesin, kudretim dışındadır. Bu seneden başlamak üzere, yıllık kazancın onda birini vereceğim. Güzleri memurları gelsinler.»
Bu haber Buhtunnasar'a ulaştırıldığı zaman Buhtunnasar, kurnaz kurnaz güldü.
«Yahudalüar zekilerse, ben de onlardan daha zekiyim. Peki, eski alacaklarımı istemiyorum, iş ki gidecek vergi memurlarımı aldatmasınlar, alış verişte doğru davransınlar.»
Elçiler yeni emri Yahuda Devletine götürmeye çıkınca, Buhtunnasar arkalarından bir zaman baktı. Yine güldü ve söylendi :
«Orada başıma gelenleri unutmadım. Varsın eski borçlarını vermesinler, elbette ilk fırsatta bütün Yahuda Devleti her şeyiyle benim olacaktır. Anlaşmayı bozacak bahane mi yok?.»
Elçiler- Yahuda'ya ulaştılar ve hükümdarlarının teklifi kabul ettiğini bildirip çekildiler.
Kıral Yoaş ile meclistekiler üzgündüler.
Hemen hemen hepsi bu işin nereye varacağım biliyor, görüyorlardı.
Hele Zülkifl (A.S.) Allahın geciken gazabının, Yahu-

dalıların tekrar sapıtma gayretleri üzerine, behemehal tecelli edeceğinin ilhammdaydı. Buna rağmen teklif etti :
«Bütün gayretimizi, sapıklığın kalkmasına ve Yahu-da kaleleriyle ordusunun güçlenmesine hasredelim.»
Öyle yapıldı. Lâkin beklenen sonuç alınamadı. Halk bir garip konuşuyordu. Şöyle diyorlardı:
«Yeryüzünde bir kaç büyük devlet var. Diğerleri onların himayesi altındadırlar. Elbette vergi vereceklerdir.»
Ordunun güçlenmesi, kalelerin onarılması hususun-daysa yan çiziyor, ileri gelenleri uyarıyorlardı sözde :
«Böyle bir harekete girişmek, Bâbillileri kuşkulandırmaktır. Niçin durup dururken, ferimize onları düşman edelim?..»
Halkın bu türlü karşı koymasıyla alman kararlar çok eksik tatbik edildi.
Hele sapıklık hiç önlenmedi, aksine dış baskıdan cesaret alanlar azgınlığı artırdıkça artırdılar.
O yılın sonbaharında Babillilerin vergi" memurları Ya-huda topraklarına girip dağıldıkları zaman şaşırıp kaldılar. Her gittikleri şehirde pazar meydanı ve yol başlarında Babil ilâhlarının dikilmiş putlarıyla karşılaştılar. Misafir edildikleri evlerde de durum aynıydı.
Halka niçin böyle yaptıklarını soran müminlerin ileri gelenlerine, sanki kaldıracaklar gibi şu cevabı veriyorlardı: «Babillilerin kötülüğünü üzerimizden çekmek için böyle davrandık. Esasında tam bir müminiz. Onlar gider gitmez putlarımızı kaldıracağız.»
Memurlar vergileri toplayıp gittiler.
Fakat putlar kalkmadı.
Çünkü aynı ağızlar başka bahaneler uydurdular:
«Memurlar gitti ama. burada Buhtunnasar'm devamlı casusları var.. Bu doğru olmaz.»
Düpe düz isyan ve tehditti yaptıkları.

Âlimler üzüldüler.
Hiç bir yetkili puJarın kalkması için verdiği emrin karşılığını alamadı.
Akskıe, yine Buhtunnasar'ın casuslarını bahane eden sapıklar, put meydanlarında eski usul tapmalara ve şenliklere sık sık âlet oldular. Zülkifl (A.S.) pek mahzundu.
Artık Mescid-i Aksadan çıkmıyordu. * * *
Hazreti Zülkifl (A.S.) Mescidde devamlı ibadet ve ilim dağıtma esnasmda, dışarıyla bağlantısını kesmiş gibiydi.
Bütün kuvvet ve kudretini bilhassa çocuklar içinde olağanüstü zeka sahibi bulunanlar üzerinde toplamıştı.
Bunların en başında henüz yaşlan yedi civarında olan Danyal, Üzeyir (Azarya), Mişael, Hananya bulunmaktaydı. Onlara önemli Tevrat levhalarını, Zebur'u ezberletiyor ve açıklamalar yapıyordu. Hepsi hevesliydiler.
Hazreti Zülkifl (A.S.) in emirlerini tamamen yerine getiriyorlardı.
Bir gün Hazreti Zülkifl (A.S.) onların aralarında konuştuklarını işitti. Konu, kendilerine Tevratm niçin ezber-îetildiğiydi.
Hazreti Zülkifl (A.S.), o yaşta çocukların böyle suallerle uğraşarak gerçeğe ulaşmak istediklerinden haz duydu. Çevresine toplayıp sebebi anlattı:
«Çok uzaklarda değil, yakın tarihlerde, hem İsrail Devleti, Hem Yahuda Devleti sapıttı. Şu mukaddes evin kapışma bile kilit vuruldu. Allahm kitabı okunmadı, onunla amel edilmedi. Ezbere bilinmediğinden dışardaki bir avuç mümin tam yapamadılar ibadetlerini. Sorarım size, kim temin edebilir ki şu mukaddes mescid daima açık kalacaktır .. Yıkılması, Tevrat levhalarının kaybolması ihtimal dahilinde değil midir? Onları Hazreti Allah (C.C.)

lütfetmiştir ama, korunmasını da kullarına bırakmıştır. Ben işte böyle bir ihtimali daima göz önünde tuttum. Bu levhalar yeterli değildir. Ezberlenmesi gereklidir. Şimdilik dört kişisiniz ama, ilerde binleri bulmalısınız.»
Çocuklar memnun kalacaklarına ağlaşmaya başladılar. Hazreti Zülkifl (A.S. şaşırıp ilgilendi:
«Niçin ağlıyorsunuz evlâtlarım?.»
Danyal cevap verdi :
«Demek işittiklerimiz doğruymuş.»
«Neler işittiniz?..»
«Buhtunnasar'm hazırlıklarını.»
«Ne çıkar bundan?..»
«Gelecek ve İsrail Devleti gibi bizi de yok edecek.»
«Nereden çıkardınız bu sonucu?..»
Üzeyr hatırlattı :
«Senin eski sözlerinden ey paygemberim.»
«Ne demiştim?..»
«Bir rüyandan bahsetmiştin. İsrail Devletinin gazaba uğraması gerçekleşmiş o rüyaya göre. Yahuda Devletine ise mühlet verilmiş. Lâkin biz de senin gibi mescid-den dışarıya çıkmaya utanıyoruz. Sapıklık eskisinden fazla aldı yürüdü. O halde Allanın Gazabı pek yaklaştı Yahuda .için.» Hananya söze karıştı.
«Annem zaman zaman şunu ilhamlanırdı.» dedi ve okudu :
Yaralıyım,
Kim, ncrdc, nasıl yaraladı,
Niçin yaptı bunu bilmiyorum,
Çok ilâçlar kullandım, Nihayet birisi Fayda etti.

Yaram artık kabuk bağhyor, İlâca devam edersem, Derdimden kurtulacağım.
Ama, bende bir değişiklik var, Bir türlü üac çanağına Artık elim gitmiyor.
Aksine beni yaralayanı çağırıyorum.
Nerededir acaba?
Sesimi işitse gelecek mi?..
Gelecek elbette,
Çünkü yaram öyle kaşınıyor ki
Tekrar ona tırmalatmak istiyorum.
Hazreti Zülkıfl (A.S.) in gözleri yaşardı. Anlayacağını anlamıştı. Çocukların başım okşadı ve o kadar bedbin olmamalarım söyledi. Danyal cevap verdi ;
«Bedbin değiliz. Hakikaten Haıianya'nın annesinin il-hamındaki şahıs şu anda Yahuda devletine benziyor. Sapıklık onu her tarafından yaraladı. Elini çabuk tutup müminlik ilâcına sarıldı. Yarası tam iyileşeceği sırada bu ilâçtan vazgeçti, tekrar sapık'ığa heveslendi. Bu sefer yaraları azacak, kurtlanacaklar ve ölümüne sebep olacaklardır.»
«Kesin konuşma ey Danyal.»
^.Haklısın peygamberin, pek ileri gittim. Çünkü emri ancak Hazreti Allah verecektir ve gayb onun emrindedir.»
Danyal sözünü bitirmişti ki Migael rica etti :
«Ey peygamberim, biz tedbirimizi alalım. Artık geceyi gündüze katmak zamanı geldi. Bize hep öğret öğret. Bilmediğimiz hiç birşey kalmasın. Eğer Yahuda'mn akıbeti yıkılmak olacaksa, jçi\uzden sağ kalan böylelikle Hazreti Allah (C.C.) *m* emir ve yasaklarını ileriki nesülere ulaştırmak, köprü olmak şerefine erişir.»

Hazreti Zülkifl (A.S.) Kıral meclisinde bile böylesine doğru konuşan, mert, ileri görüşlü kimselerle karşılaşmadığını düşündü.
Bunun da Hazreti Allah (C.C.) in bir emri olduğu sonucuna vardı.
Çocukların başlarını okşayıp- «Peki öyle yapalım.» karşılığını verdi.
Uzeyir ayağa kalkarken şunu sordu:
«Sevgili peygamberim, îsrailoğulları gerçekten yüz yıla yakın o gazab felâketinde kalacaklar mı?»
«Bana edilen vahye göre evet. İsrail Devletiyle birlikte bu gazab başladığına göre, on dört senesi geçti demek. Seksen altı sene kaldı.»
«iyi. Belki o zamana kadar içimizden bir kaçı hayatta kalır.»
«Mümkündür. Ama, îsrailoğullarımn tekrar devlet kuracakları ilhamı içinde değilim. Belki görünüşte yine mümin olacaklardır o kadar. Eğer bir deylet kurarlarsa, Allahın lanetine uğramış bu insanlar, yine yeni sapıklıkları dolayısıyla tekrar cezalandırılmak için bir araya gelecekleri ilhamı içindeyim.»

(IX) BEKLENEN AKÎBET

Artık ip koptuğu ve her şey karıştığı için, gün geçtikçe azgınlık arttı.

Sanki çılgınlık nöbetine tutulmuştu YahudahJar.

Gün geçmiyordu ki idarecilerden bir şey istemesin-'lerdi.

idareciler, bu istekleri derhal kıral Yoaş'a yetiştiriyorlar ve Yoaş da onları yerine getirmemezlik edemiyordu. Perde arkasmdan çalışan kâhinler meydana çıkmışlardı. Yahuda Devletini asıl idare edenler onlardı.

Hem öçlerini alıyorlar, hem saltanatlarını kıyasıya •yürütüyorlardı.

Sihirbazlığa, büyüye, fal bakmaya tekrar başlamışlardı. Hayret edilecek derecede de müşteri buluyorlardı.

Bunda en büyük rolü halkın dertlerini istismarları •oynuyor, sebep oluyordu.

Allah'a ortak koşulan binbir çeşit nazarlıklar almış yürümüştü. Allah'a sığınılacağına onlara sığınılıyordu.

Halbuki Hazreti Allah (C.C.), ilk kitap lütfettiği ve -onunla amellerini yürütmelerini istediği topluluk Israil-■oğullarıydı.

En güzel topraklar ve kitapla mükafatlandırdığı îs-Tailoğullarının sapıklığı karşısında, elbette Hazreti Alla-3un gazabı o nisbette pek büyük olacaktı.

İsrail Devletinin başına gelenler onbeş sene içinde unutulmuştu.
Ortada kalan bir avuç mümin büyücüleri, sihirbazları, gördükçe ve öğüt vermeye kalktıkça öldürülecek derecede dövülüyorlardı.
Allahm lanetlediği ve insanların sakınmaları gereken şeytan bir veba salgını gibi Yahuda devletinde kol geziyordu. Allahm yasakladığı her şeyi insanlara, o kitap ehillerine yaptırmakta ihtiraslarım şahlandırıyordu.
De ki: «Sığınırım insanların Rabbnte, insanların (yegâne) malikine, insanları mabuduna, o sinsi şeytanın şerrinden, ki O, insanların göğüslerine daima venese *vereh&i', (O* şeytan) Gerek cinden, gerek insandan olsun.» (Nâs: 1-6)
De ki: Sabahın Rabbin? sîgîDirım, yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çökün bastığı zaman j-;?cpn:iî g£rrind?n, düğümlere üiüren (nefes) lerin şerrinden ve hased edenin," Iıased (ini belli) ettiği zamaü şerrinden. (Feiâk: 1-5)
Bunların peşinden, derhal fakirlere yardım etmeme ve zekât vermeme geldi. Sebebini de bulmuşlardı: «Biz Oeldanîlere vergi veriyoruz.), diyorlardı. Hele gece. Allahm insanın daha çok yaşayabilmesi içüı uyku ve istirahata ayırdığı zaman, gerçekten bir *er zamanıydı. Sefahatin akla durgunluk verenleri yapılıyordu.
Dini yalan sayanı gördün mü? İşte yetimi unfü şkîd'i'e »ten, yoksulu doyurmayı teşvik etmeyen odur. îstf* (bu vasıflınla beraber) namaz kılan (münafık) ların vay haline ki, onlar namazlarından gafildirler. Onlar riyakârların ta kendisidirler. (Mâûn: 1-6)

Evet, Hazreti Allah (C.C.) m çok sonraları Kur'am Kerim'de açıkladığı kimselerin o zamanki azgın benzerleriydi artık Yahudalılar.
Yine elbette kâhinlerin kışkırtmasıyla, en büyük sapıklık işareti olan altından putlarının tekrar dikilmesini istediler.
«Altınları alanlar, geri versinler.» diyorlardı.
Bu isteklerini eskiden de tekrarlamışlardı ama böylesine ileri gitmemişler, gizli gizli çalışmışlardı.
Kıral Yoaş buna da baş eğdi.
Rastgele kimselerden, haklı haksız, altınlar ve mücevherler toplandı. Geceyi gündüze katarak her tarafa heykelleri diktiler ve tapmaya başladılar.
Hazreti Zülkifl (A.S.). hepsini işitiyor, arada çıkıp öğüt vermek, yahut kıralla görüşmek arzusunda bulunuyordu. Fakat onu hemen tekrar Mescide kovalıyorlardı.
Hazreti Zülkifl (A.S.) kesinlikle biliyordu, bu azgınlar Mescid-i Aksayı da yıkmaktan çekinmezlerdi. Hiç değilse eskisi gibi kapışma kilit vururlardı.
ibadetinde, devamlı surette Allah'a yalvanyordu. Mescid-i Aksa'nın hiç değilse ilk kitap ehli olanlar tarafından, gazaba uğrasalar da yıkılmanıasıru diliyordu.
Hazreti Yermiya büsbütün mersiyelerinin ilhamına kapılmıştı.
Halk onun çağlayanlar misali akan sözlerinden rahatsız oluyorlardı.
Hele bir keresinde başlarına gelecek akıbeti şöyle di-" le getirince, onu hapse attılar, fakat kısa bir zaman sonra onu bir daha gören olmadı.
Kudüs, eski günlerdeki Bütün güzellikleri Cefa ve perişanlık Günlerinde arıyor.

Halk yardımcısı yokken
Düşman eline düşünce
Karşısındakiler
Onun yıkılmasına güldüler.
Kudüs, ağır suç isledi. Bundan dolayı murdar oldu. Ona saygı duyanların hepsi Artık kendisini horluyorlar. Çünkü çıplaklığını gördüler. O da inleyip arkasını dönüyor.
Murdarlığı eteklerinde, Sonunu hiçbir zaman Aklına getirmedi. Alçalması da şaşılacak şeydir, Onu avutan yok. Allahım, düşkünlüğümü gör, Çünkü düşman kibirlendi. Yahudanın her güzelliğine Kirli elini uzattı.
Aradan mevsimler geçip **Hicretten önce 1222 (M.ö 600)** yazında halk tarlalara bakınca şaşırdılar. Ürün pek bereketliydi. Elbette sevindiler.
Lâkin Kâhinler akıllarına koyduklarını bitirmemişlerdi daha. Bütün arzuları Yahuda'nm da israil gibi silinip gitmesi, kitap ehlinin ortadan kalkması ve meydanın putlara, dolayısıyla kendilerine kalmasıydı.
Bunu nasıl yapabilirlerdi ?.
En kısa yol, halkı Babilliler (Geldanîler)e karşı isyan ettirmekti.
Halk, önlerinde İsrail Devletinin örneği varken bunu

yapar mıydı?. Onlar bir kere ok gibi yaydan boşanmışlardı... Elbette yaparlardı.
Hemen hırslarım tahrik ettiler.
«Boşuna sevinmeyin.» dediler.
Bekledikleri karşılığı aldılar:
«Niçin ..»
« Nasıl olsa emeğinizin karşılığım Geldaniler vergi diye alıp götürecekler, zamanında. »
«Yaşamamız için mecburuz. Yoksa canımızdan da oluruz.»
«İsrail Devletini kast ediyorsanız, onları ezenler Asur-lulardı. Babilîler hükümdarı Buhtunnasar (Farsçası Buh-terşeh) öyle bir kimse değildir. Adaleti dillere destan oldu. Vergiyi sizden değil kıraldan istiyor. Kralın ise sarayda yüzyıl vergi ödeyecek hazineleri var.»
Halk bu sözlere, işine geldiği için, çabuk aldandı.
Hasat kalkacağı zaman gelen vergi memurlarına aynı cevabı verdiler:
«Buhtunnasar bizi değil, devleti vergiye bağladı. Tar-laîarımızdakiler ancak bizi doyurur. Siz devletin basma, kirala gidin. Hazinesinin kapılarım açsm.»
Vergi memurları öyle yaptılar.
O sırada Yoaş pek **ağır** hastaydı.
Anlatılanları zor dinledi ...Cevabı kısa oldu:
«Usul yüzyülardan beri öyledir... Vergi halktan toplanır. Benden alırsanız, hazinemi doldurmak için yine halka baş vurmayacak mıyım? Niçin iki iş yapılsın.»
Vergi memurları elleri boş döndüler Babil'e.
Buhtunnasar, olanları öğrenince pek kızdı.
Yahuda Devletine hemen küçük bir ordu gönderdi.
Ordu kumandam hiçbir zorlukla karşılaşmadı... Kudüs'e girdi ve Kıral Yoaş'ı öldürttü (Bazılarına göre Kıral **Yoaş eceliyle ölmüştür.)** Yerine amca oğlu Amatsa'yı kı-

rai yaptı. **(Yine rivaj'etlere göre Amatsa' Yoaş'ın değil,**
Buhtunnasar'm amcaoğludur.)
(Yeni **kıral Amatsa'ya (Sıdkıya) diyenler de vardı. Aynı ismi Hazreti Zülkifl'e de yakıştırmalardır. Doğrusu ancak Hazreti Allalun bilgisindedir.)**
Buhtunnasar'ın yolladığı başkumandan işlerini bitirip gideceği sırada kahinler ona şu haberi yetiştirdiler:
«Ey kumandan,[1] yaptığın işler yeterli değildir. Ya-hudalıları devamlı âsi yapanlar mü'minlerdir; Başlarındaki âlimleri alıp gidersen bir daha isyana kalkışmazlar.»
Bu iyi bir fikirdi.
Kumandan, gizlice âlimlerden iki bin kadarının adım yazdırdı.
Elbette bunların başında Hazreti Zülkifl de gelmekteydi.
Onları toplatmak için Yahuda Devleti içinde aynı geceyi seçti ve evlerine baskın verdi.
Bu arada Mescid-i Aksa'ya girdiyse de birkaç yıldır orada gece ve gündüzünü geçiren Hazreti Zülkifl (A.S.) yi bulamadı.
Ancak, evlerine dağılıp uyumakta olan Danyal, Ha-nanya, Mişael ve Uzeyr'i ele geçirdi.
Bu on yaşma ancak varan çocukları bırakacaktı ki, bir kâhin ikâz etti:
«Onlar Zülkifl'in çömezleridir. Büyüdükleri zaman başınıza çok işîor açmaları mümkündür.»
Başkumandan onları da aldı.
İşler bitip döndüçirnde Buhtunnasar'a çıkıp yaptıklarını anlattı ve aldığı ikibin civarındaki rehineleri gösterdi.
«Artık Yahudalılar baş kaldıramazlar.» kanaatinde bulundu. «Bu rehineler varken oradakiler çekinirler.»
Buhtunnasar, pek inanmadı ama, tedbiri uygun gör-

müş gibi oldu.
Onu, elbette Allah (C.C.) tarafından olacak, en çok dört çocuk ilgilendirdiler. Hele Danyal.
Hepsini sarayına aldırıp ağaların emrine verdi.
İsimlerini bile değiştirtmişti. Şöyle ki:
Danyal : Beîteşastar, Hananya: Sadrak, Mişael : Meşak Üzeyr : Abed-nego
Oldular.
Hazreti Zülkifl (A.S.) niçin o gece Mescid-i Aksa'da değildi?
Her zaman yaptığı gibi. uyumaya hazırlandığı sırada, açılan deliği kontrol etmiş ve dışardan kazıntı sesleri duymuştu..
Demek sapıklar tekrar gelecekler ve duvarlara resimler çizecekler, ihtimal kendisini öldürecekler yahut dışan atacaklardı.
Hazreti Zülkifl (A.S.), işte bu sebepten kapıyı açmış ve uzaklaşmıştı.. Gidecek tek yerleri elbette dağlardı yine.
Artık Yahuda'yı tamamen ele geçiren ve Sıdkıya'ya kıral gibi değil, bir kukla gibi bakan sapıklar, tam hâkimdiler devlete. Yahuda'da başka mümin kalmamış mıydı?.
Elbette vardı ve bunlar sinmişlerdi, kalbur üstü âlimler rehine olarak Babil'e götürüldükten sonra.
Kâhinler, yaptıklarını yeterli bulmadılar.
Hazreti Zülkifl {A.S.) gerekliydi kendilerine, fakat bir türlü ele geçiremediler.
Kâhinler hedeflerine pek hızlı ulaşmışlardı.
Bir adım daha atsalar, varacaklardı.
Bu hedef neydi ?.
Kâhinler bitip tükenmek bilmeyen hırslarının esiriydiler.

<*

Ha'kı putlar aracılığıyla kendilerine tapmakla, onları sömürmekle bu hırslarını tatmin edemiyorlardi. Dinî liderlikleriyle beraber, hükümdar da olmak sev-dasmdaydılar. Hattâ Yahuda Devletini şehir şehir bölünmüşlerdi. Israiloğullarmm daima yaptıkları gibi, buralarda kendilerine hem peygamber, hep kıral dedirtmek istiyorlardı. Mümkün mü idi bu?.. Niçin mümkün olmasın?..
Daha son zamanlara kadar çevrede nice nice küçük kıraîlıklar mevcuttu. Buhtunnasar'm himayesine girdikten ve istediği vergiyi verdikten sonra, olmayacak yoktu.
Kâhinler, o kışın bitiminde artık düşündüklerini yapmak vaktinin geldiğine karar verdiler.
Meclisten ayrılırlarken birbirlerinin hükümranlıklarını tebrik ediyor ve ilerde iyi geçineceklerine söz veriyorlardı. Dudaklarından aynı ilham dökülüyordu:
Yeryüzünden
Niceleri geçti akıldan yoksun. Fakat o halleriyle bile Milyonları ezmesini başardılar.
Biz niçin aynısını yapmayalım? Ne zaman biteceği Bilinmeyen bir hayalın Zevkini çıkarmayalım ?.
Düşündüklerini nasıl yapacaklardı?.
Basitti ve çok halliceydi plânlan.
Yine arkada kalacaklar halkı kıra! Sıdkıya'ya karşı kışkırtacaklardı. O ortadan kalkarsa artık gerisi kolaydı.
Hemen buna başladılar.
Her gün halk donduruluyordu şu sözlerle:
«Sıdkıya biz İsrailoğullarını rezil etti, küçülttü. Mümin olsalar da iki bin âlimimizi rehin verdi Babil'e. Onlar ilerde ergeç bize katılacaklardı.. Putları horlamaları gelip geçiciydi. >

Bu fitlerle halk artık isyan edecek duruma gelince, kâhinler Yahuda Devleti'nin paylaştıkları şehirlerine dağıldılar. Gelecekteki kırallıklarma yerleşmeye hazırlandılar.
Çok geçmedi, halk nihayet patladı ve saraya hücum edip kiralı öldürdüler.
Artık bütün bu olanlar yetmezmiş gibi, Yahuda Devleti başsız da kalmıştı.
Ama kâhinler önceden hazırladıkları bir yazıya topluca imza atarak, Buhtunnasar'a gönderdiler.
Bu yazıda olanları anlatıyor ve şehirleri kendilerinin idare edeceklerini, vergiyi fazlasıyla ödeyeceklerini bundan sonra en küçük bir ayaklanma olmayacağını vaad ediyorlardı.
Gönderdikleri heyetle birlikte kervan dolusu hediyeler, de tekdim etmişlerdi Buhtunnasar'a.
Buhtunnasar, böyle oyunlara gelecek hükümdarlardan değildi.
Yahuda Devletinde ne türlü oyunların oynandığını derhal kavramıştı. Yahuda Devleti ortadan kaldırılmadıkça fitne ve fesadın sonunun gelmeyeceği hükmüne vardı ve sefer hazırlığı emri verdi.
Hazreti Züîkifl (A.S.), birkaç aylık meydanda görünmemesinden sonra, nihayet dolaşmaya başladı, gizliden gizliye.
Tıpkı İsrail Devletinde yaptığı gibi, müminleri hicrete çağırıyor, artık Yahuda Devletinin sonunun geldiğini bildiriyordu.
Fakat Müminler nereye gideceklerdi ?
Çevredeki bütün milletler kitapsızdılar.
«Bize gidecek yer göster.» dediler.
Hazreti Zülkifl (A.S.) cevap verdi:
«Bu cehenneme dönecek yerden çıkın da nereye giderseniz gidin. »

«Orada da ölüm var.»
«Yok.»
«Esaret?.»
«Bu alnınıza yazılıdır. Çünkü İsrailoğullan Allanın lanetine uğramışlardır. »
«Bizim de zorla saptırılmamız mümkündür.»
«Ölmekten şimdilik iyidir. Hele hayatınızı kurtarın, doğru yolu bulmak göğsünüzde parlatmaya çalıştığım nuru söndürmemenize bağlıdır.»
Müminler bir kaç haftayı tercddiil irinde grçirdilei
Nihayet Buhtunnasar'ın hazırlık yaj)tığı hıibcnıii oj; rendikleri zaman hicrete karar verdiler.
Kâhinlerin de eteklen tutuşmuştu.
Halkı: «Buhtunnasar, başka yere sefer yapacak.» diye oyalıyor, gerçekte kendilerini teselli ediyorlardı.
Çünkü gönderdikleri elçilerin öldürüldüğünü işitmiş-lerdi. Mü'minler, hemen hicrete başladılar.
Bu hicret gizliden gizliye günlerce sürdü.
Yüzbinden fazla insan, ki bunlara canlarmdan korkan sapıklar da dahildi. Yahuda'dan çıktılar.
Hicaz, Mısır, en uygun göç yerleriydi.
Bazıları da gemilere binip Rum diyarına, hattâ Avrupa ile Akdeniz sahil şehirlerine dağıldılar.
Hazreti Zülkifl (A.fc.), rahatlamıştı.
Ancak pek sevdiği ve küçükten beri ilme, irfana boğduğu dört küçük çocuğu, başta Danyal ve Üzeyr olmak üzere hep anıyordu. Üzülmüyordu.
Buhtannasar'm sarayında rahat olduklarını işitmişti ve asla sanıtaayacaklarından emindi .
KimbUir belki de Hazreti Allah (C.C.) onları bir sebeple böyle kadere memur kılmıştı.
* * *
Babililer hükümdarı Buhtunnasar'ın sefer için ordu-

sunun hazırlanması yaza çıkılana kadar sürdü.
Nihayet Hicretten önce 1221 (M.Ö. 599) da ordu batıya doğru hareket etti. Yahudalılar bir zaman bekleştiler.
Bu ordu belki Arabistan'a, yahut Mısır'a yönelirdi.
Fakat yanıldılar.
Buhtunnasar'ın hedefi Yahuda Devletiydi. .
Ordu gerisinde, yine nüfusları yüzbinleri bulan kabileler vardı.
Demek israil Devletine yapılacaklar, aynen tekrarlanacaktı, işte o zaman halk paniğe uğradı.
Kaçacaklardı ama, geç kalmışlardı.
Bazıları çıkıyor akıl veriyorlardı:
«Kâhinler kiralımızı öldürmeseydi bu^ hal başımıza gelmezdi. Kiralı tayin eden Buhtunnasardı çünkü.»
Bu akıl veriş tutundu. Halk artık bağırıyordu:
«Bizim suçumuz yok. Suç Kâhinlerindir.»
Soranlar çıkıyordu:
«Bir şeyler yapmalıyız, nedir o?...»
îşte bu sorunun cevabını bulamıyorlardı.
Neden sonra düşünebildiler.
Daha doğrusu ümide kapıldılar.
Eğer kâhinleri öldürürlerse, Buhtunnasar, onları affederdi ve doğrusu da buydu.
Halbuki Buhtunnasar'ın birlikte getirdiği kabileleri düşünmüyorlardı.
Açıktı her şey, o kabileler buraya yerleştirilecek ve Yahudalılar sürüleceklerdi.
Buna rağmen halk dediklerini yaptılar, kâhinlerin hepsini öldürdüler. Bir kısmı putlara da saldırmaya kalktılar.
Derhal uyarıldılar:
«Putlara dokunmayın... Buhtunnasar'ın daha ağır gazabına uğrarız, çünkü o da puta tapıyor.»
Yahuda Devletinin her tarafında, bilhassa Kudüs'te

Yermiya'nm mersiyelerinin daha acıları söylenmeye başlanmıştı.
Hangi sokaktan geçilse, evlerden daima böyleleri işitilmekteydi.
Halktan bir kısmı dağlara çıkıp saklanmayı akıl etmişlerdi.
Onlar bile vahşi bir hayat sürdükleri mağaralarda ağlıyor ilhamlanıyorlardı.
Hazreti Zülkilf (A.S.), bir keresinde şunu işitti içi parçalana parçalana:
Ne yaptım ben? Kim gözlerime mil çekti de Gerçekleri göremez oldum, Böylece sapıklık uçurumlarına Yuvarlandım durdum ?.
Ey Yakub'un nesli!.
Ey Yahuda ve Bünyamin'in torunları!.
Göğüslerinizdeki yüreğin
Çıkarılmasına nasıl razı oldun?.
Yerine kaya konmasına
Neden rıza gösterdin?.
Sen yüzyıllardan sonra
Sırtlanların inlerinde
Yaşamaya mı lâyık görülecektin?.
Artık ne yapsan boş,
Günahlarının karşılığını ödeyccclcsin.
Buhtunnasar, Yahuda sınırına yaklaştıkça, halk putlardan ayrılmaz oldu. Onlara kurban kesmeleri, yalvarıp yakarmaları, görülecek, ibret alınacak sahnelerdi.
Ama putlar o âciz halleriyle bön bön bakıyorlardı.
Sanki şöyle diyorlardı:

«Ne oluyor sizlere?. Niçin bize bu kadar önem veriyorsunuz?. Biz nihayet cansız yaratıklarız. Ellerinizde şekillendik. Hepimiz kendi dil ve halimizle Allahı ululârken, sizin bize tapmanız, yüzümüzü kızartıyor.»
Hiç kimse çıkıp da ordu hazırlamayı, şehirleri savunmayı, akıl edemiyordu. Bir kaç hafta daha geçti. Putlardan yardım göremeyen halk bu sefer Mescid-i Aksa çevresinde toplandılar.
Başlan dara düşünce, yine Allah akıllarına gelmiş ve O'na sığınmışlardı. Garip istekleri vardı. Meselâ şöyle diyorlardı:
«Ey Allahımız!. Düşman üzerine rüzgâr yolla.»
«Ey Allahımız!. Düşmana veba illetini musallat et.»
«Ey Allahımız!. içimizden kahraman bir kız çıkar, gidip Buhtunnasar'ı Öldürsün.»
«Ey Allahımız!. Kalelerine o yenilmez ordularını yerleştir.?.
Bunların hiç biri olmadı.
Bir kaç yıl önce olmuştu ama, o zaman Yahuda Devletinde sapıklığın kökü kazınmak üzereydi.. Putlar yıkılmıştı. Tevratta buyurulan Allahın emir ve yasaklanyla a-mel ediliyordu. Halbuki .şimdi her şey tam tersiydi.
* * *
Nitekim Buhtunnasar, hiç bir karşılık görmeden Yahuda Devletine rirdi. O bile şaşırmıştı.
Daha onbir yıl önce Sanharip'in ordusuyla buraya gelince, başına gelenleri unutmamıştı.
Ne olmuştu o Yahuda halkına .
Bir millet o kadar kısa zamanda neden elleri ayaklan kesilmiş hale düşüyordu?

Buhtunnasar, Asurlulann israil Devletinde yaptıklarının aynısını yaptı. Yüzbinlerce Israiloğlunu öldürttü.
Bir o kadarını zincirlere vurup Asya'ya, Babü'e geriye gönderdi.
Kalanları getirdiği ve Yahuda topraklarına yerleştirdiği kabilelere köle diye dağıttı. Bu kadar mı?.
En korkunç iş için de çekinmeden emir verdi.
Mescid-i Aksa'yı yıktırdı. Üzerinden sapan geçirtti.
Davudun evi sanki hiç kurulmamış hale geldi.
Bu arada mukaddes emanetler ve bilhassa Tevral levhaları parçalanıp ,toprak altında kayboldular.
Yahuda Devletinin bütün zenginliğini bir ağacın dalları bastıran bereketini yolar gibi yoldu ve yüzlerce kervanla Babil'e taşıttı.
Yahuda topraklarında kendine uygun bir idare tarzı kurdu. '
Israilden sonra Yahuda devleti de haritadan tamamen silindi.
Halkın ilhamJandığı gibi Yahuda ve Bünyamin neslinin hükümranlıkları sona ermişti.
Yine yeryüzünün her tarafında vardılar ama, yaşadıkları devletlerin emrinde insandılar.
Buhtunnasar, işlerini bitirdikten sonra, tekrar Babil'e döndü. Hazreti Zülkilf (A.S.) ne yapmıştı?.
O, Allanın gazabının Yahuda üzerine çökmesini görmek ızdırabını tatmıştı o yıl.
Yani Hicretten önce 1221 (M.Ö. 599) da.
Şimdi ne yapacaktı? Nereye gidecekti?.
Emir almadığı için bilemiyordu.
îmana sokmaya memur edildiği ümmeti darmadağınık olmuş, serpilmişti yeryüzüne.
Şimdi altmışyedi yaşındaydı ve kırkiki seneden beri de peygamberdi.

Bir yere gitmek için vaLy almayınca, Yahuda topraklarında kaldı bir zaman.
Artık topluca halkın karşısına çıkmıyor, gizliden gizliye gözünü "kestirdiklerine sokuluyordu. Fakat horlanıyordu.
Bütün üzüntüsü Tevratm zamanla hükümlerinin yok olacağıydı.
Ümitlenerek dağlarda rastladığı birkaç çoğuğa Tevrat'ı ezberletmeye kalkıştıysa da onlardan da sonuç alamadı. Üzeyr ve Danyal gibi çocukları nerede bulacaktı.'.
Yahuda topraklarında umduğunu bulamayınca, Alla-hına sığındı, kendisine yol göstermesini diledi.
Hazreti Alah (C.C.) dan dilediği yere gitmesi emro-lunmuş olacaktı ki yollara düştü.
Yalnız bir şey arıyordu. Bu, genç bir insandı.
Hiç değilse seksen sene yaşayacak bir insan.
Çünkü yıllar öncesi gördüğü ve rüya mı, ilham mı, vahy mi olduğunu kestiremediği, ancak şimdiye kadarki kısmının tam gerçekleşmesi hadisesinde, ölenin yüz yıl sonra dirileceği vardı.
Bu ölen işte aşikârdı ki Israiloğullanydı. Hazreti Allah (C.C.) buyurduğu zaman dolunca tekrar dirileceklerdi, yani kitaplarına sarılacaklardı.
Fakat o zaman kitaplarını, Tevratı, nerede bulacaklardı? î.şlo Hazreti Zülkifl (A.SJ ı düşündüren bm'du.
Eğer bir genci hak yoluna çevirirse, belki o genç, seksen sene yaşar ve ezberlediği Tevratı Israiloğullanna açıklardı. Tek yol buydu.
Hazreti Zülkifl (A.S.) aradığım bulmak için önce İsrail toprak larma geçti. Orada gerçekten bir çocuk buldu. Uzun zaman baba oğul gibi gezindiler. Çocuk daima şarkılarında iyi şeyler söylemekteydi.
Hele bir gün şunları işitince Zülkifl (A.S.) pek sevindi :

Herkes yeryüzünü eşelemekte, Hem geçimini sağlamakta. Hem sırlan çözmek gayretinde.
Halbuki her şey açık saçık. Meçhul olan bir şey yok. Ben kendimi arıyorum.
Çünkü insandan ziyade Bir sır küpüne benziyorum. Fakat içimi karıştıramıyorum.
Hazreti Zülkifl (A.S.), çocuk susunca, onu okşadı ve konuştu :
«ilhamını pek beğendim.» dedi.
Çocuk memnun kaldı, cevap verdi :
«Ben daha güzellerini de söylerim.»
«Elbette.»
«İstersen...»
Hazreti Zülkifl (A.S.) sözünü kesti çocuğun. Pek heyecanlıydı. «Yeter.» dedi. «Seni anladım.»
Sonra devam etti :
«Bir insan diledikten sonra kendisini bulur, içindeki sırlara el atabilir.»
«Nasıl?..»
Hazreti Zülkifl (A.S.) çocuğa uzun uzun açıklamalar yaptı. Onu sıkmadan, ürkütmeden, Allah'a yaklaştırmak istiyordu. Çocuk da dinliyordu dikkatle.
Bu konuşmalar dağ taş gezinmeleri esnasında bir hafta kadar sürdü.
Nihayet Hazreti Zülkifl (A.S.) vakti geldi sanarak, çocuğa putların aczinden, insanm yanlış yolda olduğundan, Hazreti Allah'dan bahsetti.
«Dilersen senin içindeki meçhulü açığa çıkarırız birlikte»- dedi. «Fakat bunun ilk şartı Allahm varlığına imandır.).-

O güne kadar susan çocuk birdenbire başını kaldır-dı ve Hazreti Zülkifl (A.S.) in yüzüne bir zaman baktı.
Sonra ayağa kalktı, uzaklaşırken bağırdı:
«Ey ihtiyar, seninle boşuna yol arkadaşlığı yapmışım. Meğer isen bir deliymişsin.»
Zülkifl (A.S.) dedi:"
«Dur biraz. Daha göğsün açılmadı.»
«Bu gerekmez. Sen görünmeyen bir Allahtan söz ediyorsun. Her şeyi yarattığını iddia ediyorsun.»
«Evet öyledir.»
«Çevrene baksana, her yaratığın bir babası ve annesi var.»
Zülkifl (A.S.): «Hele gel.» diye tekrar rica etti. «Sana gerçekleri canını sıkmadan, başını karıştırmadan, öğretmek istiyorum.))
«Yolumuz ayrıldı artık.'
«Fakat *sen* dinlediğim ilhamında kendini arıyordun»
«O ilhamlar benim,değildi.. Ninemden işitmiştim.»
Hazreti Zülkifl (A.S.) pek üzüldü.
«Ya öyle mi?..» diyebildi,
O zamana kadar çocuk gözden kaybolup gitti.
Hazreti Zülkifl (A.S.) yine yalnız kalmıştı.
Yılmadı, Tevratı ezberleteceği genci behemehal bulmak kararındaydı.
Bu uğurda Hicaz, Yemen, Mısır topraklarında bir zaman dolaştı.
El attığı her insanın gözleri kör. kulakları sağır, ağzı tutuk, kalbi katıydı.
Bu sefer kuzeye çıktı Hazreti Zülkifl (A.S.). Şam bölgesinde kaldı. Toros eteklerine ulaştı. Şimdiki Bitliste epeycr oyalandı. Hattâ Ergani'ye kadar ulaştı.

Bütün bu yerlerde geçimi için çalışıyor, halkla tatb tatlı sohbetler ediyordu.
Onun sohbetlerinden dinleyenler haz duyuyorlardı.
Fakat ne zaman konuşmasını hak yoluna yaklaştır-sa dinleyenlerin hemen kaşlan çatılıyordu.
Bu yüzden birkaç kere ölüm tehlikesi bile atlattı.
Hazreti Zülkifl (A.S.) hâlâ yılmamıştı.
Tevratı öğreteceği genci arıyor, bulması için Hazreti Allah (C.C.) a devamlı surette niyazda bulunuyordu.
Nihayet bir gün Babilden gelen bir kervanla karşılaştı.
Kervan mola vermiş, insanlar yemeğe oturmuşlardı.
Sofralardan birisindekiler, Hazreti Zülkifl (A.S.) ı yalnız görerek çağırdılar.
Hazreti Zülkifl (A.S.) daveti kabul etti ve sofraya sokuldu.
Sof radakiler çeşitli mevzular üzerinde konuşuyorlardı.
Hazreti Zülkifl (A.S.) da karışmayıp dinliyordu.
Nihayet birisi karşısındakine sordu:
«Yolculukta anladığıma göre, sen Buhtunnasar'ın adamlarındansın. Sarayında hizmettesin.»
Karşıdaki cevap verdi:
«Evet. Yiyecek anbarlarına bakarım.»
«Ne satın almaya gidiyorsun?..»
«Hükümdarım yeryüzünün en iyi zeytin ve incirini getirmemi emretti.»
«Nasıl anlayacaksın iyiliğini?..»
«Tadına bakarım, yanılmam ben.»
Bir başkası sordu:
«Sarayda Danyal isminde bir çocuk varmış, Buhtunnasar'ın bir çok meselelerini çözmüş. Feraha çıkarmış. Doğru mu?.»

«Evet.. Yalnız o değil Uzeyr de var. Ayrıca iki çocuk daha. Bunlar on yaşında kadarlar ama, yüz yaşındaki insanların bilgisine sahipler.»
«Pek ileri gitmedin mi?.»
«Herkes öyle söylüyor. Hattâ Kâhinler onları yanlarına almak, yetiştirmek istediler. Çocuklar razı olmadı. Buhtunnasar önünde imtihan oldular ve kâhinlerle, ilim erbabını yendiler. Buhtunnasar da çocuklarm arzusuna uyarak onlan tekrar sarayda bıraktı.»
Moladan sonra kervan çekilip gitmişti.
Hazreti Zülkifl (A.S.) onu ufka kadar izledi.
Birdenbire içi genişlemiş, ferahlamıştı.
Nasıl olmuştu da şimdiye kadar Üzeyr'ı, Danyal'ı ve diğer talebelerini unutmuştu?. Hattâ onlardan hiç değilse birisinin uzun yaşayabileceğini düşünerek ders vermemiş, Tevrat'ı ezberletmemiş miydi?..
O halde artık bir çocuk aramasına lüzum yoktu.

(X)

AÇILAN KAPI ÖNÜNDE

Bilinemezdi tabii.

Hazreti Zülkifl (A.S.) kervana belki Ergani, belki Şam, belki Bitlis, belki Kudüs topraklarında rastlamış ve o sofraya oturmuştu.

Aynı gün kervan bölgesindeki bir dağ yamacındaki mağarada geceyi geçirdi.

Sabahkin mağara ağzına çıkıp oturdu.

O yıl Hicretten önce 1214 (MÖ. 592)ydi.-

Yetmiş dört yaşındaydı.

Peygamberliği kırk dokuz yıl sürmüştü.

Hazreti Zülkifl (A.S.) mağara ağzında otururken, birdenbire üzerine ağırlık çöktü.

Bir kapı açılmış gibiydi önünde.

Kendisi bu kapının önüne sokulmuş, bakıyordu.

Fakat yalnız dar bir bölgeyi değil, bütün yeryüzünü görüyordu. Göıdükleri de sık sık değişmekteydiler.

Hazreti Allah (C.C.) belliydi ona gaybın kapısını açmış ve İsrailoğuilarmın ilerdeki hayatlarını göstermişti.

Buna göre şunlar olmuştu:

Gerçekten İgraiİoguîları Babil esaretinde yetmiş **yıl** kaldılar.

İranda iktidara geçen Kiyanyan Devleti, Geldanîler-ic f6abililer) savaşıp onu mağlup etti. Babil'i yıktı.

İsrailoğullan esaretten kurtuldular. Tekrar Filistine gelip yerleştiler. Mescid-i Aksa'yi inşa ettiler.
Devlet kuramadılar ama, Allahm kitabına uydular.
Esaretten dönenler arasında Üzeyr de vardı. (Bazılarına göre Danyal da). Üzeyr seksenini aşmıştı.
Tevratı ezberden okudu ve âlimler yazdılar.
Bu suretle Hazreti Allanın Tevratla buyurduğu emir yasaklar tekrar bilindi. (Bazı rivayetlere göre bu iş İskenderiye de olmuş ve Hazreti Danyal da bulunmuştur.)
İsrailoğullarını yetmiş senelik esaretten sonra kurtaran Kiyanyan hükümdarı Kuruş (Keyhusrev) di.
O sene M.Ö. 529 idi.
İran hükümdarı Kuruş Geldaniler topraklarını tamamen ele geçirdikten sonra, yani dört sene arayla Mısır'ı da aldı ve Atlas Okyanusuna kadar dayandı
Yıllar ilerledi.. Kuruş hakimiyetinde olan İsrailoğullan bu sefer Büyük İskender'in İran'ı zaptı üzerine Yunan hakimiyetine girdiler. Daha sonra da Romalılara tabi oldular. Hazreti Zülkifl (A.S.), açılan gayb kapısı önünde bunlan gördü. Fakat esaretten kurtulmalarına rağmen İsrailoğullan ilk günlerindeki gibi yaşamadılar artık.
Ezberledikleri Tevratla. *sözde* Kitabî bir dine sahip bulunduklarım savundular ama, her zaman yaptıklan gibi, emellerine göre, Şer'i hükümleri zaman zaman değiştirdiler. O hale geldi ki Tevrat kanştı. Tarthlerde bile doğruluk kalmadı. Mezheplere bölündüler.
Hele Talmut mezhebi Hazreti Üzeyrt ilâh oğlu mertebesine bile çıkardı. Hıristiyanların Hazreti İsa (A.S) a yaptıklan gibi. Halbuki elbette doğrusunu Hazreti Allah *(C.C.)* bilir, Üzeyr peygamber bile değildi.
De ki: «Onu (Allahı) bırakıp boş yere (Tanrı diye) söylediklerinizi çağırın..» (İsrâ': 56)

Şüphesiz ki bu Kur'ân İsrailoğullan'na, hakkında kendilerinin ihtilaf edegeldikleri şeylerin pek çoğunu açıklar. (Nemi: 76)
(Çünkü yahudi mezhepleri bir çok işlerde ihtilaftaydılar ve bunlardan birisi de hâşâ Hazreti Üzeyr'in ilâh-laştırılmasıydı.)
Yahudiler «Üzeyr Allah'ın oğludur.» dediler. Nasranîler de «Mesih (İsa) Allahm oğludur.» dedi (1er). Bu, onların ağızlarıyla (geveledikleri cahilce) sözleridir ki (bununla güya) daha evvel kâfir olanların söylediklerini taklit ediyorlar. Allah'tan bulsunlar. (Hak'tan batıla) nasıl da döndürülüyorlar. Onlar Alah'ı bırakıp din âlimlerini, rahiplerini, Meryem oğlu Mesih'i de, Allah'tan gayrı tanrılar edinmişlerdi..
(Tevbe: 30-31)
(Burada da görülüyor ki İsrailoğullarj, din âlimlerini bol bol peygamber, hatta Allahm oğlu göstermişlerdir. Tevrat şimdiki haliyle karma karışık edilmiştir.)
Hazreti Zülkifl (A.S.) İsrailoğullarının geleceğini hep seyrediyordu: Israiloğulları yeryüzüne serpilmişlerdi.
Her yerde üstün ırk olduklarını savunuyor, diğer insanları horluyorlardı. Bir türlü ters almamışlardı. Ticarete el atmışlar, bütün bir insanlığı sömürüyorlardı. Kendilerinden gayrı her milletin gençliğini bozucu icatlar peşindeydiler.
Israiloğulları o kadar ileri gittiler ki kendi peygamberleri olan (Zekeriyya ve Yahya) peygamberleri şehit etmekten çekinmediler. Hazreti İsa (A.S.) a da kasta hazırlandılar ama Hazreti Allah onu aldı. Dinleri zamanını bitirmesine rağmen, İncille amel etmediler. Hele Hazreti Muhammed (S.A.V.) e yaptıkları

Halbuki kendileri Hazreti Muhammed (S.A.V.)in son peygamber olduğu ve Kur'ân-ı Kerîm'in son kitap kalacağını biliyorlardı. Israiloğullan hep insanlığı karıştırdılar.
Onlardan yaka silken milletler onları bazan imha, bazan sürdüler.
Fakat dünya ticaretini ellerinde tuttukları için, nihayet emellerine kavuşup, Filistinde tekrar devlet kurdular.
Onu Hazreti Süleyman devrindeki kadar genişletmek sevdasına kalkıştılar. Muvaffak olacaklar mıydı?.. Asla!..
Onlar Filistine tekrar gelmişlerdi ama, belki de yeniden topluca cezalanmaları için.
Çünkü Hazreti Allah (C.C.) onları lânetlemişti.
Elbette lanetlenen bir topluluk artık iflah olmazdı.
Bunlar (Israiloğullan) Allah'ın kendilerine lanet ettiği kimselerdir.. Allah kime lanet ederse artık ona hakiki hiçbir yardımcı bulamazsın.
(Nisa: 52)
**
Hazreti Zülkifl (A.S.), Gayb Âlemi'ne açılan kapının tekrar kapandığını gördü.
Şimdi yine mağaranın ağzmdaydı.
Evet, belki Kudüs, belki Şam, belki Bitlis, belki Ergani dağlarında. Orada çok duramadı.
Kendisinde bir halsizlik duyup şehre indi.
Birkaç gün sonra da ruhunu teslim etti.
SON
7/Kasım/19?5
Esehtepe - İstanbul Ahmet Cemil Akıncı